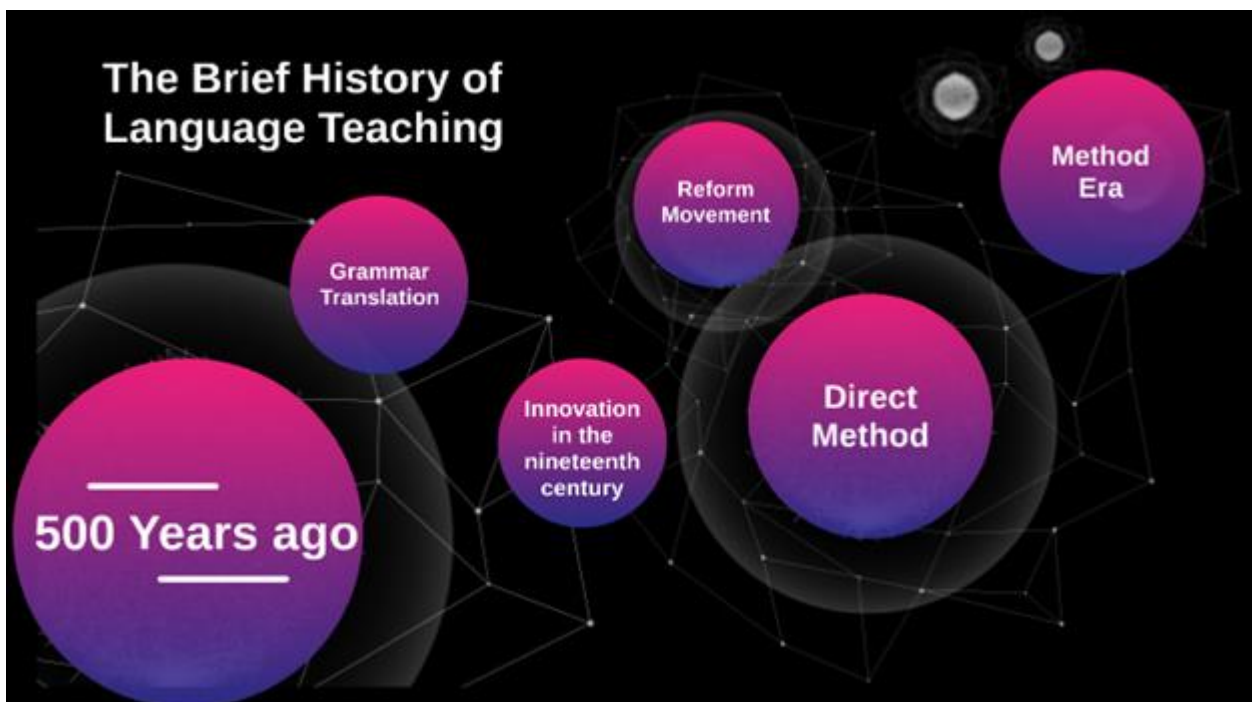

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра методики викладання іноземних мов
й інформаційно-комунікаційних технологій

Ніколаєва С. Ю.

ІСТОРІЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

*Навчально-методичний посібник
для студентів магістратури та аспірантури*

Київ - 2020

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра методики викладання іноземних мов
й інформаційно-комунікаційних технологій**

Ніколаєва С. Ю.

ІСТОРІЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

*Навчально-методичний посібник
для студентів магістратури та аспірантури*

Київ

Вид. центр КНЛУ

2020

Рецензенти:

- Зеня Л. Я. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри німецької філології та перекладу і прикладної лінгвістики Київського національного лінгвістичного університету
- Бігич О. Б. – доктор педагогічних наук, професор кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного університету

*Друкується за рішенням вченої ради
Київського національного лінгвістичного університету
(протокол № 1 від 27 січня 2020 року).*

Ніколаєва С. Ю.

Історія методики навчання іноземних мов: навч.-метод. посіб. для студентів магістратури та аспірантури. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2020. 180 с.

Навчально-методичний посібник покликаний допомогти студентам магістратури у самостійному оволодінні дисципліною «Історія методики навчання іноземних мов» в позааудиторний час. У навчально-методичному посібнику визначено мету, завдання і зміст дисципліни, подано рекомендації щодо підготовки до лекцій та їх конспектування і до практичних занять. Представлено зміст лекцій, плани практичних занять, сформульовано професійно-орієнтовані творчі завдання, основну літературу для опрацювання та додаткову, зокрема іноземними мовами, посилання на Інтернет-ресурси, завдання для самоконтролю та індивідуальні завдання. Крім того, до посібника включено глосарій англomовних термінів з історії методики навчання іноземних мов, анотації рекомендованих англomовних публікацій та відеолекцій з історії методики навчання іноземних мов. Розкрито особливості контролю, наведено зразок модульної контрольної роботи та орієнтовні питання і завдання до заліку. До додатків включено значний обсяг ілюстративного матеріалу, який сприяє кращому розумінню процесів становлення методики навчання іноземних мов як науки. Посібник може також бути використаний у викладанні дисципліни «Історія методики навчання іноземних мов» в аспірантурі.

Посібник призначений студентам магістратури, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта, спеціалізації «Мова і література (англійська / німецька / французька / іспанська)», освітньо-професійних програм «Англійська / Німецька / Французька / Іспанська мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов і культур у вищих навчальних закладах» та «Викладання європейських мов на основі комбінованих технологій (англійська мова і друга західноєвропейська мова); майбутнім докторам філософії; викладачам закладів вищої освіти.

© С. Ю. Ніколаєва, 2020

© Вид. центр КНЛУ, 2020

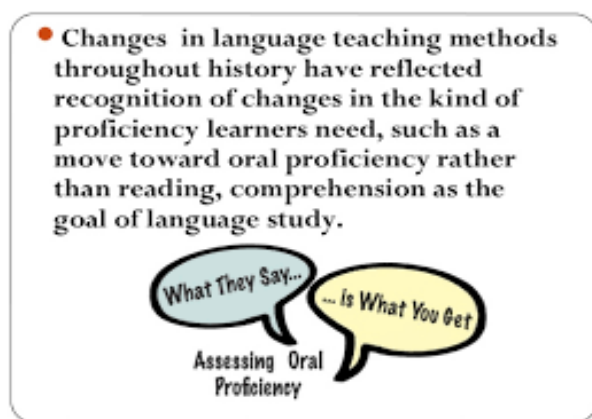

Зміст

1. Передмова	6
2. Мета, завдання і зміст навчальної дисципліни	7
3. Підготовка до лекцій та їх конспектування.....	16
4. Основний зміст лекцій.....	18
5. Глосарій англійських термінів з історії методики навчання іноземних мов	22
6. Анотації рекомендованих англомовних публікацій з історії методики навчання іноземних мов.....	34
7. Рекомендовані відеолекції, відеофільми та відеофрагменти з історії методики навчання іноземних мов	40
8. Дослідники проблем історії методики навчання іноземних мов	45
9. Підготовка до практичних занять.....	48
10. Глосарій україно-англійських термінів з методики навчання іноземних мов.....	50
11. Плани практичних занять.....	58
11.1. Практичне заняття 1 «Методичні системи Г. Пальмера і М. Уеста».....	58
11.2. Практичне заняття 2 «Аудіолінгвальний та аудіовізуальний методи навчання іноземних мов»	67
11.3. Практичне заняття 3 «Комунікативний метод навчання іноземних мов».....	76
11.4. Практичне заняття 4 «Інтенсивні методи навчання іноземних мов».....	84
12. Підготовка до модульної контрольної роботи.....	93
12.1. Зразок модульної контрольної роботи.....	93
12.2. Загальні поради	95
13. Система модульно-рейтингового контролю.....	96
13.1. Загальна характеристика	96
13.2. Орієнтовні питання і завдання до заліку	103
13.3. Приклади тестових завдань до підсумкового тесту.....	104
14. Рекомендована література.....	106
15. Рекомендовані Інтернет-ресурси.....	109

15.1. Сайти видань кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій.....	109
15.2. Сайти кафедри та викладачів кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій...	109
15.3. Сайти бібліотек та зарубіжних представництв	109
15.4. Сайти освітніх порталів.....	110
15.5. Цифрові інструменти для викладачів.....	111
15.6. Вебінари з методів навчання іноземних мов.....	114
Додатки.....	115
Додаток А. Перелік публікацій Г. Пальмера.....	115
Додаток Б. Зразки матеріалів для навчання іноземних мов за методом Г. Пальмера.....	119
Додаток В. Перелік публікацій М. Уеста	121
Додаток Д. Зразки матеріалів для навчання іноземних мов за методом М. Уеста.....	124
Додаток Е. Перелік публікацій Ч. Фріза.....	126
Додаток Ж. Перелік публікацій Р. Ладо	127
Додаток И. Зразки матеріалів для навчання іноземних мов за аудіолінгвальним методом навчання.....	128
Додаток К. Зразки матеріалів для навчання іноземних мов за аудіовізуальним методом	135
Додаток Л. Перелік публікацій з комунікативного методу навчання іноземних мов	143
Додаток М. Зразки матеріалів для навчання іноземних мов за комунікативним методом	147
Додаток Н. Перелік публікацій з інтенсивних методів навчання іноземних мов	158
Додаток П. Зразки матеріалів для навчання іноземних мов за інтенсивними методами	161
Додаток Р. Зразки сучасних засобів навчання іноземних мов	163

1. ПЕРЕДМОВА

Шановні студенти!

Цей посібник допоможе вам правильно обрати і спланувати Вашу особисту програму оволодіння дисципліною «Історія методики навчання іноземних мов».

У публікації подано основи історії методики навчання іноземних мов в Україні та за кордоном. Відбувається формування Вашого історичного методичного мислення, навчання аналізу методів та технологій навчання іноземних мов, професійної діяльності викладача іноземної мови та свідомого вибору методу навчання іноземної мови студентів закладів вищої освіти. Зміст навчальної дисципліни розкривається у межах одного змістового модуля «Методи навчання іноземних мов в історичному аспекті», який охоплює такі теми. Історія методики навчання ІМ як науки та її зв'язок з базовими науками. Перекладні методи навчання ІМ. Реформа навчання іноземних мов (ІМ). Прямий метод навчання ІМ. Методична система Гарольда Пальмера (20-і роки ХХ ст.). Методична система Майкла Уеста (20 – 30-і роки ХХ ст.). Аудіолінгвальний метод навчання ІМ. Аудіовізуальний метод навчання ІМ. Комунікативний метод навчання ІМ. Методи інтенсивного навчання ІМ.

Сучасний викладач ІМ має володіти теорією навчання ІМ, мати достатні практичні методичні навички та вміння, розуміти сутність закономірностей, що лежать в основі сучасної теорії навчання ІМ, знати їх історичні джерела та бачити перспективи їх розвитку. Не забуваємо, що

**«Історія - скарбниця наших
діянь, свідок минулого,
приклад і повчання для
сьогодення, застереження
для майбутнього»**
М.Сервантес

БАЖАЮ УСПІХІВ!

1. МЕТА , ЗАВДАННЯ І ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Історія методики навчання іноземних мов» є формування в студентів магістратури здатності застосовувати знання і розуміння в галузі історії розвитку методики навчання іноземних мов у процесі професійно методичної діяльності та наукових досліджень. Вона сприяє формуванню інтегральної компетентності фахівця, здатності розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі методики навчання іноземних мов і культур та зарубіжної літератури в процесі професійної діяльності або навчання; формувати/вдосконалювати загальні та фахові компетентності, зазначені в освітньо-професійних програмах «Англійська /німецька мова / французька / іспанська і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти». Студенти магістратури знайомляться з проблемою періодизації методики навчання іноземних мов (МНІМ), тенденціями розвитку МНІМ, проблемою реалізації методичних новацій у навчальному процесі. У процесі вивчення дисципліни студенти магістратури опановують загальні відомості про зарубіжні і вітчизняні методи навчання; про історію методики як науки та її зв'язки з базовими науками; про еволюцію змісту основних методичних категорій, історію методики навчання аспектів мови, видів мовленнєвої діяльності та елементів іншомовної культури. Магістранти ознайомлюються з характеристикою соціально-економічних передумов виникнення того чи іншого методу навчання; аналізом лінгвістичних, психологічних, педагогічних основ методичних концепцій; цілями, змістом і принципами навчання; прийомами навчання і підручниками/посібниками, створеними на засадах відповідного методичного підходу. Крім того, мета цього курсу – поглибити теоретичні знання магістрантів в галузі реалізації різних методів навчання іноземних мов (ІМ) в Україні. Результатом оволодіння цією освітньо-професійною програмою є опанування певними загальними та фаховими компетентностями (див. табл. 1) та продемонструвати програмні результати навчання (див. табл. 2.).

Таблиця 1

Перелік загальних і фахових компетентностей,
якими випускник магістратури має володіти в межах освітньо-професійної програми «Англійська /німецька / французька / іспанська мова і друга

західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти»

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1.	Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.
ЗК 2.	Здатність спілкуватися іноземними мовами в усній і письмовій формах
ЗК 3.	Здатність мислити абстрактно, аналізувати, синтезувати, узагальнювати, оцінювати для розуміння проблем, процесів і явищ у галузі методики навчання іноземних мов і культур та зарубіжної літератури.
ЗК 4.	Здатність до пошуку, аналізу й опрацювання професійно орієнтованої інформації із різних джерел.
ЗК 5.	Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності.
ЗК 6.	Здатність до критики, самокритики, професійного саморозвитку й самовдосконалення.
ЗК 7.	Здатність працювати в команді.
ЗК 8.	Здатність виявляти професійні проблеми, знаходити рішення і брати на себе відповідальність за їх реалізацію.
ЗК 9.	Здатність дотримуватися етичних норм, цінувати та поважати різноманітність й мультикультурність.
ЗК 10.	Здатність дотримуватися вимог академічної доброчесності.
ЗК 11.	Здатність дотримуватися вимог безпеки в процесі професійної діяльності.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	
ФК 1.	Здатність виконувати типові професійні завдання, пов'язані з діяльністю викладача іноземних мов і культур та зарубіжної літератури
ФК 2.	Здатність орієнтуватися в сучасних тенденціях реалізації міжкультурної іншомовної освіти у закладах вищої освіти.
ФК 3.	Здатність планувати й організовувати освітній процес з іноземних мов і культур та зарубіжної літератури, проєктувати власну професійно-методичну діяльність.
ФК 4.	Здатність аналізувати й відбирати сучасні методи, технології і засоби навчання, контролю й оцінювання та ефективно використовувати їх для забезпечення освітнього процесу з іноземних мов і культур та зарубіжної літератури.

ФК 5.	Здатність здійснювати виховання засобами англійської мови і другої західноєвропейської (французької / німецької / іспанської) мови.
ФК 6.	Здатність аналізувати власну професійно-методичну діяльність, здійснювати методичну рефлексію, узагальнювати позитивний досвід колег.
ФК 7.	Здатність організувати самостійну навчально-пізнавальну діяльність і самостійну роботу студентів з іноземних мов і культур та зарубіжної літератури, створювати умови для реалізації індивідуальних траєкторій їхнього учіння з використанням сучасних засобів і технологій навчання.
ФК 8.	Здатність розвивати інтелектуальну й емоційну сфери студентів, індивідуальний стиль навчально-пізнавальної діяльності, професійно орієнтовані інтереси, здібності, вміння самонавчання шляхом ознайомлення з навчальними стратегіями, готовність до професійної самоосвіти, самовдосконалення й саморозвитку, вміння цілепокладання.
ФК 9.	Здатність використовувати англійську мову і другу західноєвропейську мову як мету і засіб навчання.
ФК 10.	Здатність виконувати наукові дослідження у галузі методики навчання іноземних мов і культур.
ФК 11.	Здатність реалізовувати міжпредметні зв'язки.
ФК 12.	Здатність застосовувати інноваційні підходи до навчання іноземних мов і культур та зарубіжної літератури.
ФК 13.	Здатність усвідомлювати єдність успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у професійній галузі.

Таблиця 2

Перелік програмних результатів навчання (ПРН),

які мають демонструвати студенти магістратури, що завершують навчання за освітньо-професійною програмою «Англійська /німецька / французька / іспанська мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти»

ПРН 1.	Здатність застосовувати знання і розуміння в галузі методики навчання іноземних мов і культур та зарубіжної літератури.
ПРН 2.	Здатність інтегрувати знання з методики навчання іноземних мов і культур та зарубіжної літератури, формулювати судження на їх основі.
ПРН 3.	Здатність робити власні висновки і використовувати їх для формулювання знань і обґрунтувань під час спілкування з

	фахівцями у галузі методики навчання іноземних мов і культур та зарубіжної літератури, а також з не фахівцями у цих галузях.
ПРН 4.	Здатність вирішувати складні професійно-методичні завдання у нових і нестандартних ситуаціях.
ПРН 5.	Здатність відбирати зміст навчання для формування іншомовної комунікативної компетентності на різних етапах оволодіння студентами іноземною мовою.
ПРН 6.	Здатність формувати мовні компетентності в аудиторній і самостійній роботі студентів.
ПРН 7.	Здатність формувати міжкультурну компетентність інтегровано з мовними компетентностями.
ПРН 8.	Здатність формувати мовленнєві компетентності в аудиторній і самостійній роботі студентів.
ПРН 9.	Здатність формувати міжкультурну компетентність інтегровано з мовленнєвими компетентностями.
ПРН 10.	Здатність формувати навчально-стратегічну компетентність студентів.
ПРН 11.	Здатність оцінювати рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності студентів.
ПРН 12.	Здатність застосовувати сучасні методики і технології навчання для успішного й ефективного формування у студентів іншомовної комунікативної компетентності.
ПРН 13.	Здатність відбирати із різних джерел сучасні навчальні матеріали для формування іншомовної комунікативної компетентності і контролю за рівнем її сформованості.
ПРН 14.	Здатність самостійно розробляти сучасні засоби для формування іншомовної комунікативної компетентності і контролю за рівнем її сформованості, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
ПРН 15.	Здатність визначати цілі і результати формування іншомовної комунікативної компетентності студентів на різних етапах навчання.
ПРН 16.	Здатність оцінювати рівень розвитку власної професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності.
ПРН 17.	Здатність оцінювати власну професійно-методичну діяльність.
ПРН 18.	Здатність проектувати і втілювати ефективну стратегію професійно-методичного саморозвитку та самовдосконалення.
ПРН 19.	Здатність до самонавчання.
ПРН 20.	Здатність до автономного навчання.
ПРН 21.	Здатність вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог охорони праці.

Провідними завданнями викладання зазначеної дисципліни згідно з вищезазначеною освітньо-професійною програмою є такі:

Формування загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатності спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.

ЗК 3. Здатності мислити абстрактно, аналізувати, синтезувати, узагальнювати, оцінювати для розуміння проблем, процесів і явищ у галузі методики навчання іноземних мов і культур та зарубіжної літератури.

ЗК 4. Здатності до пошуку, аналізу й опрацювання професійно орієнтованої інформації з методики навчання іноземних мов і культур із різних джерел.

ЗК 8. Здатність виявляти професійні проблеми, знаходити рішення і брати на себе відповідальність за їх реалізацію.

Формування фахової компетентності:

ФК 10. Здатність виконувати наукові дослідження у галузі методики навчання іноземних мов і культур.

Інші компетентності в процесі оволодіння цією дисципліною удосконалюються.

(Детальніше дивись: Майер Н. В. Освітньо-професійна програма «Французька мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти». *Іноземні мови*. 2018. №1. С. 36 – 41.

Для оволодіння вищепереліченими здатностями насамперед треба набути певних знань та оволодіти необхідними вміннями (див. табл. 3).

Таблиця 3

**Очікувані знання та вміння з дисципліни
« Історія методики навчання іноземних мов »**

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання
Код	Результат навчання		
1.	Знати		
1.1	Знати і розуміти теоретичні засади методів навчання іноземних мов у XVI – XVIII століттях.	Лекція. Методи: проблемний, груповий, проектний, інтерактивний.	Усна співбесіда. Усне опитування. Тестування письмове.
1.2	Знати і розуміти теоретичні засади методів навчання	Лекції. Методи:	Усна співбесіда. Усне опитування.

	іноземних мов у ХІХ столітті.	проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний.	Тестування письмове.
1.3.	Знати і розуміти теоретичні засади методів навчання іноземних мов у ХХ – ХХІ століттях.	Лекції. Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний.	Усна співбесіда. Усне опитування. Тестування письмове.
2.	Уміти		
2.1.	Уміти аналізувати особливості методів навчання іноземних мов у ХVІ – ХVІІІ століттях.	Практичні / семінарські заняття. Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний, ігровий, комп'ютерний, кейсовий.	Тестування письмове. Демонстрація виконаних завдань трьох рівнів складності. Демонстрація фрагменту лекції. Демонстрація електронної презентації.
2.2.	Уміти аналізувати особливості методів навчання іноземних мов у ХІХ столітті.	Практичні / семінарські заняття. Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний, ігровий, комп'ютерний, кейсовий.	Тестування письмове. Демонстрація виконаних завдань трьох рівнів складності. Демонстрація фрагменту лекції. Демонстрація електронної презентації.
2.3.	Уміти аналізувати особливості методів навчання іноземних мов у ХХ – ХХІ століттях.	Практичні / семінарські заняття. Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний, ігровий, комп'ютерний, кейсовий.	Тестування письмове. Демонстрація виконаних завдань трьох рівнів складності. Демонстрація електронної презентації. Захист проєктів.
3.	Комунікація		

3.1.	Уміти спілкуватися з зарубіжними колегами іноземними мовами в усній і письмовій формах на професійні теми з історії методики навчання іноземних мов.	Лекції інтерактивні. Практичні / семінарські заняття. Самостійна робота. Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний, ігровий, комп'ютерний, кейсовий, самонавчання.	«Професійні дебати». Професійно орієнтовані колоквіуми.
4.	Автономність і відповідальність		
4.1.	Уміти планувати свою професійну самоосвіту, самовдосконалення й саморозвиток, нести персональну відповідальність.	Самостійна робота. Методи: самонавчання, комп'ютерний.	Презентація та захист індивідуальної траєкторії професійного розвитку.

Основними **формами** організації навчального процесу з цієї дисципліни є:

- лекції,
- практичні / семінарські заняття,
- самостійна позааудиторна робота,
- консультації,
- модульна контрольна робота,
- залік,
- частково педагогічна практика з ІМ1 та ІМ2.

У **лекційному курсі** та на практичних заняттях ви познайомитеся як із загально визнаними теоретичними положеннями історії методики навчання ІМ, що викладаються у певній системі, так і з новими, дискусійними ідеями.

На **практичних заняттях** і під час педагогічної практики ви зможете оволодіти *професійно-методичними вміннями аналізу та зіставлення різних методів навчання ІМ:*

- визначати цілі та завдання різних методів навчання;
- конкретизувати психологічні засади різних методів навчання;
- конкретизувати педагогічні засади різних методів навчання;
- конкретизувати лінгвістичні засади різних методів навчання;
- формулювати основні недоліки та переваги різних методів навчання;
- описувати основні прийоми реалізації різних методів навчання;

- вести бібліографічний пошук публікацій з проблеми із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- використовувати сучасні методи навчання ІМ;
- обробляти отримані дані, аналізувати та синтезувати їх на базі відомих наукових джерел з проблеми методів навчання;
- оформлювати результати досліджень з історії методики навчання ІМ відповідно до сучасних вимог у вигляді тез, презентацій, проєктів;
- утілювати отримані знання у практику, конкретні методики та технології навчання ІМ.

Метою вашої позааудиторної самостійної роботи є поглиблення знань, набутих на лекціях, під час самостійного опрацювання рекомендованої літератури, використання набутих знань для вирішення професійно орієнтованих творчих завдань. Ця робота допоможе вам чітко уявити особливості методів навчання ІМ в різні історичні періоди, усвідомити сутність методичних явищ та удосконалити набуті практичні методичні вміння навчання ІМ.

Вам також необхідно оволодіти вміннями аналізу різних методів навчання ІМ на засадах методів історичного дослідження:

- *хронологічний* – передбачає виклад матеріалу з історії методики навчання ІМ у хронологічній послідовності;
- *синхронний* – одночасне вивчення подій, які відбуваються в суспільстві в галузі навчання ІМ;
- метод *періодизації* дає можливість виявити зміни якісних особливостей і встановити моменти цих змін у методиці навчання ІМ;
- *порівняльно-історичний* має за мету встановити загальні тенденції, які властиві процесам навчання ІМ в різних закладах освіти, виявити шляхи їхнього розвитку;
- *ретроспективний* – дозволяє відновити процес розвитку методів навчання ІМ за виявленими типовими ознаками й показати закономірності його розвитку;
- *структурно-системний* – надає можливість розглядати історію методики навчання ІМ як складну систему з множиною зв'язків у «вертикальному розрізі».

У посібнику ви знайдете розробки з кожної *теми*. Кожна тема містить: мету і завдання щодо її опрацювання; скорочений зміст лекцій; питання для опрацювання з рекомендованою літературою до них; професійно орієнтовані творчі завдання; додаткову літературу і завдання для самоконтролю з тестами.

Пропонуємо вам ознайомитися зі змістом дисципліни «Історія методики навчання іноземних мов», який зафіксовано у Програмі навчальної дисципліни. Згідно чинної Програми зміст дисципліни складається з одного **змістового модуля (теми)** (див. табл.4).

Зміст дисципліни «Історія методики навчання іноземних мов»

Модуль 1	
Методи навчання іноземних мов в історичному аспекті	
Тема 1.	Історія методики навчання ІМ як науки та її зв'язок з базовими науками
Тема 2.	Перекладні методи навчання ІМ
Тема 3.	Реформа навчання ІМ. Прямий метод навчання ІМ
Тема 4.	Методична система Гарольда Пальмера
Тема 5.	Методична система Майкла Уеста
Тема 6.	Аудіолінгвальний метод
Тема 7.	Аудіовізуальний метод
Тема 8.	Комунікативний метод
Тема 9.	Методи інтенсивного навчання

На першій лекції лектор надасть вам графік викладання дисципліни «Історія методики навчання іноземних мов». Відтак, ви ознайомитесь з тематикою, кількістю і послідовністю лекцій і практичних занять.

Крилаті вислови про історію

Не знати історії – означає завжди бути дитиною.

Цицерон

Історія - найвищий учитель, в якого найгірші учні.

І. Ганді

Історія - це наука про те, чого вже немає й ніколи не буде.

П. Валері

Історія вчить лише того, чого вона не навчила народи.

Гегель

Історія – скарбниця наших діянь, свідок минулого, приклад і повчання для сьогодення, застереження для майбутнього.

М. Сервантес

Історія нічого не учить, а тільки карає за незнання уроків.

В. Ключевський

Історія – наші корені. Без них не можливе життя сьогодні і в майбутньому.

М. Амосов

Навіть боги не можуть змінити минуле.

Агафон

Історія – це ліхтар у майбутнє, який світить нам з минулого.

В. Ключевський

Хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього.

М. Рильський

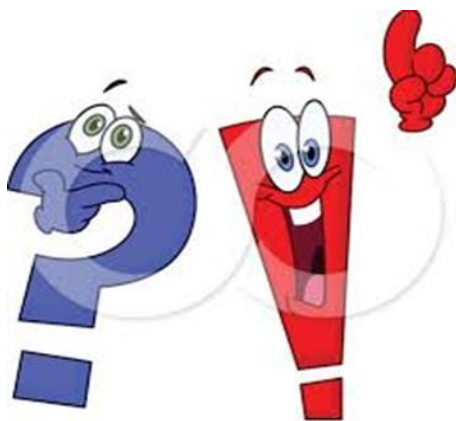

© Can Stock Photo - csp11740744

3. ПІДГОТОВКА ДО ЛЕКЦІЙ ТА ЇХ КОНСПЕКТУВАННЯ

Ви вже конспектували лекції протягом навчання у бакалавраті та в процесі оволодіння іншими дисциплінами в магістратурі. Тепер вам необхідно удосконалювати ці вміння. У кабінеті методики (аудиторія 122) або на освітньому сайті КНЛУ чи в репозитарії КНЛУ є матеріали лекцій з цієї дисципліни. Особливістю цього курсу є регулярне використання відеолекцій.

Відеолекція – це систематичний, послідовний виклад навчального матеріалу викладачем, що не вимагає його особистої присутності перед студентами, за допомогою використання широких можливостей обробки, зберігання та передачі відео- та аудіоінформації. Сприяє розвитку наочно-образного мислення у студентів. Викладач здійснює підбір необхідних відео (кіно) матеріалів до теми, що вивчається. Перед початком огляду студентам доводиться цільова установка, в ході огляду відео (кіно) матеріалів викладач коментує події, що відбуваються на екрані.

Рекомендуємо готуватися до лекції за таким алгоритмом:

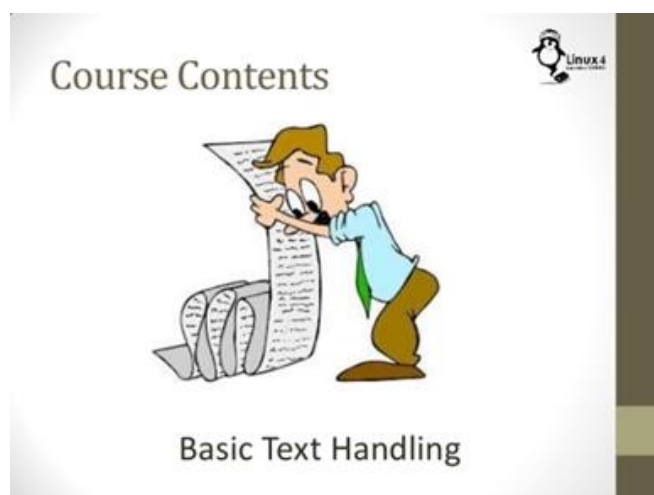
- Перед кожною лекцією проглядайте «Орієнтовний графік викладання дисципліни» і визначайте, яка тема буде опрацьовуватися. Ознайомтеся зі змістом лекції.
- Уважно прочитайте завдання для підготовки до лекції.
- Зробіть копії слайдів лекції і видрукуйте їх, тоді під час лекції ви не будете витратити час на переписування змісту слайдів. Ознайомтеся з основними питаннями лекції (планом лекції – це зазвичай один з перших слайдів), щоб орієнтуватися у структурі лекції і, якщо дозволяє ваш час, з відповідним розділом підручника.
- Прочитайте кілька джерел зі списку рекомендованої літератури.
- Подивіться рекомендований відеофільм/ відеофрагмент/ відеолекцію з проблеми.

- Занотуйте ваші запитання до лектора.
- Свої думки, коментарі і запитання, які виникли під час лекції, доцільно записувати поряд на полях, чи маркувати ручкою або фломастером іншого кольору.
- За необхідності підготуйте усний виступ та електронну презентацію на лекції з одного із запланованих питань.
- Під час конспектування користуйтеся загально прийнятими, або власними скороченнями, які ви можете розробити самостійно, що значно прискорить і полегшить конспектування (див. табл. 4).

Таблиця 4

Перелік рекомендованих скорочень

АЛМ	Аудіолінгвальний метод	МЗН	Методичні засади навчання
АВМ	Аудіовізуальний метод	МІН	Методи інтенсивного навчання
ГПМ	Граматико-перекладний метод	МС	Методична система
ГП	Гіпнопедія	ПЗ	Педагогічні засади
ЕСМ	Емоційно-смісловий метод	ПМН	Перекладні методи навчання
ІМН	Історія методики навчання	ПсЗ	Психологічні засади
ІнМ	Інтел-метод	ПМ	Прямий метод
КМ	Комунікативний метод	СЕП	Соціально-економічні передумови
ЛЗ	Лінгвістичні засади	СКМ	Сугестокібернетич-ний метод
МАР	Метод активізації резервних можливостей	СПМ	Сугестопедичний метод
МЗ	Метод занурення	ТПМ	Текстуально-перекладний метод
МЗ	Метод занурення	ТПМ	Текстуально-перекладний метод

4. ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

Лекція 1. Історія методики навчання ІМ як науки та її зв'язок з базовими науками.

Навчання іноземних мов до XVI ст. (Древній Рим, Середні віка, Епоха відродження).

Методи навчання ІМ у XVI - XVII століттях.

Європа у XVI - XVII століттях. Нові мови і підручники.

XVI століття. Німеччина (Йоган Штурм). Англія (Роджер Ешем). Франція (Мішель Монтень). Московська держава.

XVII століття. Німеччина (Вольфганг Ратке). Чехія (Ян Амос Коменський). Англія (Джон Локк).

Методи навчання ІМ у XVIII столітті. Стан розвитку базових наук. Навчання іноземних мов у Росії, Швейцарія (Олександр Шованн). Німеччина (Август-Герман Франке, Йоган Базедов).

Історія методів навчання ІМ найбільш повно досліджена й описана І. В. Рахмановим. Історією методики займалися К. А. Ганшина, І. А. Грузинська, Ф. Аронштейн, В. Е. Раушенбах. Окремі розділи історії методів викладені в роботах З. М. Цветкової, С. К. Фоломкиної, Н. І. Гез, Ю. А. Жлуктенко, Р. А. Кузнецової та інших. Класифікація методів навчання ІМ являє собою складне питання, тому що в основу їхнього найменування були покладені достатньо різні ознаки.

Лекція 2. Перекладні методи навчання ІМ.

Кінець XVIII ст. – початок XIX ст. Кінець XIX ст. (Густав Тангер).

Грамматико-перекладний метод (Німеччина - І. Мейдингер ; Англія - Г. Оллендорф).

Лінгвістичні засади. Так зване «донаукове мовознавство». «Рациональна грамматика» (1660 р.). Принцип історизма у мовознавстві (початок XIX ст.). Порівняльне мовознавство (Вільгельм Гумбольдт). Інтерес до живих мов.

Психологічні засади. Асоціативна психологія (Д. Гартлі). Загальні положення, важливі для навчання ІМ. Основні прийоми навчання.

Методичні засади. Цілі, зміст і принципи навчання. Методичні прийоми і підручники.

Текстуально-перекладний (лексико-перекладний; аналітико-індуктивний) метод (Франція - Ж.Жакото; Англія - Д. Гамільтон; Швейцарія - А. Шаванн).

Обґрунтування методу – ідеї Вольфганга Ратіхія (Німеччина).

Методичні засади. Цілі, зміст і принципи навчання. Методичні прийоми і підручники.

Досягнення і недоліки перекладних методів навчання ІМ.

Лекція 3. Реформа навчання ІМ. Прямий метод навчання ІМ.

Соціально-економічні передумови Реформи (70 – 80 роки ХІХ ст.) : перемога буржуазії в європейських країнах; пошук нових ринків збуту сировини і товарів; виникнення потреби в людях, що практично володіють іноземною мовою, насамперед усним мовленням. Зародження **прямих методів**, в яких на перший план висувуються практичні цілі, і, перш за все, – навчання усного мовлення. Методичні ідеї «руху Реформи» в Німеччині (В. Фієтор).

Лінгвістичні засади. Младограматичний напрям у лінгвістиці : німецька школа (Г.Пауль, К.Бругман), московська школа Ф.Фортунатова, школа М.Бреалья у Франції та ін. Психологічний підхід до аналізу мовних явищ.

Психологічні засади. Педагогічна психологія. Психологія поведінки. Психологія навчання ІМ. Асоціативна психологія (провідна роль). Експериментальна психологія В. Вундта.

Методичні засади. Цілі, зміст і принципи навчання. Методичні прийоми і підручники.

Досягнення і недоліки прямого методу навчання ІМ.

Лекція 4. Методична система Гарольда Пальмера (20-і роки ХХ ст.).

Соціально-економічні передумови. Малоефективне використання прямого методу для навчання англійців французької мови.

Лінгвістичні засади. Лінгвістичні школи 1) Ф. де Соссюра, А. Мейє; 2) Г. Суїта, О. Єсперсена.

Психологічні засади. Психологія поведінки (біхевіоризм) (Е. Торндайк, Дж. Уотсон).

Педагогічні засади. Прагматична педагогіка (Д. Дьюї).

Методичні засади. Цілі, зміст і принципи навчання. Методичні прийоми і підручники.

Досягнення і недоліки методичної системи Гарольда Пальмера.

Публікації Г. Пальмера.

Лекція 5. Методична система Майкла Уеста (20 –30-і роки ХХ ст.).

Соціально-економічні передумови. Складні умови навчання у школах Індії та країнах Середнього Сходу.. Необхідність створення методики навчання ІМ у складних умовах.

Лінгвістичні засади. Наукові погляди видатних лінгвістів на форми володіння мовою: рецептивні форми вважалися первинними (Отто Єсперсен).

Психологічні засади. Психологічна теорія інтуїтивізму.

Методичні засади. Цілі, зміст і принципи навчання. Методичні прийоми і підручники.

Досягнення і недоліки методичної системи Майкла Уеста.

Публікації М. Уеста.

Лекція 6. Аудіолінгвальний метод навчання ІМ.

Соціально-економічні передумови. Цей метод, створений Чарльзом Фрізом та Робертом Ладо в США в 40-50-і роки ХХ ст., є своєрідним розвитком ідей Гарольда Пальмера. У роки Другої світової війни виникла необхідність підготувати значну кількість перекладачів для значної кількості ІМ. Збільшення кількості іммігрантів до США.

Лінгвістичні засади. Дескриптивна лінгвістика.

Психологічні засади. Біхевіоризм.

Методичні засади. Цілі, зміст і принципи навчання. Методичні прийоми і підручники.

Публікації Ч. Фріза та Р. Ладо.

Лекція 7. Аудіовізуальний метод навчання ІМ.

Соціально-економічні передумови. Аудіовізуальний, або, як його інакше називають, швидкісний чи структурно-глобальний метод виник у Франції у 50-і роки ХХ ст. Його створення пов'язане з іменами таких видатних лінгвістів і психологів як П. Губерина (Югославія), П. Риван, Р. Мишеа, Ж. Гугенейм, А. Соважо (Франція). Необхідність організації обміну технічними фахівцями між Францією та іншими країнами (у минулому колоніями Франції в Африці).

Лінгвістичні засади. Концепція Ф. де Сосюра. Структурна лінгвістика.

Психологічні засади. Біхевіоризм. Гештальтпсихологія.

Методичні засади. Цілі, зміст і принципи навчання. Методичні прийоми і підручники.

Публікації розробників методу.

Лекція 8. Комунікативний метод навчання ІМ.

Соціально-економічні передумови. Низький кінцевий рівень володіння ІМ зумовив необхідність розробляти нові методи навчання . У 1971 р. Рада Європи доручила групі фахівців розробити новий підхід до навчання мов.

Лінгвістичні засади. Соціолінгвістика. Прагматика. Теорія мовленнєвих актів. Дискурсивний аналіз. Лінгвістика тексту (І. Я. Гальперин, О. І. Москальська, Ш. Балі).

Психологічні засади. Когнітивна психологія (психологія переробки інформації). Психологія діяльності (Л. С.Виготський, О. М.Леонт'єв). Психолінгвістична теорія мовленнєвої діяльності (М. І. Жинкін, О. О.Леонт'єв, І. О.Зимня, Ч. Осгуд, Т. Сибек).

Методичні засади. Цілі, зміст і принципи навчання. Методичні прийоми і підручники.

Публікації розробників методу.

Лекції 9-10. Методи інтенсивного навчання ІМ.

Соціально-економічні передумови. Спроби представників різних сфер знання знайти найбільш ефективні шляхи навчання мови за порівняно

короткий термін. Потреба в курсах іноземних мов утилітарно-практичного призначення.

Необхідність підвищення мовної кваліфікації представниками різних сфер діяльності.

Лінгвістичні засади. Комунікативна лінгвістика.

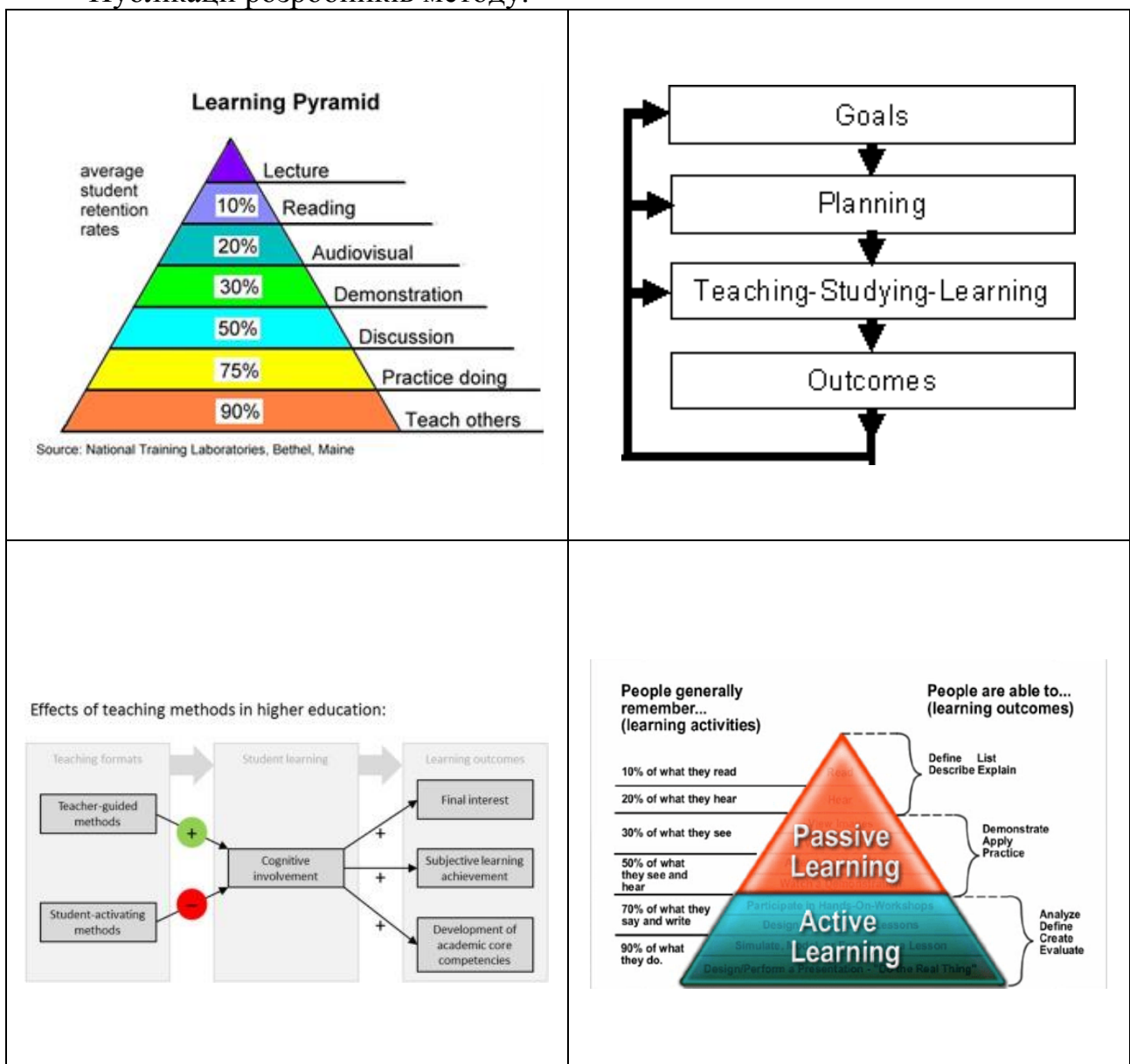
Психологічні засади. Сугестологія.

Типи методів. Сугестопедичний. Емоційно-смысловий. Активізації резервних можливостей. Психотерапевтичний. Інтенсивний метод навчання усного мовлення дорослих. Сугестокібернетичний. Метод занурення (ритмопедія).

Гіпнопедія. Експрес-метод. Інтел-метод.

Методичні засади. Цілі, зміст і принципи навчання. Методичні прийоми і підручники.

Публікації розробників методу.

5. ГЛОСАРІЙ АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ З ІСТОРІЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Для кращого розуміння матеріалу дисципліни, читання спеціальної літератури та перегляду відеолекцій/відеофільмів/відеофрагментів англійською мовою пригадайте сучасну термінологію з методики навчання іноземних мов, в тому числі з історії методики. Володіння англійською термінологією допоможе Вам і в спілкуванні з зарубіжними колегами.

Aids to Teaching - (a) Visual: Blackboard, whiteboard, overhead projector, realia, posters, wall charts, flipcharts, maps, plans, flashcards, word cards, puppets. (b) Electronic: Tape recorder, TV or video player, computer, CD Rom, language laboratory.

Achievement test - A test to measure what students have learned or achieved from a program of study; should be part of every language program and be specific to the goals and objectives of a specific language course. These tests must be flexible to respond to the particular goals and needs of the students in a language program.

Acquisition vs. Learning - Acquisition is the 'picking up' of a language through exposure to it and is contrasted with learning which involves deliberate study and practice.

Activate - The phase in a lesson where students have the opportunity to practice language forms. See “controlled practice”, “guided practice”, and “free practice”.

Active listening - A technique whereby the listener repeats (often in other words) what the speaker has said to demonstrate his or her understanding. Active listening is an especially useful alternative to directly correcting a student error.

Active vocabulary - Vocabulary that students actually use in speaking and writing.

Aptitude - The rate at which a student can learn a language, based on raw talent. Aptitude does not seem to be related to attitude; a gifted student can have a poor attitude.

Attitude - A complex mental state involving beliefs, feelings, values and dispositions to act in certain ways. Attitude affects a student’s ability to learn, but is unrelated to aptitude.

Audiolingualism – an approach heavily influenced by Behaviorism which concerns itself with listen-and-repeat exercises, drilling of form and a focus on accuracy.

Audiolingual method - Listen and speak: this method considers listening and speaking the first tasks in language learning, followed by reading and writing. There is considerable emphasis on learning sentence patterns, memorization of dialogues and extensive use of drills.

Audiovisual aids - Teaching aids such as audio, video, overhead projection, posters, pictures and graphics.

Audiovisual method - A method which refers to both sound and pictures which is typically in the form of slides or video and recorded speech or music; all is visual presentations that are shown by the teacher to the students. It can be called as a new trend because technology is used in this method such as, computers, televisions, language laboratories or the others which can support the teaching learning process in order to improve students' skills.

Aural - Related to listening.

Authentic materials - Unscripted materials or those which have not been specially written for classroom use, though they may have been edited. Examples include newspaper texts and TV broadcasts.

Authentic text - Natural or real teaching material; often this material is taken from newspapers, magazines, radio, TV or podcasts.

Automaticity - A learner's ability to recover a word automatically, without straining to fetch it from memory.

Behaviorism - a theory of learning and language which has two strands:
1. that language is a skill acquired through imitation and the formation of habits.
2. that learning takes place through the application of a stimulus-response-reinforcement cycle.

Blended Learning - Learning which involves a combination of e-learning and face-to-face learning.

Bottom-up information processing - Students learn partially through bottom-up information processing, or processing based on information present in the language presented. For example, in reading bottom-up processing involves understanding letters, words, and sentence structure rather than making use of the students' previous knowledge.

Brainstorming - A group activity where students freely contribute their ideas to a topic to generate ideas.

Burn-out - Fatigue usually based on either the stress of overwork or boredom with the same task.

Chorus - Speaking together as a group; used in choral speaking and jazz chants.

Classroom climate - Environment created in the classroom by factors such as the physical environment and also the interrelationship between the teacher and the students, and among the students.

Classroom management - The management of classroom processes such as how the teacher sets up the classroom and organizes teaching and learning to facilitate instruction. Includes classroom procedures, groupings, how instructions for activities are given, and management of student behavior.

Close - A type of gap fill where the gaps are regular, e.g. every 7th or 9th word. The technique can be used to assess students' reading comprehension or as a practice activity.

Communication gap - the disparity of information available to people in an interaction. For example, if a speaker perceives a gap of information he/she may well ask for it: *Where did you buy that hat?* In the classroom, it is often necessary to engineer a communication or information gap in order to encourage some real communication.

Cognitivism - an approach to teaching and learning opposed to behaviorism (see above) which focuses on the thinking and problem-solving characteristics of the mind. Theories of cognitivism (as opposed to behaviorism) underlie much of post-behaviorist language teaching. Cognitivism is concerned with the investigation of how people think – their internal mental states. In our field, this means thinking about how people process language and information to construct dependable rules for its use.

Communication Strategies - Strategies for using L2 knowledge. These are used when learners do not have the correct language for the concept they wish to express. Thus, they use strategies such as paraphrase and mime: See learner strategies and production strategies.

Communicative activities - are activities designed to get learners to use the language for real purposes rather than merely manipulating the forms.

Communicative approaches - Approaches to language teaching which aim to help learners to develop communicative competence (i.e., the ability to use the language effectively for communication). A weak communicative approach includes overt teaching of language forms and functions in order to help learners to develop the ability to use them for communication. A strong communicative approach relies on providing learners with experience of using language as the main means of learning to use the language. In such an approach, learners, for example, talk to learn rather than learn to talk.

Communicative competence - The ability to use the language effectively for communication. Gaining such competence involves acquiring both sociolinguistic and linguistic knowledge (or, in other words, developing the ability to use the language accurately, appropriately, and effectively).

Communicative language teaching (CLT) - an approach to teaching which focuses more on successful communication than structural or formal accuracy. There are two forms. Weak form: in which the study of grammar is combined with a focus on function but communicative competence remains the objective. Strong form: in which there is no study of structure or form at all. Competence in this area is deemed to flow from authentic language use alone.

Competence - has two meanings:

1. it refers to a learner's ability to use the language, e.g., communicative competence (the ability to get and receive messages), linguistic competence (the ability to form accurate language), discourse competence (the ability to handle interaction and text structures) etc.

2. it refers to the ideal grammar which underlies all speakers' ability to use language. In this meaning, it is contrasted with performance.

Content-based E.S.L. - A model of language education that integrates language and content instruction in the second language classroom; a second language learning approach where second language teachers use instructional materials, learning tasks, and classroom techniques from academic content areas as the vehicle for developing second language, content, cognitive and study skills.

Controlled exercises - the type of exercise in which learners know what to do and how to do it exactly. In this form of exercise most learners should get most answers right.

Communicative language teaching - Communicative language teaching (CLT) is an approach to foreign or second language learning which emphasizes that the goal of language learning is communicative competence. The communicative approach has been developed particularly by British applied linguists as a reaction away from grammar-based approaches such as the aural-oral (audio-lingual) approach. Teaching materials used with a communicative approach teach the language needed to express and understand different kinds of functions, such as requesting, describing, expressing likes and dislikes, etc. Also, they emphasize the processes of communication, such as using language appropriately in different types of situations; using language to perform different kinds of tasks, e.g. to solve puzzles, to get information, etc.; using language for social interaction with other people.

Competence learning model -Especially when we take specialized courses, learning seems to take place in four stages. We begin with unconscious incompetence: we do not know how much we do not know. Once we begin our course of studies, we become consciously incompetent: we know how much we do not know. From there we proceed to conscious competence: we have functional knowledge and can perform competently, but we have to think about what we are doing. Finally, after we have had enough experience, we become unconsciously competent: we know it, and we can do it, and we do not much have to think about it. This model applies to a great deal of language learning, to TEFL training and to many other areas of study.

Comprehensible input - Language that is understandable to learners.

Content words - Words that carry meaning; usually nouns, verbs and sometimes adjectives and adverbs.

Context clues - Clues used when guessing word meanings; clues that provide students with meaning or comprehension based on the environment in which a word is found.

Contrastive analysis - Comparing two languages to predict where learning will be facilitated and hindered.

Controlled practice - Language practice where the students are restricted in their choice of language, usually to a single answer, for example a gap fill.

Cooperative/Collaborative Group - A grouping arrangement in which positive interdependence and shared responsibility for task completion are established among group members; the type of organizational structure encouraging heterogeneous grouping, shared leadership, and social skills development.

Course book - A textbook which provides the core materials for a course. It aims to provide as much as possible in one book and is designed so that it could serve as the only book which the learners necessarily use during a course. Such a book usually focuses on grammar, vocabulary, pronunciation, functions and the skills of reading, writing, listening and speaking.

Creative construction hypothesis - Hypothesis in language acquisition which states that learners gradually develop their own rule systems for language.

Culture - The sum of the beliefs, attitudes, behaviors, habits and customs of a group of people.

Deductive teaching - Also known as deduction, from the verb “to deduce”; a teaching technique in which the teacher presents language rules and the students then practice those rules in activities. Deductive teaching is usually based on grammar-based methodology and proceeds from generalizations about the language to specifics.

Delayed copying -The teacher writes a short familiar sentence on the board, gives students time to look at it, erases it, and then they see if they can write it.

Descriptive grammar - Grammar that is described in terms of what people actually say or write, rather than what grammar books say the grammar of the language should be. See “prescriptive grammar”.

Diagnostic test - A test to diagnose or discover what language students know and what they need to develop to improve their language abilities; may be used before a course of study and combined with placement test.

Dictation - A technique in which the teacher reads a short passage out loud and students write down what the teacher reads; the teacher reads phrases slowly, giving students time to write what they hear; the technique is used for practice as well as testing.

Direct method - The most common method in TEFL, where language is taught through listening and speaking. There may be little or no explicit explanation dealing with syntax or grammatical rules, nor translation into the mother tongue of the student – inductive learning rather than deductive.

Drills - repetitive exercises designed to form habits in learners and fix the language so that it can be produced without thought.

Errors vs. Mistakes - Error is usually used to refer to a systematic deviation from the rules of language and is seen as part of the learning process. Errors are contrasted with **mistakes** which are usually the result of tiredness, distraction or cognitive overload and are not systematic.

Extensive reading – Reading for general or global understanding, often of longer texts.

Facilitator - A concept related to a teacher’s approach to interaction with students. Particularly in communicative classrooms, teachers tend to work in partnership with students to develop their language skills. A teacher who is a facilitator tends to be more student-centred and less dominant in the classroom than in other approaches. The facilitator may also take the role of mentor or coach rather than director.

Feedback - Reporting back or giving information back, usually to the teacher; feedback can be verbal, written or nonverbal in the form of facial expressions,

gestures, behaviors; teachers can use feedback to discover whether a student understands, is learning, and likes an activity.

Fluency- Natural, normal, native-like speech characterized by appropriate pauses, intonation, stress, register, word choice, interjections and interruptions.

Form-focused instruction - The teaching of specific language content (lexis, structure, phonology).

Free practice - Practice-activities that involve more language choice by the learner. The students focus on the content rather than the language. Used for fluency practice.

Functional syllabus - Syllabus based on communicative acts such as making introductions, making requests, expressing opinions, requesting information, refusing, apologising, giving advice, persuading; this type of syllabus is often used in communicative language teaching.

Guided exercises - exercises in which learners are guided (perhaps by a model paragraph or set of examples) but not controlled in terms of what they produce.

Gesture - A facial or body movement that communicates meaning; examples include a smile, a frown, a shrug, a shake or nod of the head. Gestures often accompany verbal communication.

Graded reader - Reading material that has been simplified for language students. The readers are usually graded according to difficulty of grammar, vocabulary, or amount of information presented.

Grammar-translation method - A method of language teaching characterized by translation and the study of grammar rules. Involves presentation of grammatical rules, vocabulary lists, and translation. Emphasizes knowledge and use of language rules rather than communicative competence. Traditionally the means by which Latin and Greek have been taught.

Grammatical syllabus - A syllabus based on the grammar or structure of a language; often part of the grammar translation method.

Guided practice - An intermediate stage in language practice - between "controlled practice" (q.v.) and "free practice" (q.v.) activities; this stage features allows for some creativity from the students.

Immersion method - This simulates the way in which children acquire their mother tongue. The learner is surrounded by the foreign language, with no deliberate or organized teaching programme. The learner absorbs the target language naturally without conscious effort.

Inductive learning - Learning to apply the rules of a language by experiencing the language in use, rather than by having the rules explained or by consciously deducing the rules.

Input hypothesis - Hypothesis that states that learners learn language through exposure to language that is just beyond their level of comprehension.

Intensive reading - Reading for specific understanding of information, usually of shorter texts.

Interference - A phenomenon in language learning where the first language interferes with learning the target or foreign language.

Interlanguage - The language a learner uses before mastering the foreign language; it may contain features of the first language and the target language as well as non-standard features.

Interlocutor - In a conversation, this refers to the person you are speaking to.

Humanist approaches - an influential range of approaches to teaching which focus on the learners as *people* rather than students. In most, the teacher takes on the role of counselor rather than instructor and a 'holistic' view of the learners is taken.

Language awareness - Approaches to teaching language which emphasise the value of helping learners to focus attention on features of language in use. Most such approaches emphasise the importance of learners gradually developing their own awareness of how the language is used through discoveries which they make themselves.

Language experience approach - An approach based on teaching first language reading to young children, but adapted for use with adults. Students use vocabulary and concepts already learned to tell a story or describe an event. The teacher writes down the information they provide, and then uses the account to teach language, especially to develop reading skills.

Language learning requirements - To learn language, students have four needs: They must be exposed to the language. They must understand its meaning and structure. And they must practice it. Teachers should hold their students as able. They should not over-explain or make things too easy. Learning comes through discovery.

Language skills - In language teaching, this refers to the mode or manner in which language is used. Listening, speaking, reading and writing are generally called the four language skills. Speaking and writing are the productive skills, while reading and listening are the receptive skills. Often the skills are divided into sub-skills, such as discriminating sounds in connected speech, or understanding relationships within a sentence.

Learning burden - These are the features of the word that the teacher actually needs to be taught, and can differ dramatically from word to word. Especially in lexis, the teacher needs to reduce learning burden by, for example, reducing the number of definitions and uses presented.

Learning factors - For EFL teachers, four factors outside aptitude and attitude affect the rate at which a student learns a second language. These are (1) the student's motivation, including whether it is instrumental or integrative; (2) the amount of time the student spends in class and practicing the language outside class; (3) the teacher's approach to teaching; and (4) the teacher's effectiveness and teaching style. The most important of these motivators are the first two, which are also the two the teacher has the least control over. See also "aptitude", "attitude" and "TEFL vs. TEFL".

Learning styles - The way(s) that particular learners prefer to learn a language. Some have a preference for hearing the language (auditory learners), some for seeing it written down (visual learners), some for learning it in discrete bits (analytic learners), some for experiencing it in large chunks (global or holistic or experiential learners) and many prefer to do something physical whilst experiencing the language (kinesthetic learners).

Learner-centred approaches - include all approaches which are based on the needs of the learners rather than the demands of an externally imposed syllabus. The term also applies to classroom behaviors (e.g., basing feedback on what emerges from the learners) as well as the design of the syllabus and course content.

Linguistic competence - A broad term used to describe the totality of a given individual's language ability; the underlying language system believed to exist as inferred from an individual's language performance.

Lesson plan - An outline or plan that guides teaching of a lesson; includes the following: pre-assessment of class; aims and objectives; warm-up and review; engagement, study, activation of language (controlled, guided and free practice); and assessment of lesson. A good lesson plan describes procedures for student motivation and practice activities, and includes alternative ideas in case the lesson is not long enough or is too difficult. It also notes materials needed.

Look and say method - Also called the whole-word method, a method to teach reading to children, usually in their first language; has been adapted for second-language reading; words are taught in association with visuals or objects; students must always say the word so the teacher can monitor and correct pronunciation.

Metalinguage - Language used to describe, analyse or explain another language. Metalinguage includes, for example, grammatical terms and the rules of syntax. The term is sometimes used to mean the language used in class to give instructions, explain things, etc. – in essence, to refer to all teacher talk that does not specifically include the “target language”.

Model/modelling - To teach by example; for example, a teacher who wants students to do an activity may first demonstrate the activity, often with a student volunteer.

Motivation - In language instruction, the desire to learn.

Motivation paradox - Students' main motivators are factors the teacher has little control over (integrated versus instrumental motivation, which heavily influence time on task), yet motivation is critical to learning.

Natural method - Krashen's Theory of Second Language Acquisition is a highly practical theory for communicative language learning. This notion of second language acquisition consists of five main hypotheses: the Acquisition-Learning hypothesis; the Monitor hypothesis; the Natural Order hypothesis; the Input hypothesis; and the Affective Filter hypothesis. These hypotheses represent practical interpretations of what happens in language acquisition, and they form the basis of a system of language teaching called “The Natural Method.”

Notional approach - an approach to the design of a syllabus and teaching that considers the aspects of ideas rather than the functions or structures of the language. For example, the syllabus and teaching focus is on concepts such as *duration of time, size, temperature, futurity, likelihood* and so on.

Native speakers - Those who speak the language in question as their mother tongue.

Needs assessment - Measurement of what students need in order to learn language and achieve their language learning goals; also may include consideration of the school syllabus.

Non-native speakers - Those who speak the language in question as an additional language. The language in question is not their mother tongue.

Objectives - Also called lesson objectives or aims; statements of student learning outcomes based on student needs; objectives state specifically what the students will be able to do in a specified time period; objectives are measurable and therefore involve specific and discrete language skills.

Oral - Related to speaking.

Oral method or Situational language teaching - Based on a structural view of language. Speech, structures and a focus on a set of basic vocabulary items are seen as the basis of language teaching. This was a view similar to that held by American structuralists, such as Fries. However, what distinguishes the Situational Language Teaching approach is its emphasis on the presentation of structures in situations.

Over-correction - Correcting so much that students become reluctant to try out what they have learned.

Paradox of language acquisition - The limited amount of comprehensible input that children receive is mathematically insufficient for them to determine grammatical principles, yet somehow they are still able to do so.

Passive vocabulary - Vocabulary that students have heard and can understand, but do not necessarily use when they speak or write.

Peer correction - Also known as peer review, peer editing, or peer feedback; in writing, an activity whereby students help each other with the editing of a composition by giving each other feedback, making comments or suggestions; can be done in pairs or small groups.

Phonemic awareness - Awareness of the sounds of English and their correspondence to written forms.

Placement tests - Tests used to place students in a specific language program; such tests should reflect program levels and expectations for students at each proficiency level offered by the language program.

Presentation - the stage in the lesson in which the teacher introduces or presents the focus through, e.g., explanation, demonstration, elicitation, definition or a combination of techniques.

Production strategies - These refer to utilization of linguistic knowledge in communication. They do not imply any communication problem (cf., communication strategies) and they operate largely unconsciously: See communication strategies and learning strategies.

Proficiency level - Describes how well a student can use the language (often categorized as beginner, intermediate or advanced).

Proficiency tests - General tests that provide overall information on a student's language proficiency level or ability; can be used to determine entry and exit levels of a language program or to adjust the curriculum according to the abilities of the students.

Progress test - a periodic test designed to assess how much of a current teaching programme is being learned successfully.

Rapport - Relationship, usually a harmonious one, established within a classroom between teacher and students and among students.

Realia - Real or actual objects used as teaching aids to make learning more natural; can include forms, pictures, tickets, schedules, souvenirs, advertisements and articles from English magazines or newspapers, and so on.

Recycling or spiraling - Sometimes called the cyclical approach; the purpose is to repeat language items throughout the syllabus; each time a language item is encountered more detail about it is added; this allows students to build on prior knowledge.

Register - Level of formality in speech with others; register depends on the situation, location, topic discussed, and other factors.

Situational language teaching (SLT) - an approach, first developed in Britain, which focuses on language used in specific settings to exemplify and teach the kinds of language required in different settings, e.g., a customer in a restaurant, an enquirer at an airport etc. The approach is influential in the design of teaching materials.

Scan reading - To read quickly for specific information; a reading stratagem.

Skim reading - To read quickly for main idea or general information; a reading stratagem.

Social context - The environment in which meanings are exchanged; can be analysed in terms of the field of discourse, which refers to what is happening, including what is being talked about; the tenor of discourse, which refers to the participants taking part in the exchange of meaning, including who they are and their relationships with each other (for example, teacher and students); and the mode of discourse, which refers to what part the language is playing in the particular situation and what “channel” (writing, speaking or a combination of the two) is being used.

Sociolinguistics - Aspects of culture that affect communication with others; examples: social class, education level, age, gender, ethnicity.

Structural approach - teaching the grammar of the language and its individual structures rather than focusing on communicative intent. Contrasted with a Communicative, Notional or Functional approach.

Student and teacher - Teachers have eight roles in the classroom. They are authorities and sources of knowledge; entertainers; caregivers; role models; counselors and sometimes friends; classroom disciplinarians; directors and managers; facilitators, coaches and guides. The most important person in the classroom is the student. The teacher’s primary focus must be on effective ways to have the student practice using his or her language. Classes should be planned so they enable the student to use just a little more language than they are comfortable with.

Student feedback - Information solicited from students by the teacher to assess the effectiveness of the teaching-learning process.

Student-centred approach - Also called learner-centred, a way of teaching that centres on the goals, needs, interests and existing knowledge of the students. Students actively participate in such classrooms and may even be involved in setting learning outcomes. Teachers in student-centred classrooms ask students for input on their goals, needs and interests and on what they know before providing them with study

topics or answers to questions (for example, grammar rules). They may also ask students to generate (help produce) materials. The teacher is seen more as a facilitator or helper than the dominant figure in the classroom.

Student-generated material - Teaching material to which the students have made a major contribution; the language experience approach, for example, uses student-generated material.

Survey - To quickly read the headlines, subheads, opening and closing paragraphs, photo captions, pull quotes and other key materials in an article to get a sense of meaning; a reading stratagem.

Syllabus or curriculum - The longer-term teaching plan; includes topics that will be covered and the order in which they will be covered in a course or program of studies.

Tap script - A written text which accompanies listening material; may be used to make close passages or for student review.

Task-based syllabus - A syllabus organized around a set of real, purposeful tasks that students are expected to carry out; tasks may include telephone use, making charts or maps, following instructions, and so on; task-based learning is purposeful and a natural way to learn language.

Teachable moments - Times in a language class in which the teacher realizes that a point of information not in the lesson plan will help students understand a language point; teachable moments digress for a brief time from the lesson plan and can be valuable in helping student learning and keeping students engaged.

Teacher talk - The language teachers use when teaching; involves simplifying speech for students; it may be detrimental to learning if it is childish or not close to the natural production of the target language.

TEFL vs. TESL - TEFL is an acronym for Teaching English as a Foreign Language; TESL, for Teaching English as a Second Language. See a fuller description at English language learning and teaching. TEFL **usually** takes place in non-English-speaking countries, while TESL takes place in the English-speaking world. When we speak of English as a foreign language (EFL), we are referring to the role of English for learners in a country where English is not spoken by the majority. English as a second language (ESL) refers to the role of English for learners in an English-speaking country, i.e. usually immigrants.

Technique - A way of presenting language.

Thematic syllabus - Syllabus based on themes or topics of interest to the students.

Top-down information processing - Students learn partially through top-down information processing, or processing based on how students make sense of language input – for example, through using students' previous knowledge or schema.

Uninterrupted sustained silent writing - A technique in writing whereby a specified, relatively short period of time is set aside in class for students to practice their writing without being interrupted. This helps build writing fluency.

Vocabulary-based syllabus - Syllabus built around vocabulary; often associated with the grammatical syllabus and the grammar translation method.

Worksheets - Teacher-developed, paper-based activities to help students comprehend, use, and learn language; can be used in association with all skill levels and in individual and group work.

Глосарій укладено за такими публікаціями з історії методики навчання іноземних мов:

- **Thanasoulas D.** History of English Language Teaching.
<https://www.englishclub.com/tefl-articles/history-english-language-teaching.htm>
- **Howatt A. P. R. & Smith R.** The History of Teaching English as a Foreign Language, from a British and European Perspective.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1179/1759753614Z.00000000028>
- **Richards J. C., Rodgers T. S.** Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press, 2001. 278 p.
- **Howatt A. P. R.** A History of English Language Teaching .Oxford University Press, 1984. 408 p.
- **Darian S. G.** English as a foreign language: History, development, and methods of teaching. University of Oklahoma Press, 1971. 252 p.
- **Larsen-Freeman D., Anderson M.** Techniques and Principles in Language Teaching 3rd Edition, Oxford University Press, 2011. 272 p.

Анекдоти про викладачів і студентів

✓ Лекція. Троє студентів на гальорці дуже сильно шумлять. Викладач говорить: - Якби молоді люди на задніх рядах поводити себе так само тихо як ті, які грають у карти на середніх, то ті хто сидить попереду могли б спокійно спати.

На іспиті професор запитує несумлінного студента:

- Що таке іспит?
- Це розмова двох розумних людей.
- А якщо один з них не дуже розумний?
- То другий не отримує стипендію.

✓ В один з американських університетів були направлені українська, німецька та англійська студентки. Кожній було дано персональне завдання на три місяці. Через три місяці англійська студентка приносить 12 товстих зошитів:

- Ось, професор, звіт за січень, ось за лютий, ось за грудень.

Німецька студентка приносить 3 товстих томи:

- Це моє дослідження, це теоретична частина, це практична.

Українська студентка не приносить нічого.

Професор:-?

- Професор, ви знаєте, у мене вчора так боліла голова ...

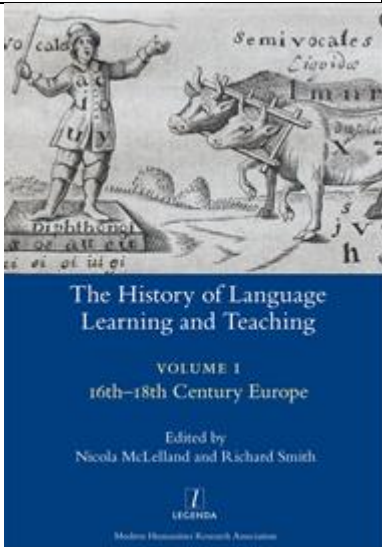
6. АНОТАЦІЇ РЕКОМЕНДОВАНИХ АНГЛОМОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ З ІСТОРІЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

	<p>Howatt A. P. R., Widdowson H. G. A History of ELT, Second Edition, Oxford Univ. Press, 2004. 440 p.</p> <p>The series attracts single or co-authored volumes from authors researching at the cutting edge of this dynamic field of interdisciplinary enquiry. The titles range from books that make such developments accessible to the non-specialist reader to those which explore in depth their relevance for the way language is to be conceived as a subject, and how courses and classroom activities are to be designed. As such, these books not only extend the field of applied linguistics itself and lend an additional significance to its enquiries, but also provide an indispensable professional foundation for language pedagogy and its practice. The scope of the series includes: second language acquisition bilingualism and multi/plurilingualism language pedagogy and teacher education testing and assessment language planning and policy language internationalization technology-mediated communication discourse-, conversation-, and contrastive-analysis pragmatics stylistics lexicography translation.</p>
	<p>Richards Jack C., Rodgers Theodore S. Approaches and Methods in Language Teaching Cambridge University Press, 2nd Edition, 2001. 278 p.</p> <p>This new edition surveys the major approaches and methods in language teaching. This new edition is an extensive revision of the first edition of this successful text. Like the first edition, it surveys the major approaches and methods in language teaching, such as grammar translation, audiolingualism, communicative language teaching, and the natural approach. This edition includes new chapters on topics such as whole language, multiple intelligences, neurolinguistic programming, competency-based language teaching, cooperative language learning, content-based instruction, task-based language teaching, and the Post-Methods Era. Teachers and teachers-in-training will discover that this second edition is a comprehensive survey and analysis of the major and minor teaching methods used around the world.</p>

Stern H. H. *Fundamental Concepts of Language Teaching*
Oxford University Press, 1983. 582 p.

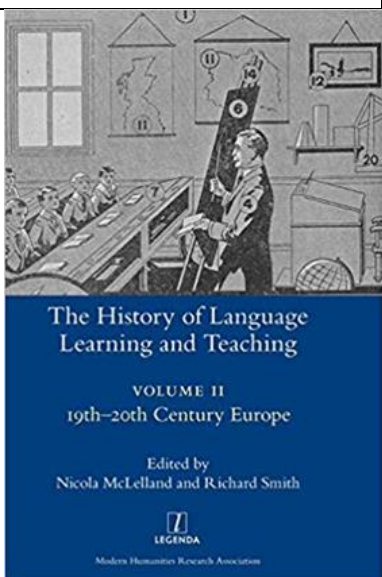
Professor Stern puts applied linguistics research into its historical and interdisciplinary perspective. He gives an authoritative survey of past developments worldwide and establishes a set of guidelines for the future. There are six parts: Clearing the Ground, Historical Perspectives, Concepts of Language, Concepts of Society, Concepts of Language Learning, and Concepts of Language Teaching.

Smith R., McLelland N. (eds.) *The History of Language Learning and Teaching, Vol. I, 16th-18th Century Europe.*,
Routledge, 2016. 214 p.

This three-volume set brings together current research in the history of language learning and teaching (HoLLT) in Europe and beyond. Providing the first overview of research in the field, it will be an indispensable reference for teachers, teacher educators and all those interested in the history of language learning and teaching and the history of applied linguistics *avant la lettre*.

Volume I presents the history of how languages were learnt and taught across Europe, from Russia and Scandinavia to the Iberian Peninsula, up to about 1800. Case studies deal with the teaching and learning of French, Italian, German and Portuguese, as well as Latin, still the first 'foreign language' for many learners in this period.

Smith R., McLelland N. *The History of Language Learning and Teaching: 19th-20th Century Europe: Vol. II*,
Routledge, 2018. 330 p.

The chapters in Volume II present case studies from the period when modern languages became established in school curricula across Europe and when modern language teaching became professionalized. The chapters consider 19th-century innovations in Europe including the Reform Movement and its precursors, as well as developments in policy and practice in the 20th century.

The History of Language Learning and Teaching

VOLUME III
Across Cultures

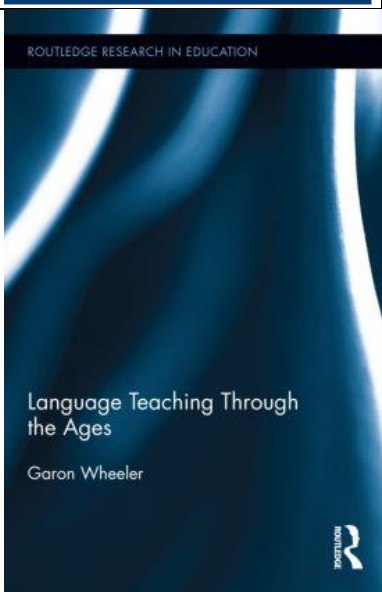
Edited by
Nicola McLelland and Richard Smith

Modern Humanities Research Association

Smith R., McLelland N. (eds.) The History of Language Learning and Teaching, Vol. III, Across Cultures , Routledge, 2018. 298 p.

Part I of Volume III (The Place of Culture in Language Teaching) examines the history of how 'foreign cultures' have been presented to learners in language classrooms and language materials. Part II (Beyond Europe) presents studies of the history of language learning and teaching beyond Europe, including the Middle East, China, Japan, India and New Zealand.

ROUTLEDGE RESEARCH IN EDUCATION

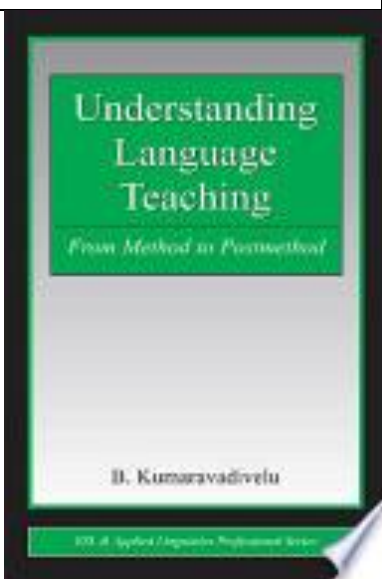
Language Teaching Through the Ages

Garon Wheeler

Wheeler G. Language Teaching Through the Ages, Routledge, 1st Edition, 2013. 250 p.

Konrad Koerner, a leading historian of linguistics, has long said that an academic field cannot be considered to have matured until it has history as one of its subfields. The history of linguistics is a growing area, having come into its own in the 1960s, especially after Noam Chomsky looked for historical roots for his work. In contrast, the history of language teaching has been neglected, reflecting the insecurity and youth of the field. Most works on the subject have been written by linguists for other linguists, and typically focus on a specific period or aspect of history. This volume concentrates on the basic issues, events, and threads of the history of the field – from Mesopotamia to the present - showing how a knowledge of this history can inform the practice of language teaching in the present.

Understanding Language Teaching

From Method to Postmethod

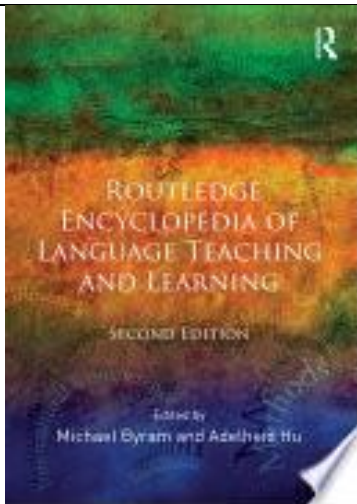
B. Kumaradivelu

100 Years of Applied Linguistics Professional Society

Kumaradivelu B. UNDERSTANDING LANGUAGE TEACHING. From Method to Postmethod. Lawrence Erlbaum Associates, Inc., Publishers, 2006. 277p.

The introductory part consists of three chapters. Chapter 1 is about language, and it presents the theoretical concepts of language in its systemic, discursal, and ideological orientations. It also outlines certain pedagogic precepts about components of competence as well as areas of knowledge and ability. Chapter 2 is about learning, and it deals with input, intake factors, and intake processes that govern adult second language learning in formal contexts. Chapter 3 is about teaching, and it describes how classroom language has to be modified in order to provide the learner with accessible and acceptable linguistic input. It also describes various types of interactional activities that promote the kind of comprehension that may lead to acquisition.

Byram M.(Editor), Adelheid Hu A. (Editor) . Encyclopedia of Language Teaching and Learning 2nd Edition. Routledge, 2012. 856 p.

In this new edition, every single entry has been reviewed and updated with reference to new developments and publications. Coverage has been expanded to reflect new technological, global and academic developments, with particular attention to areas such as online and distance learning, teacher and learner cognition, testing, assessment and evaluation, global English and teacher education.

Themes and disciplines covered include:

Methods and materials, including new technologies and materials development.

Contexts and concepts, such as mediation, risk-taking in language learning and intercomprehension.

Influential figures from the early days of language teaching to the contemporary.

Related disciplines, such as psychology, anthropology and corpus linguistics.

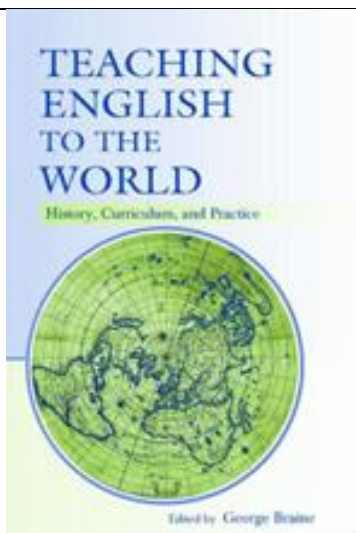
It covers the teaching of specific languages, including Japanese, Chinese, Arabic and African languages, as well as English, French, German and Spanish.

Parker L. D. , Graves F. O. Methodology and Method in History : A Bibliography. Routledge, 2013. 268 p.

This bibliography provides the reader with a comprehensive reference tool that will enhance understanding of methodological issues and enable the user to employ research methods appropriate to their subject of study. It also provides accounting historians a comprehensive data base for the development of papers addressing methodological issues in an accounting history context.

Access to this type of resource is particularly crucial to the development of accounting history research since the number of papers dealing with methodological issues published in accounting history literature is very small. Hence, the references in this bibliography are drawn from the literature of general history, economic and business history, legal and social history and philosophy. The scope and range of its contents are broad – references are taken from texts as well as papers published in over 450 journals.

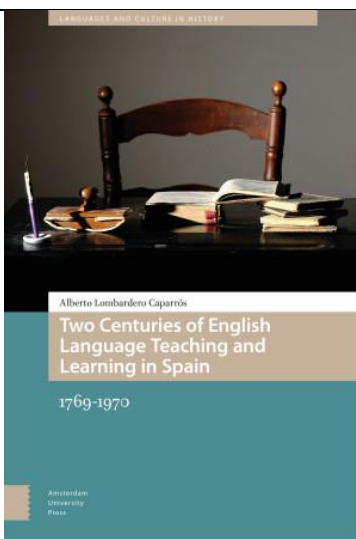

Braine G. (Editor). Teaching English to the World: History, Curriculum, and Practice 1st Edition.

Routledge, 2005. 216 pages.

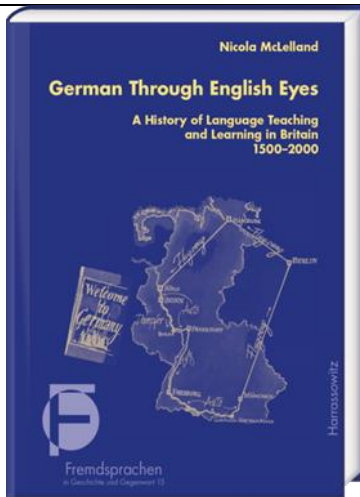
Teaching English to the World: History, Curriculum, and Practice is a unique collection of English language teaching (ELT) histories, curricula, and personal narratives from non-native speaker (NNS) English teachers around the world. No other book brings such a range of international ELT professionals together to describe and narrate what they know best.

The book includes chapters from Brazil, China, Germany, Hong Kong, Hungary, India, Indonesia, Israel, Japan, Lebanon, Poland, Saudi Arabia, Singapore, Sri Lanka, and Turkey. All chapters follow a consistent pattern, describing first the history of English language teaching in a particular country, then the current ELT curriculum, followed by the biography or the autobiography of an English teacher of that country. This consistency in the structuring of chapters will enable readers to assimilate the information easily while also comparing and contrasting the context of ELT in each country.

Caparrós A. L. Two Centuries of English Language Teaching and Learning in Spain: 1769-1970, Amsterdam University Press, 2019. 204 p.

This book provides an exhaustive historical account of how the English language was taught and learnt in Spain over two centuries. Since its origins back in 1769 with the publication of San Joaquín de Pedro's 'Gramática inglesa' until 1970, a key year in European and World affairs. A period of time ample enough to accurately gauge the impact of this social phenomenon against the backdrop of social and political unrest which looms over the whole period but also with scientific breakthroughs that shaped our modern world. The history of ELT runs parallel to those events adopting different mainstream trends ranging from the Traditional or Latin-like approach to foreign language teaching to the so-called Grammar-Translation Method and the Direct or Oral Method. However, special attention is also given to 'minor' trends such as Eclecticism which constantly overlaps the mainstream trends. This book is the first to take a close look at how the English language was taught and learnt in Spain for a two-century period when the French language was the Spaniard's first choice when it came to learning a foreign language.

McLelland N. German Through English Eyes: A History of Language Teaching and Learning in Britain 1500-2000, Harrassowitz Verlag 2015. 444 p.

McLelland's pioneering study charts the history of foreign language learning and teaching in the UK over five centuries (1500-2000), taking German as her case study. From the first grammar of German for English speakers, published in 1680, McLelland traces the growth in interest in German for travel and trade, and its rapid increase in prestige in the eighteenth century as a language of literary merit, before German became established in schools and universities from the second quarter of the nineteenth century onwards. Taking hundreds of textbooks as her primary sources, as well as the pronouncements of teachers, examiners and policy-makers, McLelland considers the changing reasons for teaching and learning German, and the consequent changes in teaching methods (including the influence of the Reform Movement around 1900, innovations such as language laboratories, and, more recently, the communicative approach). She analyses changes in how the German language was presented, including advances in how the sound system and word order were described. Finally, and crucially, she considers how German culture and history have been represented to English-speaking learners, particularly over the past hundred years, a century of troubled Anglo-German cultural relations. A chronological bibliography of several hundred textbooks for the period 1600-2000 will serve as a stimulus for further research.

Duke B. C. The History of Modern Japanese Education: Constructing the National School System, 1872-1890, Rutgers University Press, 2014. 434 p.

The History of Modern Japanese Education is the first account in English of the construction of a national school system in Japan, as outlined in the 1872 document, the Gakusei. Divided into three parts tracing decades of change, the book begins by exploring the feudal background for the Gakusei during the Tokugawa era which produced the initial leaders of modern Japan. Next, Benjamin Duke traces the Ministry of Education's investigations of the 1870s to determine the best western model for Japan, including the decision to adopt American teaching methods. He then goes on to cover the eventual "reverse course" sparked by the Imperial Household protest that the western model overshadowed cherished Japanese traditions.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ВІДЕОЛЕКЦІЇ , ВІДЕОФІЛЬМИ ТА ВІДЕОФРАГМЕНТИ З ІСТОРІЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Тема	Відеолекція / відеофільм / відеофрагмент
<p>Історія методики навчання ІМ як наука та її зв'язок з базовими науками</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Theories - Methods & Techniques of Teaching English TEFL & TESOL Courses - ITTT https://www.youtube.com/watch?v=cKm7Z9Eb16A • Methods and approaches to language teaching (Anthology of videos) Romina M. Rubio https://www.youtube.com/watch?v=IXTdPKScsSg • Галина Китайгородская. Уникальность иностранного языка как учебного предмета. 1 лекция. 2 лекция. ACADEMIA Канал Культура https://www.youtube.com/watch?v=r3ZfiDzE11I https://www.youtube.com/watch?v=BH5VICk0xdo
<p>Перекладні методи навчання ІМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grammar Translation Method Theory Naufal Johari https://www.youtube.com/watch?v=HrUNhH9slQ8 • Grammar-Translation Method Ivan Ruiz https://www.youtube.com/watch?v=RCLM7ZXp2nc • Grammar Translation Method Demonstration by Jack Team (Ilonah Ceballos) Ilonah Marquez https://www.youtube.com/watch?v=zO_q7Tr9Muc
<p>Реформа навчання ІМ. Прямий метод навчання ІМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Theories, Methods & Techniques of Teaching - The Direct Method TEFL & TESOL Courses - ITTT https://www.youtube.com/watch?v=PYtaq9b_J8g&list=PLbVi b986kwejHLSDSdgILNPaztt2uizzc&index=4 • Natural Approach (BTTE IV-I)

	<p>darell petilla https://www.youtube.com/watch?v=aD8g9BUokaA <ul style="list-style-type: none"> • The Natural Approach (Krashen) simonfilm https://www.youtube.com/watch?v=eTVbdstastI <ul style="list-style-type: none"> • Krashen's Theories Lecture Christine Austin https://www.youtube.com/watch?v=vd0Lm7MZdjo The Berlitz Story Berlitz https://www.youtube.com/watch?v=U9YVijB8TDw <ul style="list-style-type: none"> • Berlitz Tips: How to sound like a native speaker Berlitz Perú https://www.youtube.com/watch?v=QtQwWnm-dKw</p>
<p>Методична система Гарольда Пальмера</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forming the Present Simple tense in English GoEnglish https://www.youtube.com/watch?v=L9AWrJnhsRI <ul style="list-style-type: none"> • The Teachers' Room: Drilling techniques BBC Learning English https://www.youtube.com/watch?v=19x1KrKJUsU <ul style="list-style-type: none"> • Basic English Grammar: Have, Has, Had EnglishLessons4U - Learn English with Ronnie! [engVid] https://www.youtube.com/watch?v=Nd4MScADY94 <ul style="list-style-type: none"> • Subject + Verb Pattern English Speaking Practice ESL EFL Mark Kulek https://www.youtube.com/watch?v=AHFIALHmY78 <ul style="list-style-type: none"> • 10 Very Short Conversations Set 26 Easy English Conversation Practice ESL EFL Mark Kulek https://www.youtube.com/watch?v=SFntzbdD-RfU <ul style="list-style-type: none"> • Substitution Table - The Possibilities of Great Sentences Mindset Teach https://www.youtube.com/watch?v=TSjLK8hUsC0&t=103s
<p>Методична система Майкла Уеста</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction to the teacher research for difficult circumstances (IATEFL 2017 TRFDC Symposium) ELTRResearch https://www.youtube.com/watch?v=2w30kcbi1bw <ul style="list-style-type: none"> • Powerful Method for Teaching Reading to Classroom of Students Reading Key https://www.youtube.com/watch?v=fPsAuf1ihMk

	<ul style="list-style-type: none"> • Reading Strategies for Struggling Middle School Readers : Reading Lessons eHowEducation https://www.youtube.com/watch?v=JdiScrcP2Nk • TESOL Teaching Reading Skills OnTESOL https://www.youtube.com/watch?v=VBslJMq4LAg • Strategies for Teaching Reading 1: Teaching Reading to Young Learners OUPIndia https://www.youtube.com/watch?v=_MS-5k-yj2w • How to teach guided reading effectively Amy Louise https://www.youtube.com/watch?v=YbI7OIUZXXU
<p>Аудіолінгвальний метод навчання ІМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Language Teaching Methods: Audio-Lingual Method Diane Larsen-Freeman https://www.youtube.com/watch?v=Pz0TPDUz3FU&list=PLd711XgpLdqUK7-TI5pU8Zx2k1e8vNAe8 • Audiolingual Method Seval Cebeci https://www.youtube.com/watch?v=Mqd7OdJoLn0 • The Audio Lingual Method Clara Verina https://www.youtube.com/watch?v=QjbeWExPM_Q • Theories, Methods & Techniques of Teaching - Repetition Drill Example TEFL & TESOL Courses - ITTT https://www.youtube.com/watch?v=MbEXsZRImFQ&list=PLbVib986kwejHLSdSDgILNPaztt2uizzc&index=6 • Basic Sentence Structure englishfuntime https://www.youtube.com/watch?v=F03w-vOV-xw
<p>Аудіовізуальний метод навчання ІМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • What is AUDIOVISUAL? What does AUDIOVISUAL mean? AUDIOVISUAL meaning, definition & explanation The Audiopedia https://www.youtube.com/watch?v=W08-ktWdyqA • Welcome to My House (English Dialogue) - Role-play conversation for Kids English Singing https://www.youtube.com/watch?v=W4-p4VLe6f0 • Talking About Your Home - How to Describe Your

	<p>Home in English - Spoken English Lesson Oxford Online English https://www.youtube.com/watch?v=kzkEGEjkb30</p> <ul style="list-style-type: none"> • Méthode FLE adultes - Entre nous 1 - Unité 1 - La France en images + sous-titres <p>MaisondesLangues https://www.youtube.com/watch?v=FfFrLDt_At4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voix et images de France <p>ENT https://www.youtube.com/watch?v=p97evdaUx9A</p>
<p>Комунікативний метод навчання ІМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Professor Jack C. Richards - Communicative language teaching wwwGVPconz https://www.youtube.com/watch?v=XYdUB_e8_Zc • CLT Communicative Language Teaching Gersson Buitrago https://www.youtube.com/watch?v=HPXgnNY8TUw • Five Communicative Language Teaching Methods Kent Andersen https://www.youtube.com/watch?v=iGDxCg90Its • Language Teaching Methods: Communicative Approach American English https://www.youtube.com/watch?v=3kRT-rsKxn4 • Speak English Fluently - 5 Steps to Improve Your English Fluency Oxford Online English https://www.youtube.com/watch?v=KaA_mxga3PQ
<p>Методи інтенсивного навчання ІМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Theories, Methods & Techniques of Teaching – Suggestopedia TEFL & TESOL Courses - ITTT https://www.youtube.com/watch?v=gNFrAGfi50A • method_history_video Г.А. Китайгородской Школа Китайгородской https://www.youtube.com/watch?v=mFzQwt9fFA0 • Встреча в Останкино с Г.А. Китайгородской, автором Метода Активизации Школа Китайгородской https://www.youtube.com/watch?v=KNq0jGMZRYs • Theories, Methods & Techniques of Teaching - Total Physical Response TEFL & TESOL Courses - ITTT https://www.youtube.com/watch?v=-d79-

veEBXQ&list=PLbVib986kwejHLSDDgILNPaZtt2uizzc&index=8

- **Theories, Methods & Techniques of Teaching - The Silent Way**

TEFL & TESOL Courses - ITTT

<https://www.youtube.com/watch?v=J1VbcQvJ9HQ>

- **The Silent Way teaching method**

Walter Núñez-Sol

<https://www.youtube.com/watch?v=bh1maOckh1c>

- **Community Language Learning Demo**

Hilary Carlson

<https://www.youtube.com/watch?v=a4G9uY8Vq2Y>

- **Blended Learning in the classroom with Cambridge Para Ti**

Cambridge English

<https://www.youtube.com/watch?v=5OIRpu7GKwg>

- **What is tandem language learning?**

Tandem ulaval

<https://www.youtube.com/watch?v=8iOuUdiewxA>

- **Tandem Language learning - Dr Ursula Stickler**

LCLC on YouTube

<https://www.youtube.com/watch?v=ibe4ikvZSiE>

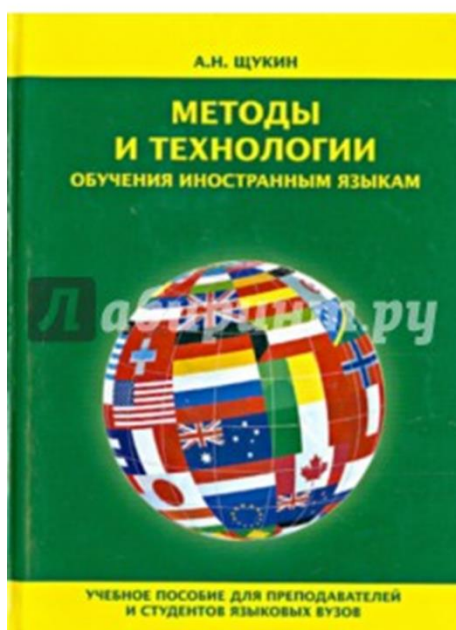

8. ДОСЛІДНИКИ ПРОБЛЕМ ІСТОРІЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

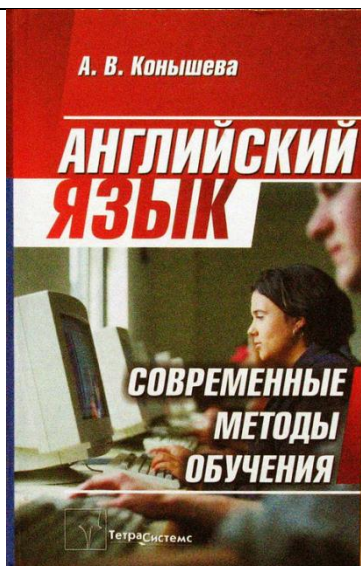

Миролюбов Олександр Олександрович

Щукін Анатолій Миколайович

Конишева Ангеліна Вікторівна

Гез Надія Іванівна

Фролова Галина Михайлівна

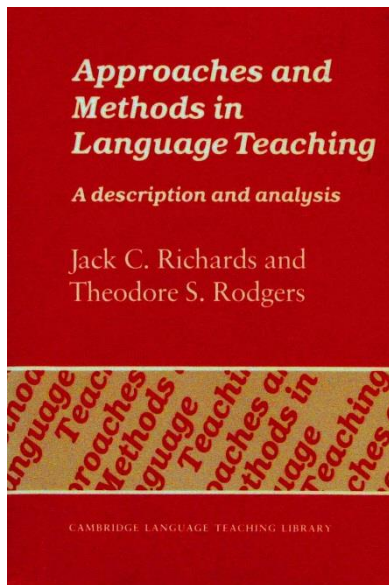
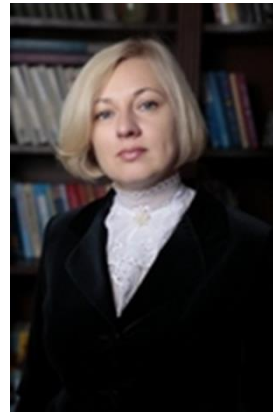
Солонцова Людмила Павлівна

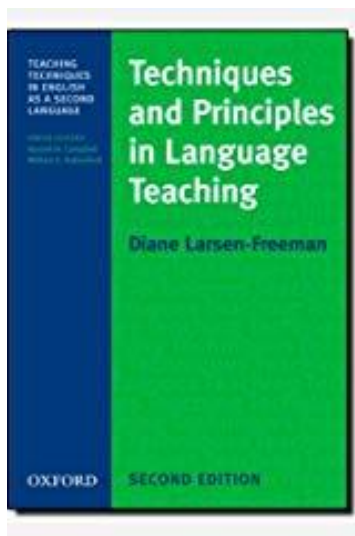

Лабінська Богдана Ігорівна

Джек С. Ричардс

Diane Larsen-Freeman

9. ПІДГОТОВКА ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

На практичні заняття виносяться найважливіші питання дисципліни «Історія методики навчання іноземних мов», участь в обговоренні яких потребує вашої спеціальної підготовки з використанням конспекту лекцій, відеолекцій, відеофільмів, відео фрагментів та рекомендованої літератури, як основної, так і додаткової, Інтернет-ресурсів.

Специфіка практичних занять з дисципліни передбачає такі основні форми роботи:

- усне обговорення теоретичних питань;
- перегляд і обговорення відеолекцій, відеофільмів / відеофрагментів;
- демонстрація виконаних завдань для самостійної роботи;
- демонстрація виконаних завдань для індивідуальної роботи;
- демонстрація підготовлених проєктів;
- демонстрація підібраних відеофрагментів з проблеми.

Підготовка до практичних занять з історії методики навчання іноземних мов і передбачає:

- читання і аналіз конспекту лекції;
- перегляд та аналіз відеолекції, відеофільму / відеофрагменту;
- порівняння змісту конспекту лекції та відеолекції;
- читання і конспектування основної літератури;
- виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи;
- підготовка індивідуальних чи групових проєктів з проблем;
- ознайомлення з додатковою літературою та Інтернет-ресурсами;
- самоперевірку за завданнями для самоконтролю та тестами;

Отже, готуючись до практичних занять вам необхідно:

- уважно прочитати питання практичного заняття;
- опрацювати відповідний матеріал лекції;
- переглянути відеолекцію/ відеофільм/ відеофрагмент (за необхідності);
- ознайомитись із рекомендованою літературою, укладаючи анотацію до кожного джерела, зазначаючи при цьому: прізвище, ім'я, по батькові автора;
- вихідні дані; основні положення, викладені у тексті / теоретичні здобутки автора / практичні доробки та сформулювати власну точку зору;
- повторити основні терміни з теми практичного;

- ознайомитися з інформацією рекомендованих Інтернет-ресурсів;
- перевірити свої знання, виконуючи завдання для самоконтролю, тест та індивідуальні завдання;
- згадати власний досвід виконання різноманітних проєктів;
- виконати і підготуватися до демонстрації навчально-дослідного чи науково-дослідного завдання.

Зауважимо, що технологія опрацювання теми може бути різною.

Наприклад:

- ✓ самостійна робота – лекція – практичне заняття;
- ✓ лекція – практичне заняття – самостійна робота;
- ✓ лекція – самостійна робота;
- ✓ самостійна робота – консультації викладача тощо.

Загальні вимоги до студентів у процесі підготовки до практичних занять

1. Розуміння студентами необхідності оволодіння загальними та спеціальними компетентностями.
2. Усвідомлення необхідності опанування методичними вміннями, що мають професійну спрямованість.
3. Підготовленість до роботи у спеціалізованих аудиторіях та використання інформаційно-комунікаційних технологій.
4. Володіння студентами навчально-стратегічною компетентністю.
5. Готовність до самостійної діяльності з оволодіння методичною компетентністю.
6. Дотримання систематичності й логічної послідовності в опануванні професійно орієнтованими методичними вміннями.
7. Готовність до розробки завдань до практичних занять з чіткою професійно-методичною спрямованістю.
8. Регулярне виконання у процесі підготовки до практичних занять індивідуальних і науково-дослідних завдань.
9. Систематичний самоконтроль виконання практичних завдань і тестів.
10. Самоаналіз якості підготовки до практичних занять з історії методики навчання іноземних мов.

10. ГЛОСАРІЙ УКРАЇНО-АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Аналіз – analysis / evaluation

аналіз літератури – literature analysis

аналіз потреб – needs analysis

аналіз уроку / заняття – lesson evaluation

Англійська мова для професійного спілкування – English for Specific Purposes (ESP)

Аудіювання – listening

аудіювання діалогічного мовлення – listening to interaction

аудіювання монологічного мовлення – transactional listening

глобальне аудіювання / з розумінням основного змісту аудіотексту – listening for gist

детальне аудіювання / з повним розумінням змісту аудіотексту – listening for detailed comprehension

екстенсивне аудіювання – extensive listening

інтенсивне аудіювання – intensive listening

механізми аудіювання – mechanics of listening

антиципація / ймовірне прогнозування – anticipation

контекстуальна / смислова здогадка – guessing

сприймання звуків, їх сполучень, інтонацій – auditory perception

розпізнавання звуків, їх сполучень, інтонацій, звукових образів ЛО та граматичних форм – recognition

увага – concentration

Вивчення – learning

Викладач – teacher, instructor, lecturer, professor

майбутній викладач – future / pre-service / prospective / student teacher

викладач, що практикує – in-service teacher

професійна підготовка вчителя / викладача – teacher education / training

Вміння – skills / language skills

вміння учитися – study skills

інтегровані вміння – integrated skills

навчальні вміння – academic skills

продуктивні вміння – productive skills

професійні вміння – professional skills

професійно орієнтовані вміння – professionally oriented / profession specific skills

рецептивні вміння – receptive skills

розвиток вмінь – skills development

Володіння – proficiency

володіння мовою – language proficiency

рівні володіння мовою – language proficiency levels

елементарний користувач – basic user

– інтродуктивний (“відкриття”) – breakthrough

– середній (“виживання”) – waystage

незалежний користувач – independent user

– рубіжний – threshold

– просунутий – vantage

досвідчений користувач – proficient user

– автономний – effective operational proficiency

– компетентний – mastery

Вправа – activity / learning activity

вправа на підставляння – substitution drill

вправа на трансформацію – transformation drill

комунікативна вправа / для розвитку / вдосконалення вмінь – communicative / fluency activity / task

некомунікативна вправа / на формування / удосконалення навичок – accuracy activity / practice activity / drill

спосіб виконання вправи – mode

тренувальна / підготовча вправа – practice activity

умовно–комунікативна вправа – communication activity

Вчитель – teacher, instructor, lecturer, professor

Говоріння – speaking

вміння говоріння – speaking skills

володіння усним мовленням – speaking proficiency

діалогічне мовлення – speaking interaction

діалогічна єдність – adjacency pair

закінчувати діалог – relinquish a turn

репліка – speaking turn

реактивна репліка / реагувати на репліку / підтримувати спілкування – hold a turn

обмін репліками – turn-taking

діапазон говоріння – speaking range

компетентність у говорінні – speaking competence

монологічне мовлення – speaking production

правильність говоріння – speaking accuracy

швидкість говоріння – oral fluency

Діяльність – activity

вид мовленнєвої діяльності – communicative language activity

мовленнєві дії учнів / студентів – procedures

сфера діяльності – domain

освітня діяльність – educational domain

особиста діяльність – personal domain

професійна діяльність – occupational domain
суспільна діяльність – public domain
Довідник – reference book
Завдання – task
тестове завдання – test
завдання альтернативного вибору – true-false task
завдання на впорядкування – rearrangement task
завдання на завершення – completion task
завдання на підставлення – substitution task
завдання на трансформацію – transformation / modification task
завдання множинного вибору – multiple choice task
завдання перехресного вибору – matching task
Замовлення соціальне – social order
Зауваження – feedback
зауваження одногрупників / колег – peer feedback
зробити зауваження – give feedback
Зворотній зв'язок – feedback
Зміст навчання – content
відбір змісту навчання – content selection
Знання – knowledge
фонові знання – background knowledge
Інтерактивна дошка – interactive whiteboard (IWB)
Інформаційно–комунікаційні технології (ІКТ) – Information Communication Technology (ICT)
Компетентність – competence / proficiency
граматична компетентність – grammatical competence / proficiency
комунікативна компетентність – communicative competence / proficiency
компетентність в аудіюванні – listening competence / proficiency
компетентність в говорінні – speaking competence / proficiency
компетентність в усному перекладі – interpretation competence / proficiency
компетентність у письмі – writing competence / proficiency
компетентність у письмовому перекладі – translation competence / proficiency
компетентність у читанні – reading competence / proficiency
лексична компетентність – lexical competence / proficiency
мовна / лінгвістична компетентність – linguistic competence / proficiency
професійна компетентність – professional competence / proficiency
професійно орієнтована компетентність – profession specific competence / proficiency
формування компетентності – competence / proficiency development
Комунікативні здібності – communicative abilities and attitudes
розвиток комунікативних здібностей – communicative abilities and attitudes development
Контроль – assessment / test / testing

взаємоконтроль – peer assessment

вплив контролю на процес навчання – backwash / washback effect

контрольний лист самооцінки – self-assessment check list

контроль навчальних досягнень – achievement test

контроль рівня володіння компетентністю – proficiency test

підсумковий контроль – summative assessment / test

поточний контроль – formative assessment / test

рубіжний контроль – progress test

самоконтроль – self-assessment

Коректність – accuracy

коректність артикуляційного та інтонаційного оформлення – pronunciation

accuracy

коректність артикуляційного та інтонаційного декодування графічних знаків та письмових повідомлень – reading accuracy

коректність граматичного оформлення – grammar accuracy

коректність лексичного оформлення – vocabulary accuracy

Лексичний мінімум – basic vocabulary

вимоги щодо якісного та кількісного складу лексичного мінімуму –

requirements to the qualitative and quantitative composition of the basic vocabulary

Матеріал(и) – materials

матеріали для самостійної роботи – self-access materials

навчальний матеріал – teaching materials

розробка матеріалів – materials design / developing

аналіз матеріалів і оцінка їхньої ефективності – materials evaluation

відбір матеріалів – materials selection

додатковий матеріал – supplementary materials

використання матеріалів – materials utilising

роздавальний матеріал – handout

Мета – aim / goal

визначення мети – aim / goal setting

виховна мета – pedagogic aim / goal

мета вправи – goal

освітня мета – educational aim / goal

пізнавальна мета – cognitive aim / goal

практична мета – practical aim / goal

розвивальна мета – developmental aim / goal

лінгвосоціокультурна мета – lingvosociocultural aim / goal

Метод навчання – instruction / learning / study method

класифікація методів навчання – teaching methods classification

метод активізації можливостей особистості і колективу – method of activating the capabilities of the individual and the team

метод аудіовізуальний – audiovisual method

метод аудіолінгвальний – audiolingual method

метод граматики–перекладний – grammar-translation method

метод лексико–перекладний – lexical-translation method
метод інтенсивний – intense method
метод комбінований – combined method
метод комунікативний – communicative method
метод навчання читання Майкла Уеста – Michael West’s method of teaching reading
метод натуральний – natural method
метод проблемного навчання – task-based learning
метод прямий – direct method
методи свідомі – conscious methods
метод усний Гарольда Пальмера – Harold Palmer’s oral method
метод повної фізичної реакції – total physical response (TPR)
Мова – language
мова навчання – medium of instruction
мова оригіналу – source language (SL)
Мовленнєва зарядка – warm-up / lead-in activity
Навички – skills
граматичні навички – grammar skills
рецептивні навички – receptive skills
репродуктивні навички – reproductive skills
слухо–вимовні – pronunciation skills
фонетичні навички – phonological skills
формування навичок – skills development
лексичні навички – vocabulary skills
Навчання – instruction / learning / study
навчання вимови – teaching pronunciation
навчання граматики – teaching grammar
навчання іноземної мови за допомогою комп’ютера – computer assisted language learning (CALL)
навчання лексики – teaching vocabulary
предметно орієнтоване навчання – content-based instruction / learning / study
курс навчання – course
результати навчання – instruction / learning / study outcomes
Навчальні дії учнів / студентів – learning / procedures
гнучке управління навчальними діями учнів / студентів – low-structured teaching
жорстке управління навчальними діями учнів / студентів – high-structured teaching
Навчально–методичний комплекс (НМК) – course series
Навчальний план – curriculum
Навчальний посібник – manual
Навчальна програма – syllabus
відповідати вимогам навчальної програми – syllabus fit
Навчальний процес – learning
управління навчальним процесом – classroom management

Навчальний стиль – learning style

аудит (слуховий тип) – auditory learner

візуал (візуальний тип) – visual learner

кінестет (кінестетичний тип) – kinaesthetic learner

Наочність / наочні посібники – teaching aids / visual aids

Обізнаність – awareness

Оволодіння – acquisition

оволодіння іноземною мовою – second language acquisition (SLA)

Опанування – learning / mastering

цілі опанування – learning / mastering goals

Опора – cue / prompt

Основа методу – **the basis of the method**

лінгвістична основа – linguistic basis

методична основа – methodological basis

педагогічна основа – pedagogical basis

психологічна основа – psychological basis

психолінгвістична основа – psycholinguistic basis

Оцінювання – assessment / evaluation

вихідне оцінювання – end-of-course assessment / evaluation

вступне оцінювання – assessment / evaluation on entry

критерії оцінювання – assessment / evaluation criteria

шкала самооцінювання – self-assessment grid

Письмо / писемне мовлення – writing

жанровий підхід до навчання письма – genre-based writing

кероване письмо (з використанням опор) – guided writing

конспектування – note-taking

техніка письма – writing accuracy

механізми письма – mechanics of writing

процесуальний підхід до навчання письма – process-oriented writing

текстовий / текстуальний підхід до навчання письма – product-oriented writing

Питання – question

питання відкритого типу – open-ended question

питання закритого типу – closed question

питання на перевірку володіння лексико-граматичним матеріалом – display question

питання на перевірку розуміння змісту тексту / повідомлення – comprehension question

Підхід – approach

аудитивний підхід – comprehension approach

підхід до навчання, орієнтований на процес – process-oriented approach

підхід до навчання, орієнтований на результат – product-oriented approach

підхід до навчання усного мовлення “зверху вниз” – top-down approach

підхід до навчання усного мовлення “знизу вгору” – bottom-up approach

жанровий підхід – genre-based approach

комунікативний підхід – communicative approach
лексичний підхід – lexical approach
особистісно–діяльнісний підхід – learner-centred approach
проблемний підхід – enquiry / problem solving / task-based approach
Помилка – error / mistake
виправлення помилки – correction
символи для позначення помилок – correction code
Правильність (див. коректність) – accuracy
Практика – practice
педагогічна практика – teaching practice
Приєм – technique
приєм контролю – testing technique
приєм навчання – teaching technique
приєм учіння – learning technique
сукупність прийомів навчання / учіння – procedures
Принцип – approach / principle
принцип взаємопов’язаного навчання мови та культури – language-culture connection
принцип паралельного та взаємопов’язаного навчання всіх видів мовленнєвої діяльності – integrated approach
принцип урахування впливу рідної мови – native language effect
принцип урахування міжпредметних зв’язків – content and language integrated learning (CLIL)
Рівень – level
вихідний / цільовий рівень – target level
вхідний рівень – entry level
рівень володіння мовою – proficiency level
Робота – practice / work
режим роботи – type of classroom interaction
індивідуальна робота – T—P
парна робота – P₁—P₂ / pair practice / work
фронтальна робота – T—CI / whole class practice / work
самостійна робота – independent study / self-study
Тема – theme
тематичний напрямок – theme
Тест / тестування – test / testing
діагностичний тест (за результатами якого відбувається розподіл учнів / студентів по групах) – placement test / testing
міжнародна система тестування володіння англійською мовою – International English Language Testing System (IELTS)
об’єктивний тест (перевірка за ключами) – objective test / testing
суб’єктивний тест – subjective test / testing
Технологія навчання – learning technology
Тренування – practice

тренування мовного матеріалу – accuracy practice
тренування мовленнєвого матеріалу – fluency practice

Усвідомленість – awareness

загальна мовна усвідомленість – language awareness

Учіння – learning / study

Хід уроку / заняття – classroom dynamics

Читання – reading

читання з повним розумінням – reading for detailed comprehension

екстенсивне читання – extensive reading

зріле читання – fluent reading

інтенсивне читання – intensive reading

кероване / навчальне читання – guided reading

механізми читання – mechanics of reading

– антиципація / ймовірне прогнозування – anticipation

– співвіднесення – correspondence

– контекстуальна / смислова здогадка – guessing

– розпізнавання графічних форм ЛО та граматичних форм – recognition

– операції зорового сприйняття – visual perception

ознайомлювальне читання – skimming

переглядове / пошукове читання – scanning

техніка читання – reading accuracy

навчання техніки читання – guided reading

читання вголос – oral reading / aloud reading

читання мовчки – silent reading

Ціль – aim / goal / objective

навчальна ціль – learning objective

ціль опанування – learning goal

Глосарій укладено за такими публікаціями:

- Delta (Diploma in Teaching English to Speakers of Other Languages)
<http://www.cambridgeenglish.org.ru/teaching-english/teaching-qualifications/delta/>
- TKT Module 1 Practice test - ELT Concourse
<https://www.eltconcourse.com/training/tkt/tktmodule1/practicetests/m1fullpracticetest/tktmodule1fullpracticetestindex%20.htm>
- Littlejohn A. , Hicks D. Cambridge English Worldwide. An A to Z of Methodology. Cambridge: Cambridge University Press, 2000. 48 p.
- Tissot Ph., Terminology of vocational training policy (A multilingual glossary for an enlarged Europe), European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop), 2004. 59 p.
- Щукин А. Н. Лингводидактический энциклопедический словарь: более 2000 единиц. Москва: Астрель: АСТ: Хранитель, 2007. 746 с.
- Фабрична Я. Г. Англійсько-український глосарій термінів з методики навчання іноземних мов і культур. *Іноземні мови* 2015, № 4 (84). С. 54 – 60.

11. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

11.1. ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1 «Методичні системи Г. Пальмера і М. Уеста»

Мета: вдосконалення фахової (методичної) компетентності; ознайомлення з методичними системами Г. Пальмера і М. Уеста.

Історична довідка

Гарольд Пальмер (1877–1950)

Значне розширення сфери викладання іноземних мов у зв'язку з потребою в людях, які володіють іншомовним мовленням, в ХХ ст. привело до інтенсивної розробки і подальшого розвитку прямих методів, орієнтованих як на репродуктивне, так і на рецептивне оволодіння мовою. Серед перших, найбільш розповсюджених, є метод Гарольда Пальмера.

Англійський педагог і методист Гарольд Пальмер – автор понад п'ятдесяти теоретичних праць, підручників і навчальних посібників. Його усний метод, більш відомий як метод Пальмера, виник у 20-ті роки ХХ ст. і не тільки став широко поширеним, а й справив значний вплив на становлення аудіолінгвального (40-ві роки) і аудіовізуального (50-ті роки) методів.

Майкл Уест (1886 – 1973)

Англійський педагог і методист Майкл Уест (M. West) - автор близько 100 робіт, присвячених навчанню читання, усного мовлення, а також складання навчальних словників. Уест є відомим представником прямого методу.

Читання за методом М. Уеста є не тільки метою, а й засобом навчання, особливо на початковому етапі: воно дозволяє накопичити словник і створити, таким чином, базу для розвитку вмінь читання та усного мовлення. Основна заслуга М. Уеста полягає в тому, що він розробив свою методичну систему у 20-30-ті роки ХХ ст. для масової школи Бенгалії (Індія) і описав її у книзі "Learning to Read a Foreign Language", а також створив серію градуйованих хрестоматій-посібників для навчання читання англійською мовою.

Завдання:

- Ознайомтеся з провідними науковими публікаціями з проблеми.
- Оволодійте методичною термінологією з проблеми.
- Опануйте науково-методичні засади методичних систем Г. Пальмера і М. Уеста.

Навчіться:

- кваліфіковано використовувати термінологію з проблеми;
- зрозуміло і вичерпно давати визначення основних категорій і понять з проблеми;
- відбирати й аналізувати інформацію з проблеми;
- опрацьовувати наукові джерела з проблеми;
- аналізувати цілі, зміст, основні прийоми і засоби навчання у методичних системах Г. Пальмера і М. Уеста;
- визначати доцільність використання окремих прийомів навчання іноземної мови (ІМ) згідно з цими методичними системами у закладах вищої освіти України.

Форми проведення практичного заняття:

- Евристична бесіда.
- “Мозковий штурм”.
- Перегляд і обговорення відеофільмів та відеофрагментів.

- Усні відповіді з наступним обговоренням.

➤ Повторення матеріалу

Пригадайте матеріал з теми і закінчіть такі твердження:

- Метод Г. Пальмера виник у .....
- Основними принципами навчання ІМ Г. Пальмер висуває ...
- Провідним завданням навчання ІМ М. Уеста вважає ...

➤ Питання для опрацювання та обговорення

1. Назва, час виникнення, місце найширшого розповсюдження, сутність, основні представники методів Г. Пальмера та М. Уеста.

- Конспект лекції.
- Відеолекція/відеофрагмент.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 549; 556 – 557.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 266 – 267.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008. С. 44 – 46; 68 – 71.
- Пальмер Г. Усний метод навчання іноземних мов. Київ: Радянська школа, 1964. С. 3 – 28; 32 - 34.
- Уэст М. Обучение английскому языку в трудных условиях . Москва : Просвещение, 1966. С. 3 – 19.

Ознайомившись з рекомендованими джерелами, будьте готові назвати 1) час виникнення методів; 2) місця їх розповсюдження; 3) основних представників; 4) сутність методів Г.Пальмера та М. Уеста (див. також додатки).

2. Психологічні та лінгвістичні засади методів Г. Пальмера та М. Уеста.

- Конспект лекції.
- Методика навчання іноземних мов і культур .... Київ: Ленвіт, 2013. С. 549; 557.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 271 – 272.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва : Изд. Центр «Академия», 2008. С. 46 – 49; 71 – 73.

Опрацювавши рекомендовані джерела, охарактеризуйте психологічну і лінгвістичну основи методів Г. Пальмера та М. Уеста. Поясніть їх вплив на методичні системи навчання ІМ.

3.Методичні засади методів Г. Пальмера та М. Уеста.

- Конспект лекції.
- Відеолекція/відео фрагмент.
- Методика навчання іноземних мов і культур .... Київ: Ленвіт, 2013. С. 549 – 550; 557 – 558.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 271 – 272.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва: Изд. Центр « Академия», 2008. С. 49 – 68; 68 – 90.
- Пальмер Г. Усний метод навчання іноземних мов. Київ : “Радянська школа”, 1964. С. 37 – 38; 41- 42; 64 – 72; 81 – 84; 113 – 117; 153 – 156.
- Уэст М. Обучение английскому языку в трудных условиях. Москва : Просвещение, 1966. С. 30 -34; 52 – 56; 59 – 64.

Опрацювавши рекомендовані джерела, по кожній з методичних систем визначіть: цілі, зміст, принципи, прийоми навчання; навчальні посібники (див.також додатки).

4.Критичний аналіз методів Г. Пальмера та М. Уеста.

- Конспект лекції.
- Методика навчання іноземних мов і культур .... Київ: Ленвіт, 2013. С. 550 – 551; 558.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва : Изд. Центр «Академия», 2008. С.67 – 68; 88 – 89.
- Щукин А. Н. Методы и технологии обучения иностранным языкам: учебное пособ. для препод. и студ. языковых вузов. Москва: Издательство ИКАР, 2014. С. 33 – 34;

Прочитайте запропоновані публікації. Випишіть позитивні риси та недоліки кожної з методичних систем.

➤ Завдання для самостійної роботи

Проаналізуйте методичну систему навчання читання М. Уеста.

Заповніть подану нижче таблицю.

1.Час виникнення, основні представники	
2. Наукові основи (соціальні, психологічні, лінгвістичні)	
3. Методичні характеристики	Мета навчання:
	Зміст навчання:

	Основні методичні прийоми:
4. Переваги і недоліки	
5. Основні публікації М. Уеста	
6. Назви основних посібників для навчання читання	

➤ **Завдання для індивідуальної роботи**

Перший рівень складності

Назвіть принципи методичної системи Г. Пальмера.

Другий рівень складності

Поясніть особливості навчання читання за методичною системою М. Уеста.

Третій рівень складності

Ознайомтесь із вправами для реалізації умовної бесіди (Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва : Изд. Центр «Академия», 2008. С. 62 – 67.) Підготуйте серію вправ для організації умовної бесіди зі студентами першого курсу за обраним вами підручником.

➤ **Завдання з навчально-дослідної і науково-дослідної роботи**

Оберіть один з навчально-методичних комплексів з навчання ІМ для студентів мовних спеціальностей. Проаналізуйте його і випишіть вправи/завдання, які відповідають принципам методичних систем Г. Пальмера та М. Уеста. Обґрунтуйте свою відповідь.

➤ **Додаткова література¹**

- Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва : Издательство ИКАР, 2009. 448 с.
- Акишина А. А., Каган О. Е. Учимся учить: Для преподавателей русского как иностранного. 2-е изд., испр. и доп. Москва: Рус. яз. Курсы, 2002. С. 8 – 28.
- Гапонова С.В. Сучасні методи викладання іноземних мов за рубежом. *Іноземні мови*. 1998. № 1. С. 24 – 31.
- Лабінська Б. І. Историчні нариси з методики навчання іноземних мов на західноукраїнських землях (друга половина ХІХ-перша половина ХХ ст.): монографія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2013. 384 с.

¹ Див. також літературу, видану після 2019 року.

- Миролубов А. А. История отечественной методики обучения иностранным языкам. Москва: СТУПЕНИ, ИНФРА, 2002. 448 с.
- Основные направления в методике преподавания иностранных языков в XIX-XX вв. [под ред. И. В. Рахманова]. Москва: Педагогика, 1972. 318 с.
- Павловская И. Ю. Методика преподавания иностранных языков (курс лекций на английском языке): Обзор современных методик преподавания. СПб. : Изд-во С.-Петербур.ун-та, 1999. 140 с.
- Тарнапольський О. Б., Кабанова М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
- Larsen-Freeman D. Techniques and Principles in Language Teaching. Oxford Univ. Press, 1986. 142 p.
- Richards J.C., Rodgers Th.S. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge Univ. Press, 1991. 170 p.
- Neuner, G., Hunfeld H. Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts : eine Einführung. 7. Auflage. Berlin u.a. : Langenscheidt, 2001. Fernstudieneinheit 4. 184 S.
- Handbuch Fremdsprachenunterricht. Hrsg. v. Bausch K.-R., Christ H., Krumm H.J. (4. vollständig neu bearbeitete Auflage). Tübingen, Basel : A. Francke Verlag, 2003. S. 234 – 238, 238 – 241.
- Christian Puren. Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues. Paris : Nathan-CLE international, 1988. 448 p.
- Jean-Pierre Robert. Faire classe en FLE. Un approche actionnelle et pragmatique. Editeur : Hachette Français Langue Etrangère. 2011. pp. 55 – 61.
- Larequi García, Eduardo-Martín. Cómo integrar las TIC en las areas de Lengua // Cuadernos de pedagogía, n°401, mayo de 2010, p. 72 – 74.
- Félix Toledano Soto. Integración de las TIC e Internet en el área de lengua y literatura. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pendientedemigracion.ucm.es/info/especulo/numero18/toledan2.html>
- Статті з журналу “Іноземні мови”.²
- Статті з журналу “Іноземні мови в сучасній школі”.
- Статті з журналу “Иностранные языки в школе”.

➤ Рекомендовані Інтернет ресурси

Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. –
Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

² Примітка. Тут і далі маються на увазі статті, опубліковані після 2019 року.

Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. –
Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua>
Сайт Національної парламентської бібліотеки України. –
Режим доступу: <http://www.nplu.org>
Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка. –
Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com>
Сайт Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua>
Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України. –
Режим доступу: <http://gntb.gov.ua>
Сайт Одеської національної наукової бібліотеки України. –
Режим доступу: <http://www.odnb.odessa.ua>
Сайт Українського інституту науково-технічної і економічної інформації. –
Режим доступу: <http://www.uinte.kiev.ua>
Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>
Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>
Освіта України [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
Освіта.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua>
Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://znannya.info>
Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. –
Режим доступу : <http://www.osvita.com>
Науковий журнал «Creative Education»
Режим доступу: <http://www.Scirp.org/journal>

Навчальні матеріали на сайтах

http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_vypuski_n4_2010_st_11/
http://1DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Imge_file_name=PDF/pptp_2014_1_5.pdf
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vnadps_2014_4_9.pdf
<http://lib.oa.edu.ua/files/15.doc>
<http://filolingvia.com/publ/44-1-0-118>
https://vk.com/topic-13358257_27897369
<http://filolingvia.com/publ/45-1-0-91>
<http://ilolingvia.com/publ/45-1-0-128>
<http://int-konf.org/.../585-volosyuk-o-m-sistema-navchannya-chitannya-maykla-uesta-yak-odin-z-vazhliivih-krokv-u-formuvann-nsho...>

➤ Завдання для самоконтролю

A. Перевірте, чи ви можете:

1. описати час виникнення методичних систем Г. Пальмера та М. Уеста;
2. назвати основних представників методичних систем Г. Пальмера та М. Уеста;
3. охарактеризувати соціальні засади виникнення методичних систем Г. Пальмера та М. Уеста;
4. охарактеризувати психологічні засади виникнення методичних систем Г. Пальмера та М. Уеста;
5. охарактеризувати лінгвістичні засади виникнення методичних систем Г. Пальмера та М. Уеста;
6. назвати цілі навчання ІМ за методичними системами Г. Пальмера та М. Уеста;
7. пояснити принципи навчання ІМ за методичними системами Г. Пальмера та М. Уеста;
8. охарактеризувати зміст навчання ІМ за методичними системами Г. Пальмера та М. Уеста;
9. навести приклади прийомів навчання ІМ за методичними системами Г. Пальмера та М. Уеста;
10. назвати основні публікації Г. Пальмера та М. Уеста.

B. Виконайте тест.

Інструкція: Визначте правильну відповідь і запишіть її у бланку для відповідей.

1. Головною заслугою Г. Пальмера є
  - а) розробка закінченої системи навчання читання
  - б) визначення структур-моделей речень для навчання усного мовлення на початковому ступені
  - в) проведення занять лише іноземною мовою
2. Основною заслугою М.Уеста є
  - а) обґрунтування системи навчання різних видів мовлення
  - б) розробка закінченої системи навчання читання
  - в) створення комплексу завдань для хорової роботи
3. Психологічною основою методичної системи Г. Пальмера є
  - а) біхевіоризм
  - б) асоціативна психологія
  - в) експериментальна психологія
4. Психологічною основою методичної системи М. Уеста є
  - а) психологія поведінки
  - б) асоціативна психологія
  - в) психологія інтуїтивізму
5. Згідно з принципами методичної системи Г. Пальмера оволодіння мовою слід розпочинати із

- а) засвоєння звукової системи мови
  - б) аналізу лексичного мінімуму
  - в) оволодіння навичками читання і письма
6. Згідно з принципами методичної системи М. Уеста оволодіння мовою слід розпочинати з
- а) засвоєння звукової системи мови
  - б) аналізу лексичного мінімуму
  - в) оволодіння навичками та вміннями читання
7. До принципів методичної системи Г. Пальмера відноситься принцип
- а) заучування напам'ять
  - б) розподілу володіння мовою на рецептивне і продуктивне
  - в) розподілу читання на оглядове (observation) і пошукове (scanning)
8. До принципів методичної системи М. Уеста відноситься принцип
- а) заучування напам'ять
  - б) розподілу володіння мовою на рецептивне і продуктивне
  - в) розподілу читання на оглядове (observation) і пошукове (scanning)
9. До переваг методичної системи Г. Пальмера у методиці навчання ІМ відносять
- а) обґрунтовану систему прийомів навчання
  - б) раціональну організацію навчального тексту
  - в) використання ритмостимуляції у процесі групового спілкування
10. До переваг методичної системи М. Уеста у методиці навчання ІМ відносять
- а) використання прийомів релаксації
  - б) створення завершеної серії навчальних посібників для навчання читання
  - в) обмежене використання рідної мови

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Перевірте свої відповіді за ключами (див. розділ “Ключі до тестів”).

Опрацювавши тему, запишіть запитання, які б ви хотіли з'ясувати з викладачем:

1. _____
2. _____
3. _____

M. West «developed many original insights into problems of teaching English ‘in difficult circumstances’ and – on this basis – became a prolific writer of textbooks for Longmans, Green during the late 1920s and 1930s.»

11.2. ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

«Аудіолінгвальний та аудіовізуальний методи навчання іноземних мов»

Мета: вдосконалення фахової (методичної) компетентності; ознайомлення з аудіолінгвальним та аудіовізуальним методами навчання іноземних мов.

Історична довідка

Чарльз Фріз (1887 – 1967) – американський мовознавець, академік Мічиганської АН. Основні праці в області структурної лінгвістики. Підготував серію підручників англійської мови для іноземців, розробляв лінгвістичні основи навчання іноземних мов. Вважається автором Усного методу (the Aural-Oral method) навчання англійської мови. Він вважав, що навчання іноземних мов має реалізуватися на наукових засадах.

Роберт Ладо (1915 – 1995) був американським вченим у галузі сучасної лінгвістики. Ладо вважається одним із засновників сучасної контрастивної лінгвістики, яка, як піддисципліна прикладної лінгвістики, служила меті вдосконалення матеріалів з навчання мови. Його найбільш відома книга «Лінгвістика через культури: прикладна лінгвістика для вчителів мови», в якій він стверджує, що «у порівнянні між рідною та іноземною мовами лежить ключ до полегшення труднощів вивчення іноземних мов».

Завдання:

- Ознайомтеся з провідними науковими публікаціями з проблеми.
- Оволодійте методичною термінологією з проблеми.
- Опануйте науково-методичні засади аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання іноземних мов (ІМ).

Навчіться:

- кваліфіковано використовувати термінологію з проблеми;
- зрозуміло і вичерпно давати визначення основних категорій і понять з проблеми;
- відбирати й аналізувати інформацію з проблеми;
- опрацьовувати наукові джерела з проблеми;
- аналізувати цілі, зміст, основні прийоми і засоби навчання ІМ за аудіолінгвальним та аудіовізуальним методами;
- визначати доцільність використання окремих прийомів навчання ІМ згідно з цими методами у закладах вищої освіти України.

Форми проведення практичного заняття:

- Евристична бесіда.
- “Мозковий штурм”.
- Перегляд і обговорення відеофільмів та відеофрагментів.
- Усні відповіді з наступним обговоренням.

➤ Повторення матеріалу

Пригадайте матеріал з теми і закінчіть такі твердження:

- Аудіолінгвальний метод виник у .....
- Основними принципами навчання ІМ за аудіовізуальним методом є ...
- Провідним завданням навчання ІМ за аудіолінгвальним методом є ...

➤ Питання для опрацювання та обговорення

1. Назва, час виникнення, місце найширшого розповсюдження, сутність, основні представники аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ (див. також додатки).

- Конспект лекції.
- Відеолекція/відеофільм.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 551- 554.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 273 – 27

- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008. С. 123 – 126; 155 – 156.

Ознайомившись з рекомендованими джерелами, будьте готові назвати 1) час виникнення методів; 2) місця їх розповсюдження; 3) основних представників; 4) сутність аудіолінгвального та аудіовізуального навчання ІМ (див. також додатки).

2. Психологічні та лінгвістичні засади аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання.

- Конспект лекції.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 551; 553.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 273 – 274.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008 С. 126 - 135; 156 – 161.
- Громова Л. А. Аудио-визуальный метод и практика его применения. Москва: Высшая школа, 1977. С. 7 – 25.
- Жлуктенко Ю. О. Навчання іноземних мов за методичною системою Ч. Фріза – Р. Ладо . Київ : “Рад. школа”, 1969. С. 13 –15.

Опрацювавши рекомендовані джерела, охарактеризуйте психологічну і лінгвістичну основи аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ. Поясніть їх вплив на ці методи навчання ІМ.

3. Методичні засади аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ (див. також додатки).

- Конспект лекції.
- Відеолекція/відеофільм.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 552 – 553; 554 – 555.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 273 – 274.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008. С. 135 – 154; 161 – 166.
- Громова Л. А. Аудио-визуальный метод и практика его применения. Москва: Высшая школа, 1977. С.32 – 76.

- Жлуктенко Ю. О. Навчання іноземних мов за методичною системою Ч. Фріза – Р. Ладло. Київ : “Рад. школа”. 1969. С. 15 – 82.
Опрацювавши рекомендовані джерела, по кожній з методичних систем визначіть: цілі, зміст, принципи, прийоми навчання; навчальні посібники (див. також додатки).

4. Критичний аналіз аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ.

- Конспект лекції.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 553; 555.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 273 – 274.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008. С.67 – 68; 88 – 89.
- Жлуктенко Ю. О. Навчання іноземних мов за методичною системою Ч. Фріза – Р. Ладло. Київ : “Рад. школа”, 1969. С. 82 – 95.
- Щукин А. Н. Методы и технологии обучения иностранным языкам: учеб. пособ. для препод. и студ. языковых вузов. Москва: Издательство ИКАР, 2014. С. 43 – 45; 52 – 56.

Прочитайте запропоновані публікації. Випишіть позитивні риси та недоліки кожного з методів.

➤ Завдання для самостійної роботи

Проаналізуйте публікації про аудіолінгвальний метод навчання ІМ.

Заповніть подану нижче таблицю.

1. Час виникнення, основні представники	
2. Наукові основи (соціальні, психологічні, лінгвістичні)	
3. Методичні характеристики	Мета навчання:
	Зміст навчання:
	Основні методичні прийоми:
	Приклади вправ:
4. Переваги і недоліки	
5. Основні публікації	

Р. Ладі	
6. Назви основних посібників для навчання за аудіовізуальним методом	

➤ Завдання для індивідуальної роботи

Перший рівень складності

Назвіть принципи реалізації аудіолінгвального методу.

Другий рівень складності

Поясніть особливості змісту навчання усного спілкування за аудіовізуальним методом.

Третій рівень складності

Ознайомтесь із системою вправ, розроблених авторами аудіолінгвального методу (Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008. С. 147 – 153.) Підготуйте комплекс вправ для навчання спілкування студентів першого курсу за обраним вами підручником.

➤ Завдання з навчально-дослідної і науково-дослідної роботи

Оберіть один з навчально-методичних комплексів з навчання ІМ для студентів мовних спеціальностей. Проаналізуйте його і випишіть вправи/завдання, які відповідають принципам аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ. Обґрунтуйте свою відповідь.

➤ Додаткова література³

- Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва : Издательство ИКАР, 2009. 448 с.
- Акишина А. А., Каган О. Е. Учимся учить: Для преподавателей русского как иностранного. 2-е изд., испр. и доп. Москва: Рус. яз. Курсы, 2002. С. 8 – 28.
- Гапонова С.В. Сучасні методи викладання іноземних мов за рубежом. Іноземні мови. 1998. № 1. С. 24 – 31.
- Лабінська Б. І. Історичні нариси з методики навчання іноземних мов на західноукраїнських землях (друга половина ХІХ-перша половина ХХ ст.): монографія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2013. 384 с.
- Миролубов А. А. История отечественной методики обучения иностранным языкам. Москва: СТУПЕНИ, ИНФРА, 2002. 448 с.
- Основные направления в методике преподавания иностранных языков в ХІХ-ХХ вв. [под ред. И. В. Рахманова]. Москва: Педагогика, 1972. 318 с.

³ Див. також літературу, видану після 2019 року.

- Павловская И. Ю. Методика преподавания иностранных языков (курс лекций на английском языке): Обзор современных методик преподавания. СПб. : Изд-во С.-Петербур.ун-та, 1999. 140 с.
- Larsen-Freeman D. Techniques and Principles in Language Teaching. Oxford Univ. Press, 1986. 142 p.
- Richards J.C., Rodgers Th.S. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge Univ. Press. 1991. 170 p.
- Neuner, G., Hunfeld H. Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts : eine Einführung. 7. Auflage. Berlin u.a. : Langenscheidt, 2001. Fernstudieneinheit 4. 184 S.
- Handbuch Fremdsprachenunterricht. Hrsg. v. Bausch K.-R., Christ H., Krumm H.J. (4. vollständig neu bearbeitete Auflage). Tübingen, Basel : A. Francke Verlag, 2003. S. 234 – 238, 238 – 241.
- Christian Puren. Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues. Paris : Nathan-CLE international, 1988. 448 p.
- Jean-Pierre Robert. Faire classe en FLE. Un approche actionnelle et pragmatique. Editeur : Hachette Français Langue Etrangère. 2011. P.55 – 61.
- Larequi García, Eduardo-Martín. Cómo integrar las TIC en las areas de Lengua // Cuadernos de pedagogía, n°401, mayo de 2010, P. 72 – 74.
- Félix Toledano Soto. Integración de las TIC e Internet en el área de lengua y literatura. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pendientedemigracion.ucm.es/info/especulo/numero18/toledan2.html>
- Статті з журналу “Іноземні мови”.
- Статті з журналу “Іноземні мови в сучасній школі”.
- Статті з журналу “Иностранные языки в школе”.

Рекомендовані Інтернет ресурси

- Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
- Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. – Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua>
- Сайт Національної парламентської бібліотеки України. – Режим доступу: <http://www.nplu.org>
- Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка. – Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com>
- Сайт Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua>
- Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України. – Режим доступу: <http://gntb.gov.ua>

- Сайт Одеської національної наукової бібліотеки України. –
Режим доступу: <http://www.odnb.odessa.ua>
- Сайт Українського інституту науково-технічної і економічної інформації.
– Режим доступу: <http://www.uitei.kiev.ua>
- Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>
- Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>
- Освіта України [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
- Освіта.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua>.
- Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://znannya.info>
- Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. –
Режим доступу : <http://www.osvita.com>
- Науковий журнал «Creative Education»
Режим доступу: <http://www.Scirp.org/journal>

Навчальні матеріали на сайтах

- http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_vypuski_n4_2010_st_11/
- http://1DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/pptp_2014_1_5.pdf
- http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vnadps_2014_4_9.pdf
- <http://lib.oa.edu.ua/files/15.doc>
- <http://filolingvia.com/publ/44-1-0-118>
- https://vk.com/topic-13358257_27897369
- <http://filolingvia.com/publ/45-1-0-91>
- <http://ilolingvia.com/publ/45-1-0-128>
- <http://int-konf.org/.../585-volosyuk-o-m-sistema-navchannya-chitannya-maykla- uesta-yak-odin-z-vazhlivih-krokv-u-formuvann-nsho...>

➤ Завдання для самоконтролю

A. Перевірте, чи ви можете:

1. описати час виникнення аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ;
2. назвати основних представників аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ;

3. охарактеризувати соціальні засади виникнення аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ;
4. охарактеризувати психологічні засади аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ;
5. охарактеризувати лінгвістичні засади аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ;
6. назвати цілі навчання ІМ за аудіолінгвальним та аудіовізуальним методами навчання ІМ;
7. пояснити принципи навчання ІМ за аудіолінгвальним та аудіовізуальним методами навчання ІМ;
8. охарактеризувати зміст навчання ІМ за аудіолінгвальним та аудіовізуальним методами навчання ІМ;
9. навести приклади прийомів навчання ІМ за аудіолінгвальним та аудіовізуальним методами навчання ІМ;
10. назвати основні публікації Ч. Фріза та Р. Ладо.

Б. Виконайте тест.

Інструкція: Визначте правильну відповідь і запишіть її у бланку для відповідей.

1. Аудіолінгвальний метод – це метод навчання
  - а) читання і письма іноземною мовою
  - б) усного іноземного мовлення на засадах багаторазового прослуховування і повторення зразків мовлення
  - в) перекладу з іноземної мови на рідну
2. Аудіовізуальний метод – це метод навчання
  - а) усного іноземного мовлення на засадах інтенсивного використання засобів зорової та слухової наочності
  - б) читання і перекладу іноземних текстів
  - в) читання і письма іноземною мовою
3. Психологічною основою аудіолінгвального методу навчання ІМ є
  - а) психологія біхевіоризму
  - б) асоціативна психологія
  - в) педагогічна психологія
4. Психологічною основою аудіовізуального методу навчання ІМ є
  - а) психологія біхевіоризму
  - б) асоціативна психологія
  - в) психологія інтуїтивізму
5. Згідно з принципами аудіолінгвального методу навчання ІМ оволодіння мовою слід розпочинати з
  - а) вивчення звукової системи мови на обмеженому лексичному матеріалі
  - б) аналізу лексичного мінімуму
  - в) оволодіння навичками читання і письма
6. Згідно з принципами аудіовізуального методу навчання ІМ оволодіння мовою слід розпочинати із

- а) навчання говоріння
  - б) навчання читання
  - в) навчання аудіювання
7. До принципів аудіолінгвального методу навчання ІМ відноситься принцип
- а) ситуативності
  - б) довготривалого усного випередження
  - в) зорово-слухового синтезу
8. До принципів аудіовізуального методу навчання ІМ відноситься принцип
- а) роботи за моделями
  - б) врахування рідної мови
  - в) опори на розмовне мовлення
9. До досягнень аудіолінгвального методу навчання ІМ відносять
- а) науковий відбір навчального матеріалу
  - б) особлива організація навчального процесу
  - в) оволодіння граматикую за допомогою моделей і мовних зразків
10. До досягнень аудіовізуального методу навчання ІМ відносять
- а) підвищення ролі свідомості у навчанні
  - б) врахування особливостей рідної мови учнів
  - в) інтенсивне використання сучасних засобів навчання

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Перевірте свої відповіді за ключами (див. розділ “Ключі до тестів”).

Опрацювавши тему, запишіть запитання, які б ви хотіли з’ясувати з викладачем:

1. _____
2. _____
3. _____

«**R. Lado** is considered one of the founders of modern contrastive linguistics, which served the purpose of improving language teaching materials. His most influential book is *Linguistics across cultures: Applied linguistics for language teachers*, in which he states that "in the comparison between native and foreign language lies the key to ease or difficulty in foreign language learning." The book outlines methods for comparing two systems of sound, grammar, vocabulary, writing, and culture. R. Lado and Ch. Fries were both associated with the strong version of the contrastive hypothesis, the belief that difficulties in learning a language can be predicted on the basis of a systematic comparison of the system of the learner’s first language (its grammar, phonology, and lexicon) with the system of a second language.»

11.3 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

«Комунікативний метод навчання іноземних мов»

Мета: вдосконалення фахової (методичної) компетентності; ознайомлення з комунікативним методом навчання іноземних мов.

Історична довідка

<p>Розробники методу – вчені з різних країн-членів Ради Європи: Д. Уілкінс, К. Уідсон, К. Брамфіт, К. Джонсон, У. Літлвуд, Л. Олрайт та інші.</p> <p>Представники інших країн: Г. Піфо – Франція, С. Савіньон – США, Ю. Пассов – СРСР та інші.</p>	
<p>Пассов Юхим Ізраїлевич (1930 – 2019) – російський лінгвіст, фахівець в галузі методики навчання іноземних мов. Автор і співавтор більш ніж 20 монографій і посібників, 150 наукових статей з методики навчання іноземних мов, 90 підручників з англійської, німецької та французької мов.</p>	

Завдання:

- Ознайомтеся з провідними науковими публікаціями з проблеми.
- Оволодійте методичною термінологію з проблеми.
- Опануйте науково-методичні засади комунікативного методу навчання іноземних мов (ІМ).

Навчіться:

- кваліфіковано використовувати термінологію з проблеми;
- зрозуміло і вичерпно давати визначення основних категорій і понять з проблеми;

- відбирати й аналізувати інформацію з проблеми;
- опрацьовувати наукові джерела з проблеми;
- аналізувати цілі, зміст, основні прийоми і засоби навчання ІМ за комунікативним методом ;
- визначати ефективність використання комунікативного методу навчання ІМ у вищих навчальних закладах України.

Форми проведення практичного заняття:

- Евристична бесіда.
- “Мозковий штурм”.
- Перегляд і обговорення відеофільмів та відеофрагментів.
- Усні відповіді з наступним обговоренням.

➤ Повторення матеріалу

Пригадайте матеріал з теми і закінчіть такі твердження:

- Комунікативний метод виник у .....
- Основними принципами навчання ІМ за комунікативним методом є ...
- Провідним завданням навчання ІМ за комунікативним методом є ...

➤ Питання для опрацювання та обговорення

1. Назва, час виникнення, місце найширшого розповсюдження, сутність, основні представники комунікативного методу навчання ІМ (див. також додатки).

- Конспект лекції.
- Відеолекція/відеофільм.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 123.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 276.
- Тарнапольський О. Б., Кабанова М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. С. 67 – 70.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва : Изд. Центр «Академия», 2008. С. 180 – 181 .

Ознайомившись з рекомендованими джерелами, будьте готові назвати 1) час виникнення методу; 2) місця його розповсюдження; 3) основних представників; 4) сутність комунікативного методу навчання ІМ.

2. Психологічні та лінгвістичні засади комунікативного методу навчання ІМ.

- Конспект лекції.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 122 – 123.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 276.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва : Изд. Центр «Академия», 2008. С. 181 – 188.

Опрацювавши рекомендовані джерела, охарактеризуйте психологічну і лінгвістичну основи комунікативного методу навчання ІМ. Поясніть їх вплив на цей метод навчання ІМ.

3.Методичні засади комунікативного Методу навчання ІМ (див. також додатки).

- Конспект лекції.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 122 – 124.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 276.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва : Изд. Центр «Академия», 2008. С. 188 – 214.
- Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. Москва: Просвещение, 1991. С. 43 – 114.

Опрацювавши рекомендовані джерела, визначіть: цілі, зміст, принципи, прийоми навчання за комунікативним методом; навчальні посібники.

4.Критичний аналіз комунікативного методу навчання ІМ.

- Конспект лекції.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 122 – 124.
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 276.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008. С.214 – 215.

- Шукин А. Н. Методы и технологии обучения иностранным языкам: учебное пособ. для препод. и студ. языковых вузов. Москва: Издательство ИКАР, 2014. С. 99 – 100.

Прочитайте запропоновані публікації. Випишіть позитивні риси та недоліки комунікативного методу.

➤ **Завдання для самостійної роботи**

Проаналізуйте публікації про комунікативний метод навчання ІМ.

Заповніть подану нижче таблицю.

1. Час виникнення, основні представники	
2. Наукові основи (соціальні, психологічні, лінгвістичні)	
3. Методичні характеристики	Мета навчання:
	Зміст навчання:
	Основні методичні прийоми:
	Приклади вправ:
4. Переваги і недоліки	
5. Основні публікації	
6. Приклади підручників/ посібників для навчання ІМ за комунікативним методом	

➤ **Завдання для індивідуальної роботи**

Перший рівень складності

Назвіть принципи реалізації комунікативного методу.

Другий рівень складності

Поясніть принципову різницю між першим і другим етапами розвитку комунікативного методу навчання ІМ.

Третій рівень складності

Ознайомтесь з вимогами до умовно-комунікативних вправ, сформульованими Ю. І. Пассовим (Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. Москва: Просвещение, 1991. С. 142 – 143). Підготуйте серію вправ для формування лексичних навичок говоріння у студентів першого курсу за обраним вами підручником.

➤ **Завдання з навчально-дослідної і науково-дослідної роботи**

Оберіть один з навчально-методичних комплексів з навчання ІМ для студентів мовних спеціальностей. Проаналізуйте його і випишіть

вправи/завдання, які відповідають принципам комунікативного методу навчання ІМ. Обґрунтуйте свою відповідь.

➤ **Додаткова література⁴**

- Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва : Издательство ИКАР, 2009. 448 с.
- Акишина А. А., Каган О. Е. Учимся учить: Для преподавателей русского как иностранного. 2-е изд., испр. и доп. Москва: Рус. яз. Курсы, 2002. С. 8 – 28.
- Гапонова С.В. Сучасні методи викладання іноземних мов за рубежом. *Іноземні мови*. 1998. № 1. С. 24 – 31.
- Лабінська Б. І. Історичні нариси з методики навчання іноземних мов на західноукраїнських землях (друга половина ХІХ-перша половина ХХ ст.): монографія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2013. 384 с.
- Миролубов А. А. История отечественной методики обучения иностранным языкам. Москва: СТУПЕНИ, ИНФРА, 2002. 448 с.
- Основные направления в методике преподавания иностранных языков в ХІХ-ХХ вв. [под ред. И. В. Рахманова]. Москва: Педагогика, 1972. 318 с.
- Павловская И. Ю. Методика преподавания иностранных языков (курс лекций на английском языке): Обзор современных методик преподавания. СПб. : Изд-во С.-Петербур.ун-та, 1999. 140 с.
- Тарнапольський О. Б., Кабанова М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
- Larsen-Freeman D. *Techniques and Principles in Language Teaching*. Oxford Univ. Press, 1986. 142 p.
- Richards J.C., Rodgers Th.S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge Univ. Press, 1991. 170 p.
- Neuner, G., Hunfeld H. *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts : eine Einführung*. 7. Auflage. Berlin u.a. : Langenscheidt, 2001. Fernstudieneinheit 4. 184 S.
- Handbuch Fremdsprachenunterricht. Hrsg. v. Bausch K.-R., Christ H., Krumm H.J. (4. vollständig neu bearbeitete Auflage). Tübingen, Basel : A. Francke Verlag, 2003. S. 234 – 238, 238 – 241.
- Christian Puren. *Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues*. Paris : Nathan-CLE international, 1988. 448 p.
- Jean-Pierre Robert. *Faire classe en FLE. Un approche actionnelle et pragmatique*. Editeur : Hachette Français Langue Etrangère. 2011. pp. 55 – 61.

---

⁴ Див. також літературу, видану після 2019 року.

- Larequi García, Eduardo-Martín. Cómo integrar las TIC en las areas de Lengua // Cuadernos de pedagogía, n°401, mayo de 2010, p. 72 – 74.
- Félix Toledano Soto. Integración de las TIC e Internet en el área de lengua y literatura. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://pendientedemigracion.ucm.es/info/especulo/numero18/toledan2.html>
- Статті з журналу “Іноземні мови”.⁵
- Статті з журналу “Іноземні мови в сучасній школі”.
- Статті з журналу “Иностранные языки в школе”.

➤ Рекомендовані Інтернет ресурси

Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. –

Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. –

Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua>

Сайт Національної парламентської бібліотеки України. –

Режим доступу: <http://www.nplu.org>

Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка. –

Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com>

Сайт Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua>

Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України. –

Режим доступу: <http://gntb.gov.ua>

Сайт Одеської національної наукової бібліотеки України. –

Режим доступу: <http://www.odnb.odessa.ua>

Сайт Українського інституту науково-технічної і економічної інформації. –

Режим доступу: <http://www.uintei.kiev.ua>

Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>

Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>

Освіта України [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>

Освіта.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua>.

Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://znannya.info>

Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. –

Режим доступу : <http://www.osvita.com>

Науковий журнал «Creative Education»

Режим доступу: <http://www.Scirp.org/journal>

⁵ Примітка. Тут і далі маються на увазі статті, опубліковані після 2019 року.

Навчальні матеріали на сайтах

http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_vypuski_n4_2010_st_11/
http://1DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Imge_file_name=PDF/pptp_2014_1_5.pdf
http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vnadps_2014_4_9.pdf
<http://lib.oa.edu.ua/files/15.doc>
<http://filolingvia.com/publ/44-1-0-118>
https://vk.com/topic-13358257_27897369
<http://filolingvia.com/publ/45-1-0-91>
<http://ilolingvia.com/publ/45-1-0-128>
<http://int-konf.org/.../585-volosyuk-o-m-sistema-navchannya-chitannya-maykla-uesta-yak-odin-z-vazhliivih-krokv-u-formuvann-nsho...>

➤ Завдання для самоконтролю

A. Перевірте, чи ви можете:

1. описати час виникнення комунікативного методу навчання ІМ;
2. назвати основних представників комунікативного методу навчання ІМ;
3. охарактеризувати соціальні засади виникнення комунікативного методу навчання ІМ;
4. охарактеризувати психологічні засади комунікативного методу навчання ІМ;
5. охарактеризувати лінгвістичні засади комунікативного методу навчання ІМ;
6. назвати цілі навчання ІМ за комунікативним методом;
7. пояснити принципи навчання ІМ за комунікативним методом;
8. охарактеризувати зміст навчання ІМ за комунікативним методом;
9. навести приклади прийомів навчання ІМ за комунікативним методом навчання ІМ;
10. назвати посібники/підручники з ІМ, створені на принципах комунікативного методу.

B. Виконайте тест.

Інструкція: Визначте правильну відповідь і запишіть її у бланку для відповідей.

1. Комунікативний метод – це метод навчання
  - а) читання і письма іноземною мовою
  - б) усіх видів мовленнєвої діяльності
  - в) перекладу з іноземної мови на рідну
2. Комунікативний метод виник
  - а) на початку 70-х років ХХ століття
  - б) наприкінці 80-х років минулого століття
  - в) на початку ХХІ століття
3. Лінгвістичною основою комунікативного методу є

- а) структурна лінгвістика
  - б) лінгвістика тексту
  - в) генеративна граматика
4. Психологічною основою комунікативного методу навчання ІМ є
- а) психологія біхевіоризму
  - б) асоціативна психологія
  - в) когнітивна психологія
5. Термін «компетентність» було введено у лінгвістику
- а) Т. А. ван Дейком
  - б) Н. Хомським
  - в) Дж. Тримом
6. Згідно з принципами комунікативного методу навчання ІМ оволодіння мовою слід починати з
- а) вивчення звукової системи мови на обмеженому лексичному матеріалі
  - б) прослуховування та репродукції діалогів/діалогічних єдностей
  - в) оволодіння навичками читання і письма
7. Згідно з принципами комунікативного методу на початковому етапі навчання ІМ рекомендується використання
- а) діалогічних текстів
  - б) монологічних текстів
  - в) монологічних текстів з діалогами
8. До принципів комунікативного методу навчання ІМ відноситься принцип
- а) ситуативності
  - б) довготривалого усного випередження
  - в) наочності
9. До досягнень комунікативного методу навчання ІМ відносять
- а) орієнтованість навчання на особистість того, хто навчається
  - б) особлива організація навчального процесу
  - в) оволодіння граматиною за допомогою моделей і мовних зразків
10. До невирішених проблем застосування комунікативного методу навчання ІМ відносять
- а) підвищення ролі свідомості у навчанні
  - б) невідповідність окремих теоретичних положень їх практичному втіленню
  - в) інтенсивне використання сучасних засобів навчання

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Перевірте свої відповіді за ключами (див. розділ “Ключі до тестів”).

Опрацювавши тему, запишіть запитання, які б ви хотіли з’ясувати з викладачем:

1. _____
2. _____
3. _____

11.4 ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

«Інтенсивні методи навчання іноземних мов»

Мета: вдосконалення фахової (методичної) компетентності; ознайомлення з інтенсивними методами навчання іноземних мов.

Історична довідка

<p>Лозанов Г. (1926 – 2012) – болгарський педагог і психолог. Сугестивний метод Г. Лозанова та його різновиди (Болгарія, 60-і роки ХХ ст.) : психотерапевтичний метод, емоційно – смисловий, сугестокибернетичний, ритмопедії, гіпнопедії, релаксопедії, «експрес-метод», «інтел-метод» та інші. «Learning is a matter of attitude, not aptitude.» Georgi Lozanov</p>	
<p>Китайгородська Галина Олександрівна (1934, Москва) – доктор педагогічних наук, професор, учениця Г. Лозанова, фахівець в галузі методики навчання іноземних мов, президент освітньо-наукового центру «Школа Китайгородської». Автор інтенсивного методу навчання іноземних мов «Метод активізації можливостей особистості і колективу».</p>	

Завдання:

- Ознайомтеся з провідними науковими публікаціями з проблеми.

- Оволодійте методичною термінологією з проблеми.
- Опануйте науково-методичні засади інтенсивних методів навчання іноземних мов (ІМ).

Навчіться:

- кваліфіковано використовувати термінологію з проблеми;
- зрозуміло і вичерпно давати визначення основних категорій і понять з проблеми;
- відбирати й аналізувати інформацію з проблеми;
- опрацьовувати наукові джерела з проблеми;
- аналізувати цілі, зміст, основні прийоми і засоби навчання ІМ за методом активізації резервних можливостей особистості та колективу (далі «метод активізації»);
- визначати ефективність використання методу активізації у навчанні ІМ студентів мовних спеціальностей.

Форми проведення практичного заняття:

- Евристична бесіда.
- “Мозковий штурм”.
- Перегляд і обговорення відеофільмів та відеофрагментів.
- Усні відповіді з наступним обговоренням.

➤ Повторення матеріалу

Пригадайте матеріал з теми і закінчіть такі твердження:

- Інтенсивні методи навчання ІМ виникли у .....
- Основними критеріями (ознаками), за якими класифікують інтенсивні методи навчання ІМ є ...
- Метод активізації резервних можливостей особистості та колективу у навчанні ІМ розроблений ...

➤ Питання для опрацювання та обговорення

1. Назва, час виникнення, місце найширшого розповсюдження, сутність, основні представники інтенсивних методів навчання ІМ (див. також додатки).

- Конспект лекції.
- Відеолекція/відеофільм.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С.561 – 562 .
- Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. С. 275 – 285.

- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008. С. 180.
- Китайгородская Г. А. Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам. Москва: Изд. Московского университета, 1986. С. 5 – 18.
- Щукин А. Н. Методы и технологии обучения иностранным языкам: учебное пособ. для препод. и студ. языковых вузов. Москва: Издательство ИКАР, 2014. С. 101 – 107.

Ознайомившись з рекомендованими джерелами, будьте готові назвати 1) різновиди і час виникнення інтенсивних методів; 2) місця їх розповсюдження; 3) основних представників; 4) сутність інтенсивних методів навчання ІМ.

2. Психологічні засади інтенсивних методів навчання ІМ.

- Конспект лекції.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 562.
- Китайгородская Г. А. Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам. Москва: Изд. Московского университета, 1986. С. 18 – 33.
- Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008. С. 217 – 238.

Опрацювавши рекомендовані джерела, охарактеризуйте психологічні основи інтенсивних методів навчання ІМ. Поясніть їх вплив на ці методи навчання ІМ.

3. Методичні засади методу активізації (див. також додатки).

- Конспект лекції.
- Відеолекція/відеофільм.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 563 – 567.
- Китайгородская Г. А. Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам. Москва: Изд. Московского университета, 1986. С. 42 – 71.

- Щукин А. Н. Методы и технологии обучения иностранным языкам: учебное пособ. для препод. и студ. языковых вузов. Москва: Издательство ИКАР, 2014. С. 115 – 125.

Опрацювавши рекомендовані джерела, визначіть: цілі, зміст, принципи, прийоми навчання за методом активізації; навчальні посібники.

4.Критичний аналіз інтенсивних методів навчання ІМ.

- Конспект лекції.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 562.
- Щукин А. Н. Методы и технологии обучения иностранным языкам: учебное пособ. для препод. и студ. языковых вузов. Москва: Издательство ИКАР, 2014. С. 111 – 113; 124 – 125.

Прочитайте запропоновані публікації. Випишіть позитивні риси та недоліки інтенсивних методів навчання ІМ.

➤ Завдання для самостійної роботи

Проаналізуйте публікації про метод активізації резервних можливостей особистості та колективу у навчанні ІМ. Заповніть подану нижче таблицю.

1. Час виникнення, основні представники	
2. Наукові основи (соціальні, психологічні, лінгвістичні)	
3. Методичні характеристики	Мета навчання:
	Зміст навчання:
	Основні методичні прийоми:
	Приклади вправ:
4. Переваги і недоліки	
5. Основні публікації	
6. Приклади підручників/ посібників для навчання ІМ за методом активізації	

➤ Завдання для індивідуальної роботи

Перший рівень складності

Назвіть принципи реалізації методу активізації.

Другий рівень складності

Поясніть принципову різницю між такими принципами навчання за методом активізації: «принцип особистісного спілкування» і «принцип колективної взаємодії».

Третій рівень складності

Ознайомтесь із рекомендаціями Г. О. Китайгородської щодо організації на занятті тренування у спілкуванні згідно з методом активізації (Китайгородская Г. А. Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам. Москва: Изд. Московского университета, 1986. С. 139 – 144). Підготуйте фрагмент заняття з тренування у спілкуванні для студентів першого курсу за обраним вами підручником.

➤ Завдання з навчально-дослідної і науково-дослідної роботи

Оберіть один з підручників/навчально-методичних комплексів з навчання ІМ для студентів мовних спеціальностей. Проаналізуйте його і випишіть вправи/завдання, які відповідають принципам методу активізації. Обґрунтуйте свою відповідь.

➤ Додаткова література⁶

- Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва: Издательство ИКАР, 2009. 448 с.
- Акишина А. А., Каган О. Е. Учимся учить: Для преподавателей русского как иностранного. 2-е изд., испр. и доп. Москва: Рус. яз. Курсы, 2002. С. 8 – 28.
- Гапонова С.В. Сучасні методи викладання іноземних мов за рубежом. *Іноземні мови*. 1998. № 1. С. 24 – 31.
- Китайгородская Г. А. Методика интенсивного обучения иностранным языкам: учебн. пособие для преп. вузов и студ. пед. ин-тов. Москва: Высш. Школа, 1982. 140 с.
- Лабінська Б. І. Історичні нариси з методики навчання іноземних мов на західноукраїнських землях (друга половина ХІХ-перша половина ХХ ст.): монографія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2013. 384 с.
- Миролубов А. А. История отечественной методики обучения иностранным языкам. Москва: СТУПЕНИ, ИНФРА, 2002. 448 с.

⁶ Див. також літературу, видану після 2019 року.

- Основные направления в методике преподавания иностранных языков в XIX-XX вв. [под ред. И. В. Рахманова]. Москва: Педагогика, 1972. 318 с.
- Павловская И. Ю. Методика преподавания иностранных языков (курс лекций на английском языке): Обзор современных методик преподавания. СПб. : Изд-во С.-Петербур.ун-та, 1999. 140 с.
- Тарнапольський О. Б., Кабанова М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
- Larsen-Freeman D. Techniques and Principles in Language Teaching. Oxford Univ. Press, 1986. 142 p.
- Richards J.C., Rodgers Th.S. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge Univ. Press, 1991. 170 p.
- Neuner, G., Hunfeld H. Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts : eine Einführung. 7. Auflage. Berlin u.a. : Langenscheidt, 2001. Fernstudieneinheit 4. 184 S.
- Handbuch Fremdsprachenunterricht. Hrsg. v. Bausch K.-R., Christ H., Krumm H.J. (4. vollständig neu bearbeitete Auflage). Tübingen, Basel : A. Francke Verlag, 2003. S. 234 – 238, 238 – 241.
- Christian Puren. Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues. Paris : Nathan-CLE international, 1988. 448 p.
- Jean-Pierre Robert. Faire classe en FLE. Un approche actionnelle et pragmatique. Editeur : Hachette Français Langue Etrangère. 2011. P. 55 – 61.
- Larequi García, Eduardo-Martín. Cómo integrar las TIC en las areas de Lengua // Cuadernos de pedagogía, n°401, mayo de 2010, P. 72 – 74.
- Félix Toledano Soto. Integración de las TIC e Internet en el área de lengua y literatura. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pendientedemigracion.ucm.es/info/especulo/numero18/toledan2.html>
- Статті з журналу “Іноземні мови”.⁷
- Статті з журналу “Іноземні мови в сучасній школі”.
- Статті з журналу “Иностранные языки в школе”.

➤ **Рекомендовані Інтернет ресурси**

Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. –

Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. –

Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua>

⁷ Примітка. Тут і далі маються на увазі статті, опубліковані після 2019 року.

Сайт Національної парламентської бібліотеки України. –
Режим доступу: <http://www.nplu.org>
Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка. –
Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com>
Сайт Львівської національної наукової бібліотеки України імені В.
Стефаніка. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua>
Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України. –
Режим доступу: <http://gntb.gov.ua>
Сайт Одеської національної наукової бібліотеки України. –
Режим доступу: <http://www.odnb.odessa.ua>
Сайт Українського інституту науково-технічної і економічної інформації. –
Режим доступу: <http://www.uinteі.kiev.ua>
Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>
Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>
Освіта України [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
Освіта.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua>
Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://znannya.info>
Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. –
Режим доступу : <http://www.osvita.com>
Науковий журнал «Creative Education»
Режим доступу: <http://www.Scirp.org/journal>

Навчальні матеріали на сайтах

http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_vypuski_n4_2010_st_11/
http://1DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Imge_file_name=PDF/pptp_2014_1_5.pdf
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vnadps_2014_4_9.pdf
<http://lib.oa.edu.ua/files/15.doc>
<http://filolingvia.com/publ/44-1-0-118>
https://vk.com/topic-13358257_27897369
<http://filolingvia.com/publ/45-1-0-91>
<http://ilolingvia.com/publ/45-1-0-128>
<http://int-konf.org/.../585-volosyuk-o-m-sistema-navchannya-chitannya-maykla-uesta-yak-odin-z-vazhlivih-krokv-u-formuvann-nsho...>

➤ Завдання для самоконтролю

А. Перевірте, чи ви можете:

1. описати час виникнення методу активізації навчання ІМ;
2. назвати основних представників інтенсивних методів навчання ІМ;
3. охарактеризувати соціальні засади виникнення інтенсивних методів навчання ІМ;
4. охарактеризувати психологічні засади сугестопедичного методу навчання ІМ Г. Лозанова;
5. назвати цілі навчання ІМ за методом активізації;
6. пояснити принципи навчання ІМ за методом активізації;
7. охарактеризувати зміст навчання ІМ за методом активізації;
8. навести приклади прийомів навчання ІМ за методом активізації;
9. пояснити особливості організації освітнього процесу за методом активізації;
10. назвати посібники/підручники з ІМ, створені відповідно до принципів методу активізації.

Б. Виконайте тест.

Інструкція: Визначте правильну відповідь і запишіть її у бланку для відповідей.

1. До критеріїв оптимізації навчання відноситься
  - а) ступінь відповідності результатів навчання вимогам навчальної програми
  - б) рівень складності завдань
  - в) комунікативність вправ
2. До принципів відмінностей інтенсивних методів навчання ІМ відноситься
  - а) відповідність затрат часу викладача чинним нормативам
  - б) мобілізація схованих психологічних резервів особистості
  - в) регламентація кількості вправ і завдань
3. Інтенсивні методи навчання ІМ виникли
  - а) наприкінці 90-х років минулого століття
  - б) на початку ХХІ століття
  - в) у середині 1960-х років
4. Метою навчання в інтенсивних методах навчання ІМ головним чином є
  - а) читання і переклад
  - б) усне іншомовне мовлення
  - в) монологічне мовлення і письма
5. У сугестопедичному методі Г. Лозанова принцип «інфантилізації» означає
  - а) створення в навчальній групі атмосфери організованого колективу
  - б) спрощення вправ і завдань
  - в) використання більш розгорнутих інструкцій
6. Метод активізації резервних можливостей особистості виник
  - а) на початку 80-х років ХХ століття
  - б) наприкінці 90-х років минулого століття
  - в) на початку ХХІ століття
7. Психологічною основою методу активізації є

- а) психологія спілкування
  - б) асоціативна психологія
  - в) когнітивна психологія
8. До принципів методу активізації відноситься принцип
- а) особистісно-рольовий
  - б) довготривалого усного випередження
  - в) наочності
9. Реалізація циклічності навчання за методом активізації передбачає таку послідовність етапів
- а) тренування у спілкуванні – практика у спілкуванні – контроль засвоєного матеріалу
  - б) введення нового навчального матеріалу - тренування у спілкуванні – практика у спілкуванні
  - в) практика у спілкуванні – тренування у спілкуванні – контроль сформованості іншомовної комунікативної компетентності
10. До принципів методу активізації насамперед відноситься принцип
- а) ситуативності
  - б) особистісно-рольовий
  - в) наочності

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Перевірте свої відповіді за ключами (див. розділ «Ключі до тестів»).

Опрацювавши тему, запишіть запитання, які б ви хотіли з'ясувати з викладачем:

1. _____
2. _____
3. _____

КЛЮЧІ ДО ТЕСТІВ

№№	Тема практичного заняття	Ключі
1	Практичне заняття 1 «Методичні системи Г. Пальмера і М. Уеста»	1б, 2б, 3а, 4в, 5а, 6в, 7б, 8в, 9а, 10б
2	Практичне заняття 2 «Аудіолінгвальний та аудіовізуальний методи навчання іноземних мов»	1б, 2а, 3а, 4а, 5а, 6в, 7б, 8а, 9в, 10в
3	Практичне заняття 3 «Комунікативний метод навчання іноземних мов»	1б, 2а, 3б, 4в, 5 б, 6б, 7а, 8а, 9а, 10б
4	Практичне заняття 4 «Інтенсивні методи навчання іноземних мов»	1а, 2б, 3в, 4б, 5а, 6а, 7а, 8а, 9б, 10б

12. ПІДГОТОВКА ДО МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

12.1. ЗРАЗОК МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант ...

Завдання 1. Ви готуетесь до участі у мультимедійному проєкті: «Методи навчання іноземних мов: минуле і сучасність». Для перевірки своєї готовності виконайте тест. (Максимальна кількість балів – 20 (10x2), критерій оцінювання – правильність відповіді).

Інструкція: Визначте правильну відповідь і запишіть її у бланку для відповідей.

1. Головною заслугою Г. Пальмера є
  - а) розробка закінченої системи навчання читання
  - б) визначення структур-моделей речень для навчання усного мовлення на початковому ступені
  - в) проведення занять лише іноземною мовою
2. Основною заслугою М. Уеста є
  - а) обґрунтування системи навчання різних видів мовлення
  - б) розробка закінченої системи навчання читання
  - в) створення комплексу завдань для хорової роботи
3. Психологічною основою методичної системи Г. Пальмера є
  - а) біхевіоризм
  - б) асоціативна психологія
  - в) експериментальна психологія
4. Психологічною основою методичної системи М. Уеста є
  - а) психологія поведінки
  - б) асоціативна психологія
  - в) психологія інтуїтивізму
5. Згідно з принципами методичної системи Г. Пальмера оволодіння мовою слід розпочинати з
  - а) засвоєння звукової системи мови
  - б) аналізу лексичного мінімуму
  - в) оволодіння навичками читання і письма
6. Згідно з принципами методичної системи М. Уеста оволодіння мовою слід розпочинати з
  - а) засвоєння звукової системи мови
  - б) аналізу лексичного мінімуму
  - в) оволодіння навичками та вміннями читання

7. До принципів методичної системи Г. Пальмера відноситься принцип
- заучування напам'ять
  - розподілу володіння мовою на рецептивне і продуктивне
  - розподілу читання на оглядове (observation) і пошукове (scanning)
8. До принципів методичної системи М. Уеста відноситься принцип
- заучування напам'ять
  - розподілу володіння мовою на рецептивне і продуктивне
  - розподілу читання на оглядове (observation) і пошукове (scanning)
9. До переваг методичної системи Г. Пальмера у методиці навчання ІМ відносять
- обґрунтовану систему прийомів навчання
  - раціональну організацію навчального тексту
  - використання ритмостимуляції у процесі групового спілкування
10. До переваг методичної системи М. Уеста у методиці навчання ІМ відносять
- використання прийомів релаксації
  - створення завершеної серії навчальних посібників для навчання читання
  - обмежене використання рідної мови

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Завдання 2. Ви готуетесь до участі у дослідницькому проекті з теми « Граматико-перекладний метод навчання іноземних мов » .

Заповніть таблицю для участі у «круглому столі» із зазначеної теми:

(Максимальна кількість балів – 20 (5x4), критерій оцінювання – правильність відповіді).

1. Час виникнення, основні представники	
2. Наукові основи : соціальні	
Методичні характеристики	3. Мета навчання:
	4. Зміст навчання:
	5. Основні методичні прийоми:

Завдання 3. Назвіть 5-ть принципів реалізації комунікативного методу навчання іноземної мови. (Максимальна кількість балів – 10 (5x2), критерій оцінювання – правильність відповіді).

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Загальна шкала оцінювання МКР :

50 балів -«відмінно»

40 балів - «добре»

30 балів - «задовільно»

20 балів - «незадовільно»

Неявка на МКР – 0 балів

12.2 ЗАГАЛЬНІ ПОРАДИ

https://pidruchniki.com/12090613/pedagogika/metodika_samostiynoyi_pidgotovki_studenta_modulnogo_kontrolyu_zalikiv_ispitiv

Підготовка до модульної контрольної роботи і заліку вимагає певного алгоритму дій. Насамперед необхідно ознайомитися з питаннями, які винесено на модульну контрольну роботу, а також включено у питання до заліку. На основі цього треба скласти план повторення й систематизації навчального матеріалу на кожен день, щоб залишити день або його частину (залежно від кількості днів, наданих на підготовку до іспиту) для повторного узагальнення програмного матеріалу. Не можна обмежуватися лише конспектами лекцій, слід опрацювати потрібні навчальні посібники, рекомендовану літературу.

Послідовність роботи у підготовці до контрольних заходів має бути така: уважно прочитати й усвідомити суть вимог конкретного питання програми; ознайомитися з конспектом; уважно опрацювати необхідний навчальний матеріал за навчальними посібниками та рекомендованою літературою.

Якщо з окремої теми запропоновано для опрацювання першоджерела, спеціальну наукову літературу, яку ви опрацьовували у період підготовки до практичних/семінарських занять, необхідно повернутися до записів цих матеріалів (а в окремих випадках і до оригіналів), відтворити в пам'яті їх основний зміст.

На кожне питання програми варто скласти стислий план відповіді в логічній послідовності з фіксацією необхідного ілюстративного матеріалу (приклади, малюнки, схеми).

Якщо окремі питання програми залишаються незрозумілими, їх необхідно написати на полях конспекту, щоб з'ясувати на консультації з викладачем. Основні положення теми (визначення, підходи, наукові засади та ін.) після усвідомлення їх суті краще завчити, повторюючи декілька разів або розповідаючи іншим студентам групи. Найважливішу інформацію варто позначати іншим кольором, це допомагає краще її запам'ятати.

Слід поступово переходити від повторення матеріалу однієї теми до іншої. Коли ж повторено й систематизовано весь навчальний матеріал, необхідно переглянути його ще раз уже за своїми записами, перевіряючи подумки, як засвоєно логіку розкриття кожної теми, як зафіксовано в пам'яті основні факти, формули, ілюстративний матеріал, чим і як можна доповнити окремі питання.

Упродовж доби необхідно працювати 8-9 годин, роблячи через кожні 1,5 години перерви на 10 - 15 хвилин.

13. СИСТЕМА МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ

13.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Навчальна дисципліна – «Історія методики навчання іноземних мов» складається з одного модуля (2-ий семестр денної/заочної форми навчання).

На денній/заочній формі навчання передбачено лекційні та практичні заняття і підсумковий контроль у формі заліку.

Вивчення дисципліни завершується написанням магістрантами модульної контрольної роботи (МКР), під час якої перевіряється засвоєння ними програмного матеріалу дисципліни, винесеного як на аудиторну, так і на самостійну роботу.

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень магістрантів має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента магістратури	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50

До структури модуля дисципліни входять:

- а) аудиторна робота студента;
- б) самостійна робота студента;
- в) модульна контрольна робота.

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень магістрантів реалізується за наступною технологією. Оцінюються такі складники:

Аудиторна та самостійна робота магістранта	Модульна контрольна робота
50 балів	50 балів

Передбачено такі види оцінювання навчальної діяльності магістрантів упродовж семестру.

Поточне оцінювання полягає у визначенні рівня підготовки магістранта до практичного заняття і якості виконання професійно методичного завдання у процесі самостійної позааудиторної роботи.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів магістратури (розроблені Н. В. Майер)

Рівень підготовки студентів магістратури до практичного заняття (теоретичні знання з теми заняття) оцінюється за **5-ти бальною** шкалою.

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	Відповідь є повною, ґрунтовною, з підкріпленням теоретичного викладу прикладами іноземною мовою; магістрант коректно оперує методичною термінологією і суттєво доповнює відповіді інших, що є свідченням його систематичної підготовки до занять.
4 бали	Відповідь є переважно повною і ґрунтовною, але не підкріплена прикладами іноземною мовою; магістрант коректно оперує методичною термінологією і суттєво доповнює відповіді інших.
3 бали	Відповідь є неповною, неточною, не підкріплена прикладами іноземною мовою; магістрант припускається помилок щодо вживання методичної термінології і фрагментарно доповнює відповіді інших.
2 бали	Відповідь є фрагментарною, не підкріплена прикладами іноземною мовою; магістрант припускається помилок щодо вживання методичної термінології і не доповнює відповіді інших.
1 бал	Відповідь демонструє лише початкові уявлення магістранта про предмет обговорення і низький рівень володіння методичною термінологією; магістрант не може навести доцільні приклади іноземною мовою, відповіді інших не доповнює.

Магістрант отримує **0 балів**, якщо був присутній на практичному занятті, але не взяв участь в обговоренні його питань, або не відвідав його. У випадку, якщо магістрант не відвідав принаймні одне практичне заняття, він допускається до заліку лише за умови його (їх) відпрацювання.

Самостійна позааудиторна робота полягає у виконанні *завдання* для самостійної роботи до кожного практичного заняття і має на меті формування і розвиток методичних умінь магістранта як майбутнього викладача іноземних мов і культур. Виконані завдання демонструються магістрантами під час практичного заняття у процесі професійно орієнтованої рольової гри. Максимальна оцінка за виконання завдання – **5 балів**. За невиконання завдання магістрант отримує **0 балів**.

Критерії оцінювання самостійної позааудиторної роботи магістрантів

5 балів	Завдання для самостійної роботи виконано з повним дотриманням інструкції; ураховано вимоги чинної Програми з іноземних мов для конкретного курсу навчання студентів; коректно визначено прийоми і засоби навчання; методичні помилки відсутні.
4 бали	Завдання для самостійної роботи виконано з повним дотриманням інструкції; ураховано вимоги чинної Програми з іноземних мов для конкретного курсу навчання студентів; коректно визначено прийоми і засоби навчання; допущено одну методичну помилку.
3 бали	Завдання для самостійної роботи виконано з частковим дотриманням інструкції; ураховано вимоги чинної Програми з іноземних мов для конкретного курсу навчання студентів; коректно визначено прийоми і засоби навчання; допущено одну методичну помилку.
2,5 бали	Завдання для самостійної роботи виконано з частковим дотриманням інструкції; частково ураховано вимоги чинної Програми з іноземних мов для конкретного курсу навчання студентів; коректно визначено прийоми і засоби навчання; допущено більше однієї методичної помилки.
2 і менше	Завдання для самостійної роботи виконано з частковим дотриманням інструкції; не ураховано вимоги чинної Програми з іноземних мов для конкретного курсу навчання студентів; некоректно визначено прийоми і засоби навчання; допущена значна кількість методичних помилок.

У кінці вивчення дисципліни напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як суму поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки, що є *рейтинговим балом* магістранта за роботу протягом семестру (**максимум – 50 балів**).

Завдання для поточного контролю

I. Приклади завдань для самостійної роботи

1. Проаналізуйте методичну систему навчання читання М. Уеста.

Заповніть подану нижче таблицю.

1. Час виникнення, основні представники	
2. Наукові основи (соціальні, психологічні, лінгвістичні)	
3. Методичні характеристики	Мета навчання:
	Зміст навчання:
	Основні методичні прийоми:
4. Переваги і недоліки	
5. Основні публікації М. Уеста	
6. Назви основних посібників для навчання читання	

2. Проаналізуйте публікації про аудіолінгвальний метод навчання ІМ.
Заповніть подану нижче таблицю.

1. Час виникнення, основні представники	
2. Наукові основи (соціальні, психологічні, лінгвістичні)	
3. Методичні характеристики	Мета навчання:
	Зміст навчання:
	Основні методичні прийоми:
	Приклади вправ:
4. Переваги і недоліки	
5. Основні публікації Р. Ладо	
6. Назви основних посібників для навчання за аудіовізуальним методом	

3. Проаналізуйте публікації про комунікативний метод навчання ІМ.
Заповніть подану нижче таблицю.

1. Час виникнення, основні представники	
2. Наукові основи (соціальні, психологічні, лінгвістичні)	
3. Методичні характеристики	Мета навчання:
	Зміст навчання:
	Основні методичні прийоми:

	Приклади вправ:
4. Переваги і недоліки	
5. Основні публікації	
6. Приклади підручників/ посібників для навчання ІМ за комунікативним методом	

II. Приклади завдань для індивідуальної роботи

Завдання 1.

Перший рівень складності

Назвіть принципи методичної системи Г. Пальмера.

Другий рівень складності

Поясніть особливості навчання читання за методичною системою М. Уеста.

Третій рівень складності

Ознайомтесь із вправами для реалізації умовної бесіди (Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учеб. пособие для студ. лингв. ун-ов и фак. ин. яз. высш. пед. заведений. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008. С. 62 – 67). Підготуйте серію вправ для організації умовної бесіди зі студентами першого курсу за обраним вами підручником.

Завдання 2.

Перший рівень складності

Назвіть принципи реалізації аудіолінгвального методу.

Другий рівень складності

Поясніть особливості змісту навчання усного спілкування за аудіовізуальним методом.

Третій рівень складності

Ознайомтесь із системою вправ, розроблених авторами аудіолінгвального методу (Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. заведений. Москва: Изд. Центр «Академия», 2008. С. 147 – 153). Підготуйте комплекс вправ для навчання спілкування студентів першого курсу за обраним вами підручником.

Завдання 3.

Перший рівень складності

Назвіть принципи реалізації комунікативного методу.

Другий рівень складності

Поясніть принципову різницю між першим і другим етапами розвитку комунікативного методу навчання ІМ.

Третій рівень складності

Ознайомтесь із вимогами до умовно-комунікативних вправ, сформульованими Ю. І. Пассовим (Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. Москва: Просвещение, 1991. С. 142 – 143). Підготуйте серію вправ для формування лексичних навичок говоріння у студентів першого курсу за обраним вами підручником.

III. Приклади завдань

з навчально-дослідної і науково-дослідної роботи

1. Оберіть один з навчально-методичних комплексів з навчання ІМ для студентів мовних спеціальностей. Проаналізуйте його і выпишіть вправи/завдання, які відповідають принципам методичних систем Г. Пальмера та М. Уеста. Обґрунтуйте свою відповідь.

2. Оберіть один з навчально-методичних комплексів з навчання ІМ для студентів мовних спеціальностей. Проаналізуйте його і выпишіть вправи/завдання, які відповідають принципам аудіолінгвального та аудіовізуального методів навчання ІМ. Обґрунтуйте свою відповідь.

3. Оберіть один з навчально-методичних комплексів з навчання ІМ для студентів мовних спеціальностей. Проаналізуйте його і выпишіть вправи/завдання, які відповідають принципам комунікативного методу навчання ІМ. Обґрунтуйте свою відповідь.

Вимоги до заліку

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
0 – 59 балів	–	FX.	

Студенти магістратури, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти магістратури, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Об'єкти контролю: Володіння професійно-методичними вміннями у межах модуля та рівень засвоєння теоретичних знань з тем модуля.

Форми контролю:

- усна співбесіда;
- виконання підсумкового тесту.

Критерії оцінювання:

1) Усна співбесіда оцінюється за критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування методичних рішень.

2) Тест оцінюється за критерієм: правильність виконання тестових завдань.

Схема оцінювання:

Усна співбесіда та виконання тестових завдань оцінюються згідно з визначеними критеріями за шкалою “зараховано”, “не зараховано”.

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		“зараховано”	“не зараховано”
1.	Відповідність змісту	Відповідь магістранта повністю / в основному відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені чітко.	Відповідь магістранта лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені нечітко / не визначені
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті.	Основні проблеми розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Магістрант досить вільно й коректно користується методичною термінологією.	Магістрант майже не користується методичною термінологією.
4.	Правильність виконання тестових завдань	Завдання виконано правильно.	Завдання виконано не правильно / не виконано.
5.	Здатність до обґрунтування методичних рішень	Магістрант здатний / загалом здатний / теоретично обґрунтувати вибір власних	Магістрант не здатний теоретично обґрунтувати вибір власних методичних рішень.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь магістранта у повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо завдання оцінено за трьома з п'яти критеріїв як «не зараховано».

13.2. ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ

- Охарактеризуйте лінгвістичні основи і принципи перекладних методів навчання ІМ.
- Охарактеризуйте лінгвістичні основи і принципи прямого методу навчання ІМ.
- Охарактеризуйте лінгвістичні основи і принципи усного методу Г.Пальмера.
- Охарактеризуйте лінгвістичні основи і принципи методичної системи навчання читання М.Уеста.
- Охарактеризуйте лінгвістичні основи і принципи аудіолінгвального методу навчання ІМ.
- Охарактеризуйте лінгвістичні основи і принципи аудіовізуального методу навчання ІМ.
- Охарактеризуйте лінгвістичні основи і принципи комунікативного методу навчання ІМ.
- Охарактеризуйте лінгвістичні основи і принципи інтенсивних методів навчання ІМ.
- Проаналізуйте психологічні основи перекладних методів навчання ІМ.
- Проаналізуйте психологічні основи прямого методу навчання ІМ.
- Проаналізуйте психологічні основи усного методу Г. Пальмера.
- Проаналізуйте психологічні основи методичної системи навчання читання М.Уеста.
- Проаналізуйте психологічні основи аудіолінгвального методу навчання ІМ.
- Проаналізуйте психологічні основи аудіовізуального методу навчання ІМ.
- Проаналізуйте психологічні основи комунікативного методу навчання ІМ.
- Проаналізуйте психологічні основи принципи інтенсивних методів навчання ІМ.
- Опишіть цілі і зміст навчання згідно з перекладними методами.
- Опишіть цілі і зміст навчання згідно з прямими методами.
- Опишіть цілі і зміст навчання згідно з усним методом Г. Пальмера.
- Опишіть цілі і зміст навчання згідно з методичною системою М.Уеста.
- Опишіть цілі і зміст навчання згідно з аудіолінгвальним методом.

- Опишіть цілі і зміст навчання згідно з аудіовізуальним методом.
- Опишіть цілі і зміст навчання згідно з комунікативним методом.
- Опишіть цілі і зміст навчання згідно з інтенсивними методами.
- Наведіть приклади методичних прийомів реалізації перекладних методів.
- Наведіть приклади методичних прийомів реалізації прямого методу.
- Наведіть приклади методичних прийомів реалізації усного методу Г. Пальмера.
- Наведіть приклади методичних прийомів реалізації методичної системи М. Уеста.
- Наведіть приклади методичних прийомів реалізації аудіолінгвального методу.
- Наведіть приклади методичних прийомів реалізації аудіовізуального методу.
- Наведіть приклади методичних прийомів реалізації комунікативного методу.
- Наведіть приклади методичних прийомів реалізації інтенсивних методів.

13.3. ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО ТЕСТУ

Інструкція: Визначіть правильну відповідь і запишіть її у бланку для відповідей. Перевірте себе за ключем.

1. Головною заслугою Г. Пальмера є
  - а) розробка закінченої системи навчання читання
  - б) визначення структур моделей речень для навчання усного мовлення на початковому ступені
  - в) проведення занять лише іноземною мовою
2. Основною заслугою М. Уеста є
  - а) обґрунтування системи навчання різних видів мовлення
  - б) розробка закінченої системи навчання читання
  - в) створення комплексу завдань для хорової роботи
3. Психологічною базою аудіолінгвального та аудіовізуального методів є
  - а) біхевіоризм
  - б) асоціативна психологія
  - в) експериментальна психологія
4. Представниками аудіолінгвального методу є
  - а) Ч. Фріз, Р. Ладо
  - б) Г. Пальмер, М. Уест
  - в) М. Берліц, Ф. Гуен, М. Вальтер

5. Згідно з принципами аудіолінгвального методу оволодіння мовою слід розпочинати з
- а) засвоєння звукової системи мови і системи моделей
  - б) аналізу лексичного мінімуму
  - в) оволодіння навичками читання і письма
6. Представники аудіолінгвального методу
- а) надають особливого значення оволодінню лексиною
  - б) зосереджують увагу на вивченні структур моделей побудови речення
  - в) висувають на перше місце вивчення зв'язних текстів
7. Найважливішим в аудіовізуальному методі є поєднання
- а) зорової вербальної наочності зі слуховою вербальною
  - б) зорової екстралінгвістичної наочності із зоровою вербальною
  - в) зорової екстралінгвістичної наочності зі слуховою вербальною
8. Об'єктом навчання в аудіовізуальному методі є
- а) діалогічне мовлення
  - б) читання
  - в) монологічне мовлення
9. До переваг інтенсивних методів навчання у методиці навчання ІМ (у порівнянні із традиційним) відносять
- а) використання прийомів релаксації
  - б) заучування напам'ять
  - в) використання безперекладного пред'явлення нового матеріалу
10. Принцип взаємопов'язаного навчання всіх форм усного і писемного спілкування є основним принципом
- а) граматико-перекладного методу
  - б) комунікативного методу
  - в) прямого методу

Анекдоти про тестування

Йде тестування із питаннями, на які треба відповідати так чи ні. Один зі студентів підкидає монетку й записує результати. Викладач думає: - Ну, цей першим закінчить. Тестування закінчилося, інші студенти вже написали й пішли, а цей все сидить і монетку підкидає. Викладачу це набридло, він підходить і запитує:

- Ну що, відповіли на питання? - Так.
- А чого тоді робите? - Перевіряю.

Скажіть, я пройшла тест на IQ, відправила смс, а результату немає! Скажіть, як мені дізнатися результат?

- Він дорівнює залишку на балансі вашого телефону!
- 46 гривень - я дура, да?
- Ви забезпечена і дуже щаслива людина! Поповніть рахунок і випробуйте удачу ще раз!

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна :

1. Громова Л. А. Аудиовизуальный метод и практика его применения. Москва: Высшая школа, 1977. 100 с.
2. Жлуктенко Ю. О. Навчання іноземних мов за методичною системою Ч. Фріза – Р. Ладо . Київ : Рад. школа, 1969. 105 с.
3. Китайгородская Г. А. Интенсивное обучение иностранным языкам. Теория и практика: уч.- метод. пособие. Москва: Вышш. шк.: Научно-образовательный центр «Школа Китайгородской», 2009. 277 с.
4. Ніколаєва С.Ю. Методи і технології навчання іноземних мов і культур в історичному контексті. *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої.* Київ : Ленвіт, 2013. С. 543 – 573.
5. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2008. 285 с.
6. Ніколаєва С. Ю. Від навчання іноземної мови до міжкультурної іншомовної освіти : сторічна історія цілей навчання (1917 – 2017 р.р.) .Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 256 – 263.
7. Ніколаєва С. Ю. Intercultural foreign language education in Ukraine in the context of the secondary school reform. *Advanced Education.* 2017. Issue 8. P. 54 – 58.
8. Ніколаєва С. Ю., Задорожна І. П., Дацків О. Development of Pre – Service English Teachers’ Language Skills and Learner Autonomy via Blended Learning. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala.* 2019. Vol. 11 (#2). P. 222 – 239.
9. Пальмер Г. Устный метод навчання іноземних мов. Київ: Радянська школа, 1964. 106 с.
- 10.Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. Москва: Просвещение, 1991. 223 с.
- 11.Пассов Е. И. Методика как теория и технология иноязычного образования. Кн.1. Елец: ЕГУ им. И. А. Бунина, 2010. 543 с.
- 12.Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія [за ред. С.Ю.Ніколаєвої]. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2015. 444 с.

- 13.Тарнопольський О. Б. , Кабанова М. Р. Історія розвитку методики навчання іноземних мов як науки з другої половини ХІХ сторіччя і до наших днів. *Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник*. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. С. 58 – 79.
- 14.Уэст М. Обучение английскому языку в трудных условиях. Москва: Просвещение, 1966. 113 с.
- 15.The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment: Companion Volume with New Descriptors. Education Department, Council of Europe, 2018. 235 p.

Додаткова:

1. Гапонова С.В. Сучасні методи викладання іноземних мов за рубежом. *Іноземні мови*. 1998. № 1. С. 24 – 31.
2. Гез Н. И., Фролова Г. М. История зарубежной методики преподавания иностранных языков: учебн. пособие. Москва : Изд. Центр «Академия», 2008. 256 с.
3. Китайгородская Г. А. Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам. Москва: Изд. Московского ун – та, 1986. 176 с.
4. Лабінська Б. І. Історичні нариси з методики навчання іноземних мов на західноукраїнських землях (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.): монографія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2013. 384 с.
5. Миролубов А. А. История отечественной методики обучения иностранным языкам. Москва: СТУПЕНИ, ИНФРА, 2002. 448 с.
6. Никонова С.М. У истоков советской методики обучения иностранным языкам. Москва : Высшая школа, 1969. 104 с.
7. Основные направления в методике преподавания иностранных языков в ХІХ–ХХ вв. [под ред. И. В. Рахманова]. Москва: Педагогика, 1972. 318 с.
8. Паршикова О. О. Комуникативно-ігровий метод навчання іноземної мови учнів початкової загальноосвітньої школи (теоретико-методологічний аспект): монографія. Донецьк: Вид-во «Вебер», 2009. 296 с.
9. Солонцова Л. П. Методика обучения иностранным языкам. Часть 3. История методов обучения иностранным языкам: учебник. Москва: Изд-во ВЛАДОС, 2018. 111 с.
- 10.Статті з журналу “Іноземні мови”.
- 11.Статті з журналу “Иностранные языки в школе”.
- 12.Статті з Вісника КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія».
- 13.Тарнопольський О. Б., Кожушко С. П., Кабанова М. Р. Гейміфікація в навчанні іноземних мов у вищій школі. *Іноземні мови*.2018. № 3. С. 15 – 22.
- 14.Традиции и новации в методике обучения иностранным языкам [под ред. Л. В. Московкина]. СПб : Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2008. 235 с.

15. Хоменко Л. Я. Нові методи навчання на заході. *Іноземні мови*. 1998. № 1. С. 32 – 33.
16. Черниш В. В. Competence – based approach to the development of professionally oriented competence of foreign languages teacher – trainees in the intercultural context. *Development trends in pedagogical and psychological sciences: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine* : monograph. Riga: SIA Izdevnieciba Baltija Publishing, 2018. P. 559 – 584.
17. Щукин А. Н. Методы и технологии обучения иностранным языкам: учебн. пособие для препод. и студ. языковых вузов. Москва: Издательство ИКАР, 2014. 240 с.
18. Larsen-Freeman D. *Techniques and Principles in Language Teaching*. Oxford Univ. Press, 1986. 142 p.
19. Richards J. C., Rodgers Th. S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge Univ. Press, 1991. 170 p.
20. Neuner, G., Hunfeld H. *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts : eine Einführung*. 7. Auflage. – Berlin u.a. : Langenscheidt, 2001. Fernstudieneinheit 4. 184 S.
21. Handbuch Fremdsprachenunterricht. Hrsg. v. Bausch K.-R., Christ H., Krumm H. J. (4. vollständig neu bearbeitete Auflage). Tübingen, Basel : A. Francke Verlag, 2003. S. 234 – 238, 238 – 241.
22. Christian Puren. *Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues*. Paris : Nathan-CLE international, 1988. 448 p.
23. Jean-Pierre Robert. *Faire classe en FLE. Un approche actionnelle et pragmatique*. Editeur : Hachette Français Langue Etrangère. 2011. P. 55 – 61.
24. Larequi García, Eduardo-Martín. *Cómo integrar las TIC en las areas de Lengua. Cuadernos de pedagogía*, n°401, mayo de 2010, P. 72 – 74.
25. Félix Toledano Soto. *Integración de las TIC e Internet en el área de lengua y literatura*. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://pendientedemigracion.ucm.es/info/especulo/numero18/toledan2.html>

"By reading the writings of the most interesting minds in history, we meditate with our own minds and theirs as well. This to me is a miracle."

Kurt Vonnegut

15. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Освітній сайт КНЛУ

Режим доступу : <http://m.knlu.edu.ua/course/index.php?categoryid=13>

Репозитарій університету

<http://www.knlu.edu.ua/struktura/pidrozdili-universitetu/library/repozitarij-universitetu>

15.1. Сайти видань кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій

- "Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія» –

Режим доступу: <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua>

Науково-методичний журнал «Іноземні мови» –

Режим доступу: <http://fl.knlu.edu.ua>

- Репозитарій КНЛУ –

Режим доступу : <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/30>

15.2. Сайти кафедри та викладачів кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій

- Сайт кафедри, секції методики викладання іноземних мов: – Режим доступу: <http://methods.knlu.edu.ua/>
- Сайт О. Б. Бігич. – Режим доступу: <http://bigich.knlu.edu.ua>
- Сайт О. М. Устименко. – Режим доступу: <http://ustymenko.knlu.edu.ua>

15.3. Сайти бібліотек та зарубіжних представництв

Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. –

Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. –

Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua>

Національної парламентської бібліотеки України. –

Режим доступу: <http://www.nplu.org>

Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка. –

Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com>

Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника. –

Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua>

Державної науково-технічної бібліотеки України. –
Режим доступу: <http://gntb.gov.ua>
Одеської національної наукової бібліотеки України. –
Режим доступу: <http://www.odnb.odessa.ua>
Українського інституту науково-технічної і економічної інформації. –
Режим доступу: <http://www.uinte.kiev.ua>
Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>
Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>
Освіта України [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
Освіта.UA [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://osvita.ua>
Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://znannya.info>
Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. –
Режим доступу : <http://www.osvita.com>
<http://www.britishcouncil.org.ua>
<http://institutfrançais-ukraine.com/>
<http://ave.cervantes.es/>
<http://www.coe.int/>
<http://www.goethe.de/ins/ua/kie/deindex.htm>
http://www.daad.org.ua/de/daad_ukraine.htm
<http://www.ecml.at/>

15.4. Сайти освітніх порталів

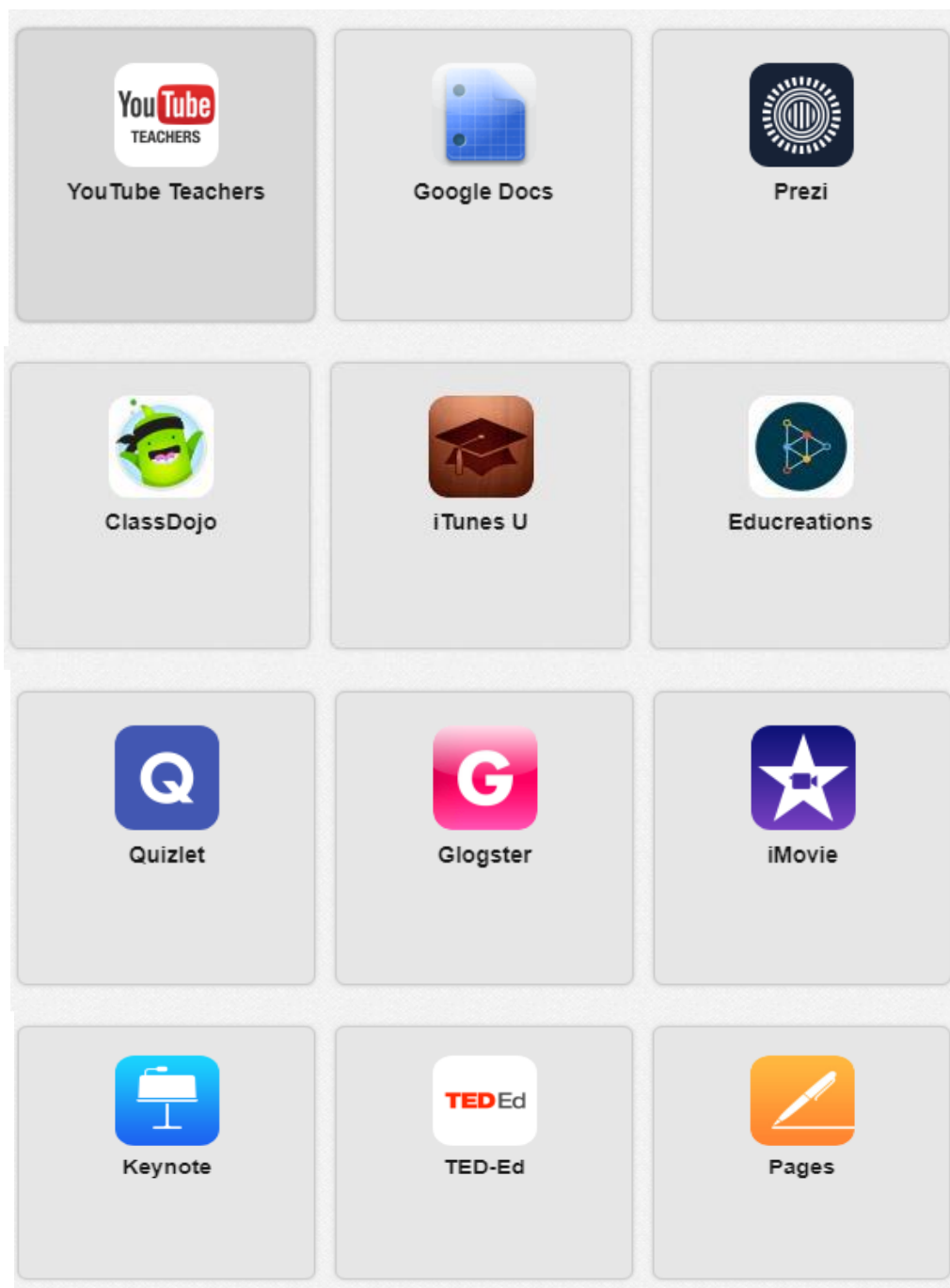
http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_vypuski_n4_2010_st_11/
<http://lib.oa.edu.ua/files/15.doc>
<http://filolingvia.com/publ/44-1-0-118>
https://vk.com/topic-13358257_27897369
<http://filolingvia.com/publ/45-1-0-91>
<http://ilolingvia.com/publ/45-1-0-128>
http://www.osvita.ua/school/lessons_summary/education/45122/
http://www.rusnauka.com/30_NIEK_2009/Philologia/54127.doc.htm
<http://www.lib.oa.edu.ua/files/15.doc>
http://www.rusnauka.com/13_NPN_2010/Philologia/65737.doc.htm
http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/.../korol.pdf
http://www.confcontact.com/2013.../15_Evdokimova_Lisogor.html
<http://www.intkonf.org/skurativska-mo-suchasni-metodi-ta-tehnologiyi-vikladannya-inozemnih-mov-u-vischiy-shkoli-ukrayini/>
http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/.../korol.pdf

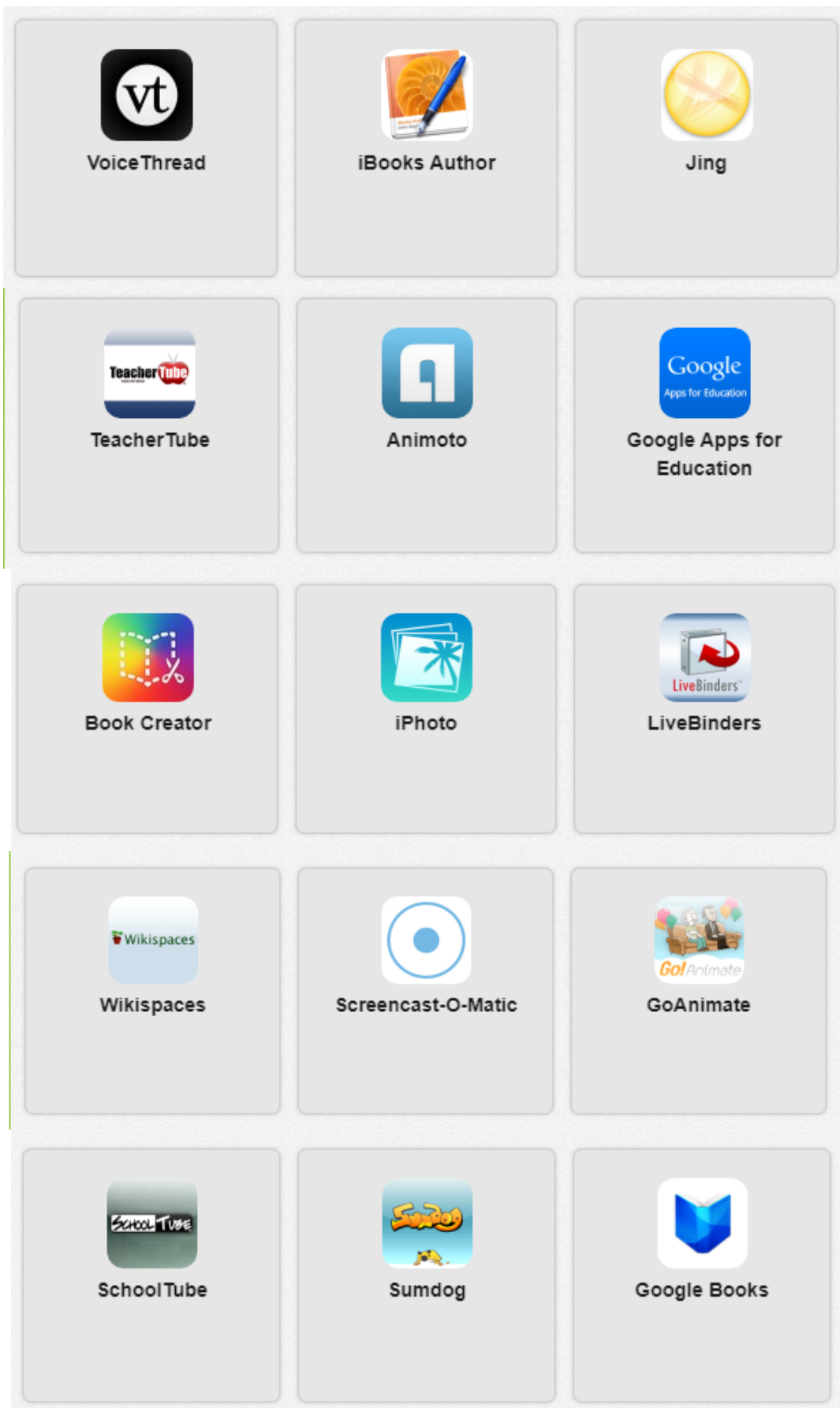
15.5. Цифрові інструменти для викладачів (Digital tools for teachers)

43 Great Free Tools for Teachers From edshelf

Детальний опис кожного з інструментів подано на сайті

<http://teachthought.com/technology/43-great-free-tools-for-teachers-from-edshelf/>

Grammar App

YouTube

Starfall

Freerice

Collaborize

YouTube EDU

Kidblog

Kerpoof

Spelling Test

Symbaloo

ScreenChomp

Zondle

MakeUseOf

15.6. Вебінари з методів навчання іноземних мов

<https://www.teachingenglish.org.uk/news-events/webinars?page=4>

Adam Simpson - Engaging Generation Y with technology.

Addressing human trafficking and modern slavery in the language classroom.

Agnes Enyedi: How to avoid teacher burnout.

An innovative way to teach ESL children phonics.

Andy Hockley: Peer observation – how can we make it work?

Ann Foreman: Using social networks and media to support our continuing professional development.

Ceri Jones: Micro-writing: small things make a big difference.

Chris Baldwin: Learning Technologies for the Classroom: A Whirlwind Tour
CLIL for secondary schools.

David Crabtree: Developing a whole school approach to Special Educational Needs, from policy to practice.

David Dodgson: Multiple choices – A Conversation about Language Testing, Teaching & Learning.

Dave Dodgson: Using games to engage, motivate and educate language learners.
Developing Cross-Cultural Awareness in the Monolingual Classroom.

Els Van Geyte: Life after IELTS – helping students to meet academic (writing) expectations.

Graham Stanley: Remote teaching, distance learning, team teaching or blended learning?

Sylvia Guinan: Social and emotional approaches to teaching with technology.

Judit Kormos and Joanna Nijakowska: Successful inclusion for dyslexic students in the English language classroom.

Katerina Kourkouli: Setting up communities of practice.

Keith Harding – From ELT to TLE: taking learning beyond the classroom.

Keith Kelly: Ingredients for successful CLIL.

Kishore Roy: The IELTS speaking test.

Kyle Mawer: Computer games and language aims.

Little Bridge: The playful way to learn English!

Lizzie Pinar: Fostering learner autonomy.

Lorraine Kennedy: Coaching and mentoring skills for ELT.

Marie Delaney: Dealing with challenging learners.

Marisa Constantinides: Creating Creative Teachers.

Mooveez: Teaching with feature films made easy.

My Way: blending professional development to support inexperienced teachers.

Nik Peachey: creativity in the language classroom.

Phil Dexter – Implementing good teaching and learning inclusive practices.

Richard Rossner – Assessing language teaching competences: the potential of the European Profiling Grid.

Rob Lewis: Ten ideas for mobile learning.

Sandy Millin: Professional development through blogs and blogging.

Silvana Richardson: Evidence-based observation – tips and tools.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Перелік публікацій Г. Пальмера

Palmer, H. E. (1917). A First Course in English Phonetics, including an Explanation of the Scope of the Science of Phonetics, the Theory of Sounds, a Catalogue of English Sounds and a Number of Articulation, Pronunciation and Transcription Exercises. Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E. (1917). The Scientific Study and Teaching of Languages: A Review of the Factors and Problems Connected with the Learning and Teaching of Modern Languages with an Analysis of the Various Methods which may be Adopted in order to Attain Satisfactory Results. London, Harrap.

Palmer, H. E. (1921). The Oral Method of Teaching Languages: A Monograph on Conversational Methods together with a Full Description and Abundant Examples of Fifty Appropriate Forms of Work. Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E. (1921). The Principles of Language-study. London, Harrap.

Palmer, H. E. (1922). Everyday Sentences in Spoken English, with Phonetic Transcription and Intonation Marks (for the Use of Foreign Students). Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E. (1923). Colloquial English. Part 1. 100 Substitution Tables. (3rd Edition). Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E. (1924). A Grammar of Spoken English, on a Strictly Phonetic Basis. Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E. (1924). Memorandum on Problems of English Teaching in the Light of a New Theory. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1925). The Principles of English Phonetic Notation. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1925). Progressive Exercises in the English Phones. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1925). Systematic Exercises in English Sentence-Building. Stage II. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1926). English through Questions and Answers. *Book I (Part I). Corresponding to Book I, Part I of the Readers*. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1926). English through Questions and Answers. Book II (Part I). Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1926). Graded Exercises in English Composition. Book I (Part II). *Corresponding to the Book I (Part II) of the Standard English Readers*. Tokyo, Institute for Research in English Teaching

Kennard, J. S. and H. E. Palmer (1926). Thinking in English. (7th Edition). Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1927). The Five Speech-learning Habits. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1927). Graded Exercises in English Composition. *Book II (Part I). Corresponding to the Book II (Part I) of the Standard English Readers*. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1927). Graded Exercises in English Composition. *Book II (Part II). Corresponding to Book II (Part II) of the Standard English Readers*. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1927). The Reformed English Teaching. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1927). Some Specimens of English Phonetic Transcription (with Intonation and Key). Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1927). Specimen of One Complete Unit in the Reader System. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1928). A First Course of English Phonetics, including an Explanation of the Scope of the Science of Phonetics, the Theory of Sounds, a Catalogue of English Sounds and a Number of Articulation, Pronunciation and Transcription Exercises. (2nd Edition). Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E. (1928). The Language Study Library. Concerning Pronunciation. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1929). The First Six Weeks of English. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1931). The Technique of Question-answering. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E. (1932). On Learning to Read Foreign Languages: A Memorandum. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

- Palmer, H. E. (1933). *Second Interim Report on English Collocations*, Submitted to the Tenth Annual Conference of English Teachers under the Auspices of the Institute for Research in English Teaching. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.
- Palmer, H. E. (1934). *The Grading and Simplifying of Literary Material*. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.
- Palmer, H. E. (1934). *The Institute for Research in English Teaching: its History and Work*. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.
- Palmer, H. E. (1936). *Conversational English*. Tokyo, Kaitakusha.
- Faucett, L.W., H.E. Palmer, et al. (1936). *Interim Report on Vocabulary Selection for the Teaching of English as a Foreign Language*. London, King. [Introduction and extract in *Selected Writings*.]
- Palmer, H. E. (1938). *A Grammar of English Words: One Thousand English Words and their Pronunciation, together with Information concerning the Several Meanings of Each Word, its Inflections and Derivatives, and the Collocations and Phrases into which it Enters*. London, Longmans, Green.
- Palmer, H. E. (1938). *The New Method Grammar*. London, Longmans, Green.
- Palmer, H. E. ([c.1938]). *How to Use the New Method Grammar. A Teacher's Handbook*. London, Longmans, Green.
- Palmer, H. E. (1938). *New Method Series. English Practice Books. Book I. Elementary Oral Exercises*. London, Longmans, Green.
- Palmer, H. E. (1938). *New Method Series. English Practice Books. Book II. Oral Exercises and Written Compositions*. London, Longmans, Green.
- Palmer, H. E. (1939). *New Method Series. English Practice Books. Book III: More Advanced Oral Exercises and Written Compositions*. London, Longmans, Green.
- Palmer, H. E. (1944). *Foreign Language Teaching: Past, Present and Future*. Buenos Aires, Mitchell's English Book-Store.
- Palmer, H. E. (1958). *The Teaching of Oral English. (Revised Impression)*. London, Longmans, Green.
- Palmer, H. E. (1964). *Language and Language Learning. The Principles of Language study*. London, Oxford University Press.
- Palmer, H. E. (1965). *Language and Language Learning. Curso Internacional de Inglés*. London, Oxford University Press.
- Palmer, H. E. (1968). *Language and Language Learning. The Scientific Study and Teaching of Languages*. London, Oxford University Press.

Palmer, H. E. and F. G. Blandford (1927). *Everyday Sentences in Spoken English, with Phonetic Transcription and Intonation Marks (for the Use of Foreign Students)*. (3rd Edition). Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E. and F. G. Blandford (1928). *English Pronunciation through Questions and Answers*. Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E. and F. G. Blandford (1935). *Everyday Sentences in Spoken English, with Phonetic Transcription and Intonation Marks (for the Use of Foreign Students)*. (5th Edition). Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E. and F. G. Blandford (1939). *A Grammar of Spoken English, on a Strictly Phonetic Basis*. (2nd Edition). Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E., F. G. Blandford, et al. (1969). *A Grammar of Spoken English*. (3rd Edition). Cambridge, Heffer.

Palmer, H. E. and A. S. Hornby (1937). *Thousand-word English: What it is and What can be Done with it*. London, Harrap.

Palmer, H. E. and A. S. Hornby (1939). *Thousand-word English Junior Series. Stories from Grimm. Adapted and Rewritten within the Thousand-word Vocabulary*. London, Harrap.

Palmer, H. E. and J. V. Martin (1926). *English through Questions and Answers. Book I (Part II). Corresponding to Book I, Part II of the Readers*. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

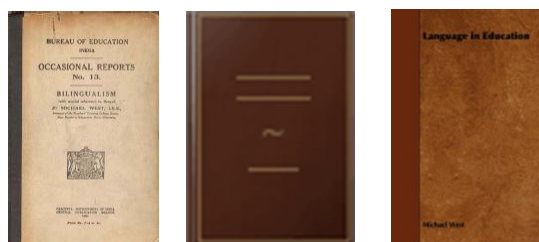
Palmer, H. E., J. V. Martin, et al. (1929). *A Dictionary of English Pronunciation with American Variants, in Phonetic Transcription*. (2nd Edition). Cambridge, Heffer and Sons.

Palmer, H. E. and D. Palmer (1925). *English through Actions, (this Forming Part of the "Oral Ostensive Line of Approach" of the Standard English Course in Preparation by the Institute)*. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Palmer, H. E., E. K. Venables, et al. (1930). *The Standard English Readers for Girls. Book One*. Tokyo, Institute for Research in English Teaching.

Wilson, J. and H. E. Palmer (1955). *New English Course. Grammar and Composition for Reader 3*. London, Longmans, Green.

Wilson, J. and H. E. Palmer (1955). *New English Course. Reader 3*. London, Longmans, Green.

Додаток Б

Зразки матеріалів для навчання іноземних мов за методом Г. Пальмера

Question/answer exercise – the teacher asks questions of any type and the student answers.

- Dictation – the teacher chooses a grade-appropriate passage and reads it aloud.
- Reading aloud – the students take turn reading sections of a passage, play or a dialogue aloud.
- Student self-correction – when a student makes a mistake the teacher offers him/her a second chance by giving a choice.
- Conversation practice – the students are given an opportunity to ask their own questions to the other students or to the teacher. This enables both a teacher-learner interaction as well as a learner-learner interaction.
- Paragraph writing – the students are asked to write a passage in their own words.

THE MODERN PHONETICIAN.*

A fluency Exercise—30 lines in 15 seconds.

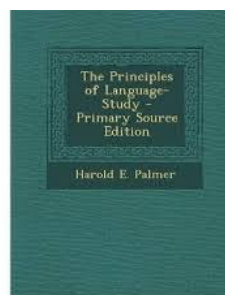
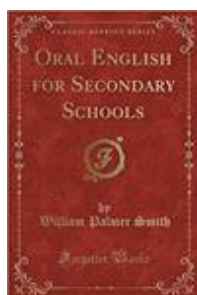
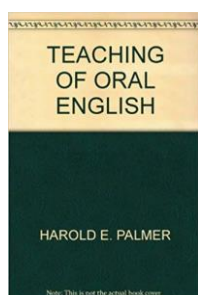
I.

I wish to be the pattern of a modern phonetician
To know the sounds of languages, and also in addition
The sum of their varieties, ancestral or collateral
Arranged upon the triangle, the square or quadrilateral,
To know the different ways to utilize the nasal cavity
To measure its dimensions and its net specific gravity ;
I wish to show by means of mathematical equation
The mysteries of Cockney vowels with stress and intonation.

CHORUS :

The mysteries of Cockney vowels with stress and intonation
The mysteries of Cockney vowels with stress and intonation
The mysteries of Cockney vowels with stress and intona- - -tion.

I wish to be acquainted too with matters phonological,
Embracing their phenomena in order chronological.
In short it's my decision and my mission and ambition
To be the very pattern of a modern phonetician.

**Зразки підстановчих таблиць Г. Пальмера
Palmer H. The teaching of oral English. Ленинград, 1963.**

My neighborhood The corner shop My community My building The weather	was (not)	busy noisy old safe beautiful friendly
The cars The streets The stores The sidewalks	were (not)	big crowded by a river near downtown

I	walked to	the door	quickly
you	touched	the window	slowly
	opened	the book	quietly
	pointed to	the table	noisily
	picked up	the cassette	carefully
	wrote on	the board	
	put down	the pen	
	sat on	the floor	
	stood on	the chair	
	closed		
	moved		

50 non-finite stem + -ed attributive**
non-finite stem + -ed predicative**

chart cheaply diagram illustration map properly regularly urgently well
are copy demand design duplicate made need print reproduce require
want

Cheaply printed maps are urgently needed. Well made charts are regularly required.

1	2	3	4	5	6	7
Cheaply	reproduced	maps		urgently	wanted	
Well	printed	charts	are	regularly	needed	
Properly	designed	diagrams			required	•
	made	illustrations			demanded	
	copied					

ДОДАТОК В
Перелік публікацій М. Уеста

https://warwick.ac.uk/fac/soc/al/research/collections/elt_archive/halloffame/west/archive

West, M. (1926). India. Bureau of Education. Occasional Reports. Bilingualism (with Special Reference to Bengal). Calcutta, Government of India Central Publication Branch.

West, M. (1926). The New Method Readers (New Series) for Teaching English Reading to Foreign Children. Reader 1B. Calcutta, Longmans, Green.

West, M. (1926). The New Method Series of Reading-books (New Series). Handbook for Teachers. Bombay, Longmans, Green.

West, M. (1933). On Learning to Speak a Foreign Language. London, Longmans, Green.

West, M. (1935). The New Method Readers. Alternative Edition. Reader II. London, Longmans, Green.

West, M. (1935). The New Method Readers. Alternative Edition. Reader V. London, Longmans, Green.

West, M. (1935). The New Method Readers. Alternative Edition. Reader VI. London, Longmans, Green.

West, M. (1937). The New Method Readers. Companion to Alternative Reader Five. London, Longmans, Green.

West, M. (1938). The New Method Composition. Alternative Edition. Book I. (Revised Edition). London, Longmans, Green.

West, M. (1938). The New Method Composition. Alternative Edition. Book II. (Revised Edition). London, Longmans, Green.

West, M. (1938). The New Method Composition. Alternative Edition. Book III. (Revised Edition). London, Longmans, Green.

West, M. (1938). The New Method Composition. Alternative Edition. Book IV. (Revised Edition). London, Longmans, Green.

West, M. (1938). The New Method Composition. Alternative Edition. Book V. London, Longmans, Green.

West, M. (1938). The New Method Composition. Book I. London, Longmans, Green.

West, M. (1938). The New Method Composition. Book II. London, Longmans, Green.

- West, M. (1938). *The New Method Composition. Book III.* London, Longmans, Green.
- West, M. (1938). *The New Method Composition. Book IV.* London, Longmans, Green.
- West, M. (1938). *The New Method Composition. Book V.* London, Longmans, Green.
- West, M. (1946). *The New Method Readers. Companion to Reader II.* London, Longmans, Green.
- West, M. (1946). *The New Method Readers. Companion to Reader III.* London, Longmans, Green.
- West, M. (1948). *Improve your English.* London, Longmans, Green.
- West, M. (1952). *New Method English for the Arab World. Classbook One (for the Second Year).* London, Longmans, Green.
- West, M. (1952). *New Method English for the Arab World. Classbook Two (for the Third Year). Completing the Minimum Usable Vocabulary of 1346 Words.* London, Longmans, Green.
- West, M. (1953). *A General Service List of English Words, with Semantic Frequencies and a Supplementary Word-list for the Writing of Popular Science and Technology.* London, Longmans, Green.
- West, M. (1953). *New Method English for the Arab World. Classbook Four (for the Fifth Year).* London, Longmans, Green.
- West, M. (1953). *New Method English for the Arab World. Classbook Three (for the Fourth Year). Completing the Minimum Adequate Vocabulary of 1995 Words.* London, Longmans, Green.
- West, M. (1953). *The New Method Readers. Green Primer: Teaching the Alphabet and 280 Words. (New Edition).* London, Longmans, Green.
- West, M. (1954). *New Method English for the Arab World. Classbook Five (for the Sixth Year). Part Two.* London, Longmans, Green.
- West, M. (1954). *The New Method Readers. Red Primer: Teaching the Pupil to Read and Use 250 Words. (New Edition).* London, Longmans, Green.
- West, M. (1955). *Learning to Read a Foreign Language and Other Essays on Language-teaching (New Edition).* London, Longmans, Green.
- West, M. (1955). *New Method English for the Arab World. Classbook Five (for the Sixth Year). (2nd Edition).* London, Longmans, Green.
- West, M. (1955). *The New Method Readers for Students of English. Reader VI (Revised Edition).* London, Longmans, Green.

West, M. (1955). The New Method Readers. Companion to Primer (Red Primer or Green Primer). London, Longmans, Green.

West, M. (1955). The New Method Readers. Companion to Reader I. London, Longmans, Green.

West, M. (1955). The New Method Readers. Companion to Reader III. London, Longmans, Green.

West, M. (1955). The New Method Readers. Companion to Reader IV. London, Longmans, Green.

West, M. (1955). The New Method Readers. Companion to Reader V. London, Longmans, Green.

West, M. (1956). The New Method Readers. Reader V. London, Longmans, Green.

West, M. (1956). The New Method Readers. Standard Edition. Reader Four. London, Longmans, Green.

West, M. (1956). The New Method Readers. Standard Edition. Reader One (New Edition). London, Longmans, Green.

West, M. (1956). The New Method Readers. Standard Edition. Reader Two. (New Edition). London, Longmans, Green.

West, M. (1957). The New Method Readers. Companion to Alternative Reader I. London, Longmans, Green.

West, M. (1957). The New Method Readers. Companion to Reader II. London, Longmans, Green.

West, M. (1957). The New Method Readers. Standard Edition. Reader Three. (New Edition). London, Longmans, Green.

West, M. (1958). The Punch and Judy Books. Bedtime Stories. London, Longmans, Green.

West, M. (1958). The Punch and Judy Books. Come to Tea. London, Longmans, Green.

West, M. (1958). The Punch and Judy Books. Punch and Judy at Home. London, Longmans, Green.

West, M. (1959). The Punch and Judy Books. Punch and Judy Away. London, Longmans, Green.

West, M. (1960). Teaching English in Difficult Circumstances: Teaching English as a Foreign Language with Notes on the Techniques of Textbook Construction. (2nd Impression with Corrections). London, Longmans, Green.

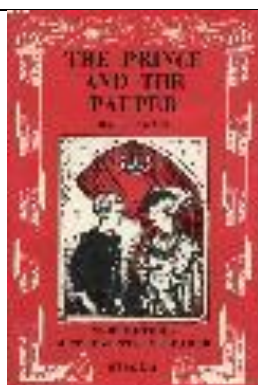
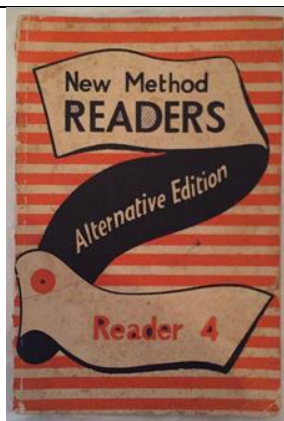
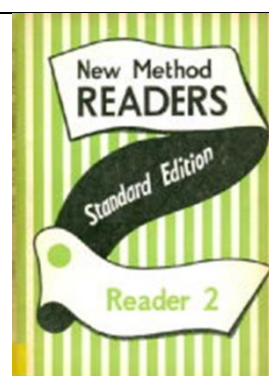
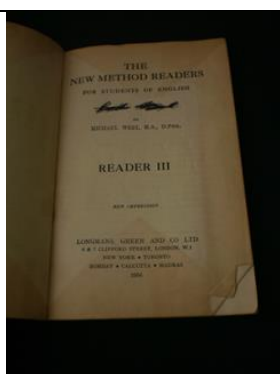
West, M. (1963). Easy English Dialogues for Learning English as Behaviour. Book 1. London, Longmans, green.

ДОДАТОК Д

Зразки матеріалів для навчання іноземних мов за методом М. Уеста

Зразки книг для навчання читання М. Уеста

THE WEST'S METHOD PUTS EMPHASIS ON THREE IMPORTANT ELEMENTS. FIRST, READING, SECONDLY, READERS WITH SELECTED VOCABULARY AND THIRDLY, JUDICIOUS USE OF THE MOTHER TONGUE.

Зразки вправ для навчання за методикою М. Уеста

3. *THESE, THOSE, THEY ARE, 'RE, ARE THEY?*

(*X is a foreigner. Y is a shop-keeper.*)

X. 1. Wh'at are th'ose ch'ocolates? 2. 'Are they g'ood? 3. Are they ch'eaP? 4. Are th'ose g'ood? 5. I'll have th'at b'ox, pl'easel	Y. Th'ese? They're Sm'ith's. N'o; they're n'ot very g'ood. Oh y'es! V'ery cheap. Y'es: th'ese are Fr'y's. They're v'ery good. Th'ank you, sir. Good m'orning.

4. *ON|UNDER, IN|OUT, OUT IN... SOMEWHERE. AREN'T THEY? PERHAPS*

(*X is an old man; Y is his wife.*)

X. 1. Wh'ere are my gl'asses? 2. N'o, they 'aren't; they are N'OT on the t'able. 3. They are N'OT 'under the t'able! 4. N'o. They 'aren't. Not 'in! Not 'under. 5. N'o! They are n'ot in my b'ook. 6. They are n'ot! They are s'omewhere 'in th'is room. 7. N'o, they are n'ot. ... Oh! h'ere they are.	Y. 'On the t'able, 'aren't they? W'ell, look 'under the t'able. Perh'aps they're 'in your ch'air; or 'under it. W'ell, they're in your b'ook, 'aren't they? Then they're 'out in the g'arden. H'a! They're in your p'ocket! Th'at's where they 'are! 'Aren't they? 'On your n'ose! W'ell!

10. *NORTH|SOUTH|EAST|WEST. NEAR|FAR. UP|DOWN|OVER. ALONG|PAST. OPPOSITE.*

X. 1. Exc'use m'e ... Is the 'English sch'ool f'ar from h'ere? 2. Pl'ease t'ell me the w'ay. 3. Al'ong 'East Street. Y'es?	Y. Oh n'o. It's not f'ar. It's qu'ite n'ear. C'ertainly. G'o along 'East Street. Then t'urn l'eft into N'orth Street. Go 'up the h'ill.

ДОДАТОК Е
Перелік публікацій Ч. Фріза

https://warwick.ac.uk/fac/soc/al/research/collections/elt_archive/halloffame/fries/archive/

Fries, C. C. (1940). National Council of Teachers of English: English Monograph. American English Grammar: The Grammatical Structure of Present-day American English with Especial Reference to Social Differences or Class Dialects. New York, Appleton-Century-Crofts.

Fries, C. C. (1945). Teaching and Learning English as a Foreign Language. Ann Arbor, MI, University of Michigan Press.

Fries, C. C., Ed. (1953). Selected Articles from 'Language Learning'. *Series I: English as a Foreign Language*. Ann Arbor, MI, The Research Club.

Fries, C. C. (1957). The Structure of English: An Introduction to the Construction of English Sentences. London, Longmans, Green.

Fries, C. C. (1962). Linguistics: The Study of Language. Chapter Two of 'Linguistics and Reading'. New York, Holt, Rinehart and Winston.

Fries, C. C. (1962). The Teaching of English: A Series of Essays on: What is Good English?; Teaching the English Language; Teaching Literature. Ann Arbor, MI, George Wahr.

Fries, C. C. (1963). Linguistics and Reading. New York, Holt, Rinehart and Winston.

Fries, C. C. and A. A. Traver (1950 [1940?]). *English Word Lists: A Study of their Adaptability for Instruction*. Ann Arbor, MI, George Wahr.

Hull, A. L., R. F. Robinett, et al. (1953). Fries American English Series for the Study of English as a Second Language. Book 3. Teachers Guide. Boston, MA, Heath.

Hull, A. L., R. F. Robinett, et al. (1953). Fries American English Series for the Study of English as a Second Language. Book 4. Teacher's Guide. Boston, MA, Heath.

Hull, A. L., R. F. Robinett, et al. (1953). *Fries American English Series for the Study of English as a Second Language. Book Four*. Boston, MA, Heath.

Hull, A. L., R. F. Robinett, et al. (1953). Fries American English Series for the Study of English as a Second Language. Book Three. Boston, MA, Heath.

Monfries, H. (1963). Oral Drills in Sentence Patterns for Foreign Students. London, Macmillan.

Monfries, H. (1972). Oral Drills in Sentence Patterns for Foreign Students. (3rd Edition). London, Macmillan.

ДОДАТОК Ж

Перелік публікацій Р. Ладі

<https://studylib.net/doc/12705720/the-warwick-elt-archive-catalogue---3rd-edition->

Lado, R. (1955). Annotated Bibliography for Teachers of English as a Foreign Language. Washington, DC, United States Government Printing Office.

Lado, R. (1957). Linguistics Across Cultures: Applied Linguistics for Language Teachers. Ann Arbor, MI, University of Michigan Press.

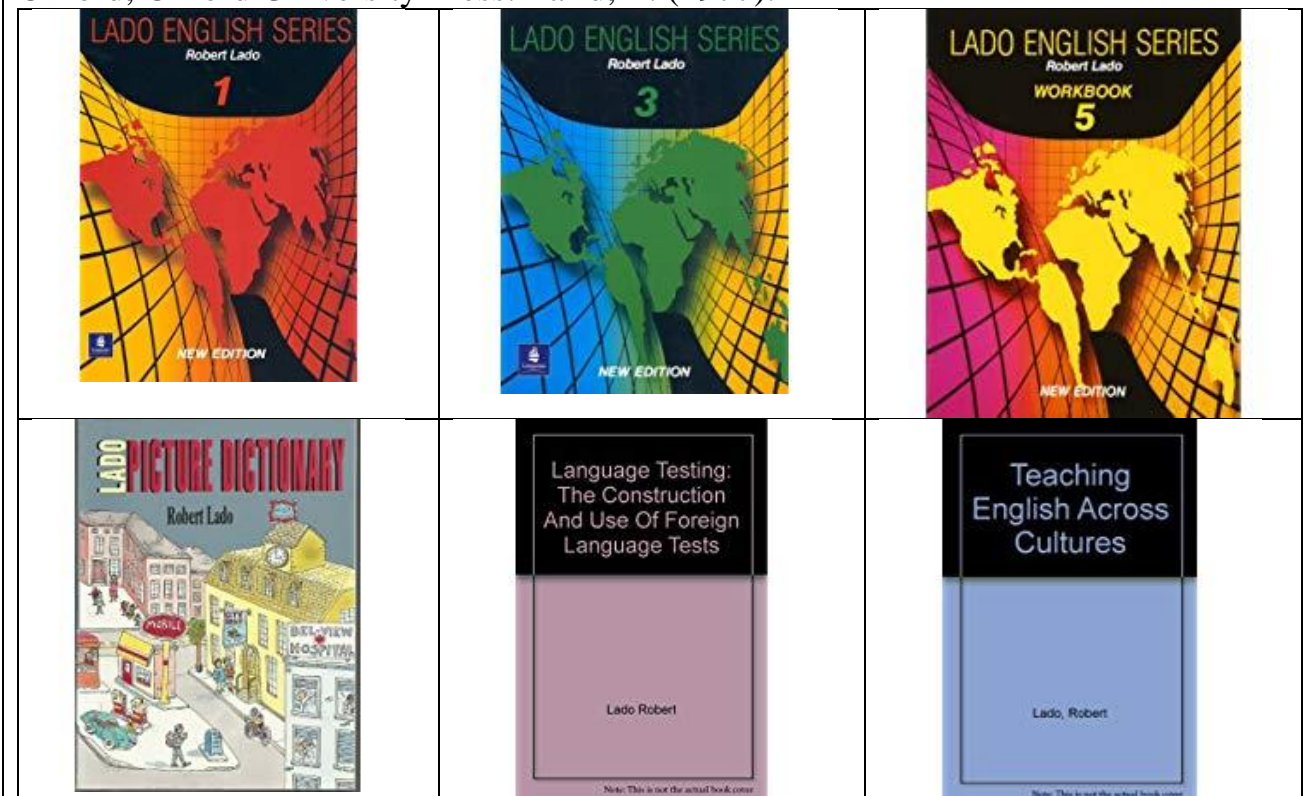
Lado, R. (1961). Language Testing: The Construction and Use of Foreign Language Tests. A Teacher's Book. London, Longmans, Green.

Lado, R. (1964). Language Teaching: A Scientific Approach. New York, McGraw-Hill. Lado, R. (1971).

Lado English Series. Canadian Edition Specially Adapted for Canadian Schools. Montreal, Centre Educatif et Culturel Inc. Laird, E. (1977).

Lado English Series. English in Focus. English in Education. [Student's Book]. Oxford, Oxford University Press. Laird, E. (1977).

Lado English Series. English in Focus. English in Education. Teacher's Edition. Oxford, Oxford University Press. Laird, E. (1977).

ДОДАТОК И

Зразки матеріалів для навчання іноземних мов
за аудіолінгвальним методом

Приклади вправ для навчання за аудіолінгвальним методом

Види тренувальних вправ та прийоми навчання

<https://nuniktriyani.wordpress.com/2012/11/05/the-audiolingual-method/>

1.Repetition. The student repeats an utterance aloud as soon as he has heard it.

Examples:

This is the seventh month. – This is the seventh month.

2.Inflection. One word in an utterance appears in another form when repeated

Examples:

I bought the ticket. – I bought the tickets.

He ...

3.Replacement. One word in an utterance is replaced by another.

Examples:

He bought this house cheap. – He bought it cheap.

4.Restatement. The student rephrases an utterance and addresses it to someone else, according to instructions.

Examples:

Tell him to wait for you. – Wait for me.

Ask her how old she is. – How old are you?

5.Completion. The student hears an utterance that is complete except for one word, then repeats the utterance in completed form.

Examples:

I'll go my way and you go... – I'll go my way and you go yours.

We all have... own troubles. – We all have our own troubles...

6.Transposition. A change in word order is necessary when a word is added.

Examples:

I'm hungry. (so). – So am I.

I'll never do it again. (neither). – Neither will I...

7.Expansion. When a word is added it takes a certain place in the sequence.

Examples:

I know him. (hardly). – I hardly know him.

8.Contraction. A single word stands for phrases or clause.

Examples:

Put your hand on the table. – Put your hand there.

They believe that the earth is flat.- They believe it...

9.Transformation. A sentence is transformed by being made negative or interrogative.

Examples:

He knows my address.

He doesn't know my address.

Does he know my address?

10.Integration. Two separate utterances are integrated into one.

Examples:

They must be honest. This is important. – It is important that they be honest.

I know the man. He is looking for you. – I know the man who is looking for you.

11.Rejoinder. The student makes an appropriate rejoinder to a given utterance. He is told in advance to respond in one of the following ways:

Be polite. Examples:

Thank you. –You're welcome.

May I take one? – Certainly.

Answer the question. Examples:

What is your name? – My name is Smith.

12.Restoration. The student is given a sequence of words that have been culled from a sentence but still bears its basic meaning. He uses these words with a minimum of changes and additions to restore the sentence to its original form.

Examples:

Students/waiting/bus. – The students are waiting for the bus.

PROCEDURES

Since Audiolingualism is primarily an oral approach to language teaching, it is not surprising that the process of teaching involves extensive oral instruction. The focus of instruction is on immediate and accurate speech' the target language is used as the medium of instruction, and translation or use of the native language is discouraged.

The following procedures are used:

1.Students first hear a model dialogue. They repeat each line of the dialogue, individually and in chorus. The teacher pays attention to pronunciation, intonation, and fluency. Correction of mistakes of pronunciation or grammar is direct and immediate.

2.The dialogue is adapted to the students' interest or situation, through changing certain keywords or phrases.

3.Certain key structures from the dialogue are selected and used as the basis for pattern drills of different kinds. These are first practiced in chorus and then individually.

4.The students may refer to their textbook, and follow-up reading, writing, or vocabulary activities based on the dialogue may be introduced.

5.Follow-up activities may take place in the language laboratory, where further dialogue and drill work is carried out.

Reviewing the techniques-1

http://dae.sju.edu.tw/faculty/flora/研方/The_Audio-Lingual_Method.pdf

REVIEWING THE TECHNIQUES-1

● *Dialog memorization*

Students memorize the dialog through mimicry;

- a) Students usually take the role of one person in the dialog, and the teacher the other.
- b) Another way of practicing the two roles is for half of the class to take one role and the other half to take the other.
- c) After the dialog has been memorized, pairs of individual students might perform the dialog for rest of the class.

These patterns and points are later practiced in drills based on the lines of the dialog.

REVIEWING THE TECHNIQUES-2

● *Backward build-up (expansion) drill*

This drill I used when a long line of a dialog is giving students trouble.

● *Repetition drill*

Students are asked to repeat the teacher's modal as accurately and as quickly as possible. This drill is often used to teach the lines of the dialog.

● *Chain drill*

A chain drill gets its name from the chain of conversation that forms around the room as students, one-by-one, ask and answer questions of each other

REVIEWING THE TECHNIQUES-3

● *Single-slot substitution*

The major purpose of this drill is to give the students practice in finding and filling in the slots of a sentence.

● *Multiple-slot substitution drill*

This drill is similar to the single-slot substitution drill. The difference is that the teacher gives cue phrases, one at a time, that fit into different slots in the dialog line.

REVIEWING THE TECHNIQUES-4

● **Transformation drill**

The teacher gives students a certain kind of sentence pattern, an affirmative sentence for example.

● **Question-and-answer drill**

This drill gives students practice with answering questions. This gives students practice with the question pattern.

● **Use of minimal pairs**

The teacher works with pairs of words which differ in only one sound. Students are first asked to perceive the difference between the two words and later to be able to say the two words.

REVIEWING THE TECHNIQUES-5

● **Complete the dialog**

Selected words are erased from a dialog students have learned. Students complete the dialog by filling the blanks the missing words.

● **Grammar game**

Games like the supermarket alphabet game described in this chapter are used in the Audio-Lingual Method. The games are designed to get students to practice a grammar point within a context.

Teaching Demonstration

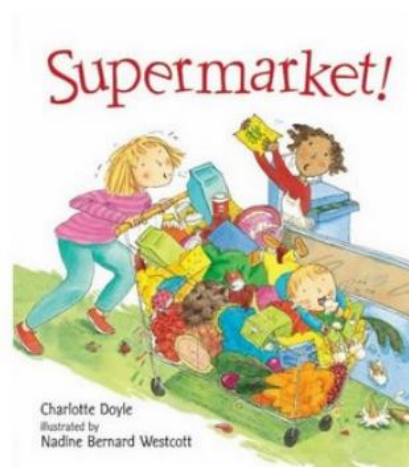
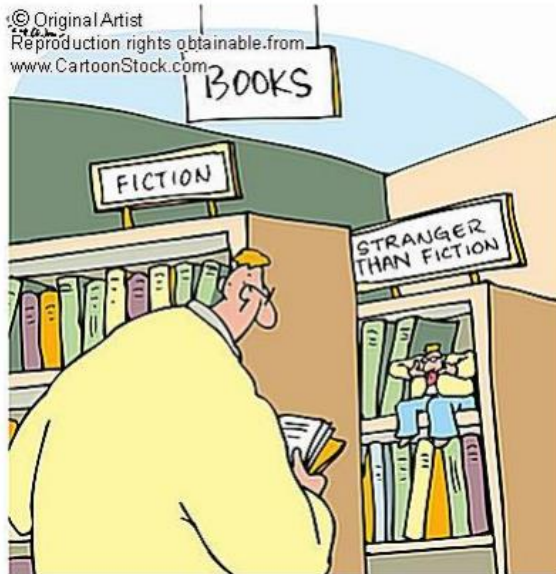
The Audio-Lingual Method

Dialogue

- Sally: Good morning, Bill.
- Bill: Good morning, Sally.
- Sally: How are you?
- Bill: Fine, thanks. And you?
- Sally: Fine. Where are you going?
- Bill: I'm going to the post office.
- Sally: I am too. Shall we go together?
- Bill: Sure, Let's go.

- Repeat the dialogues.
  - Chain Drill
  - How are you?
  - Fine, thanks. And you?
  - Substitution Drill
  - I am going to the post office.
-
- Multiple-Slot Substitution Drill
  - I am going to the post office.
  - She, bank
  - She is going to the bank.
  - They, library
  - They are going to the library.
- Transformation Drill (An affirmative sentence into a negative sentence.)
  - She is going to the post office.
  - Yes/no-question
  - Question and Answer
  - Repeat the dialogue
- Review the dialogue.
  - Expand the dialogue.
  - I am going to the supermarket. I need a little butter, some eggs...
  - Mass and count nouns
  - Minimal pair words
  - Sheep/ship, leave, live
  - Supermarket alphabet game
  - A presentation by the teacher on supermarkets in the United States.

Піраміда навчання Едгара Дейла (1969)

Dale's cone of experience (1969) shows that the efficiency of the way of learning depends on the learner involvement and so the assimilation increase in active situation.

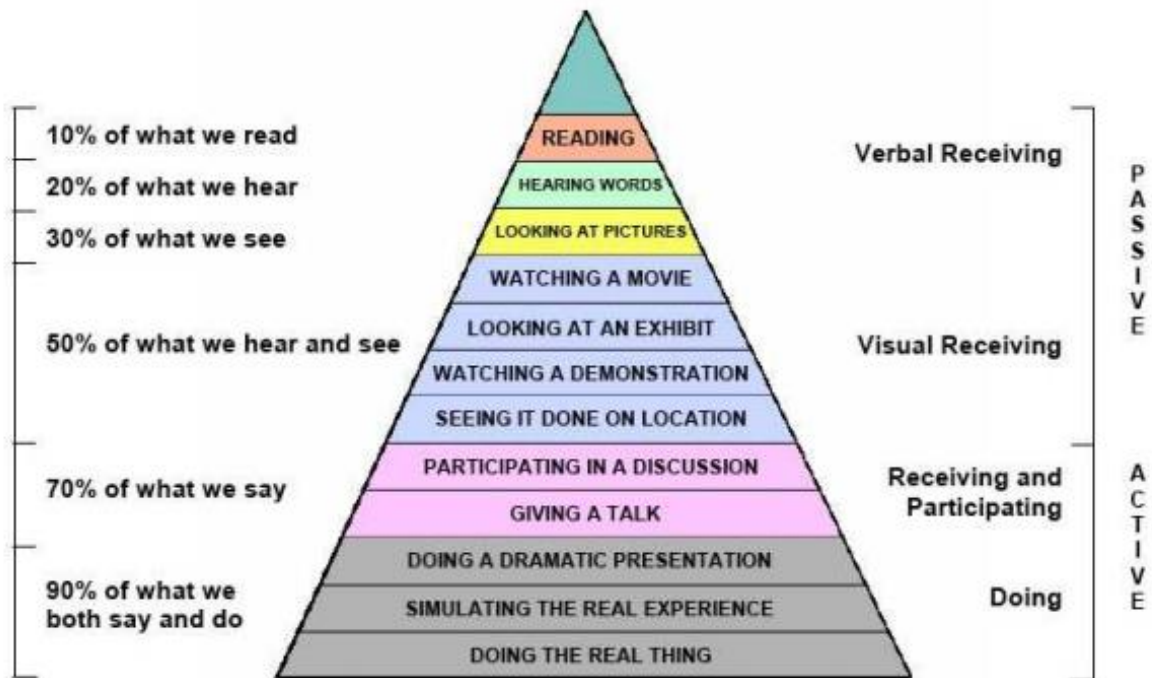
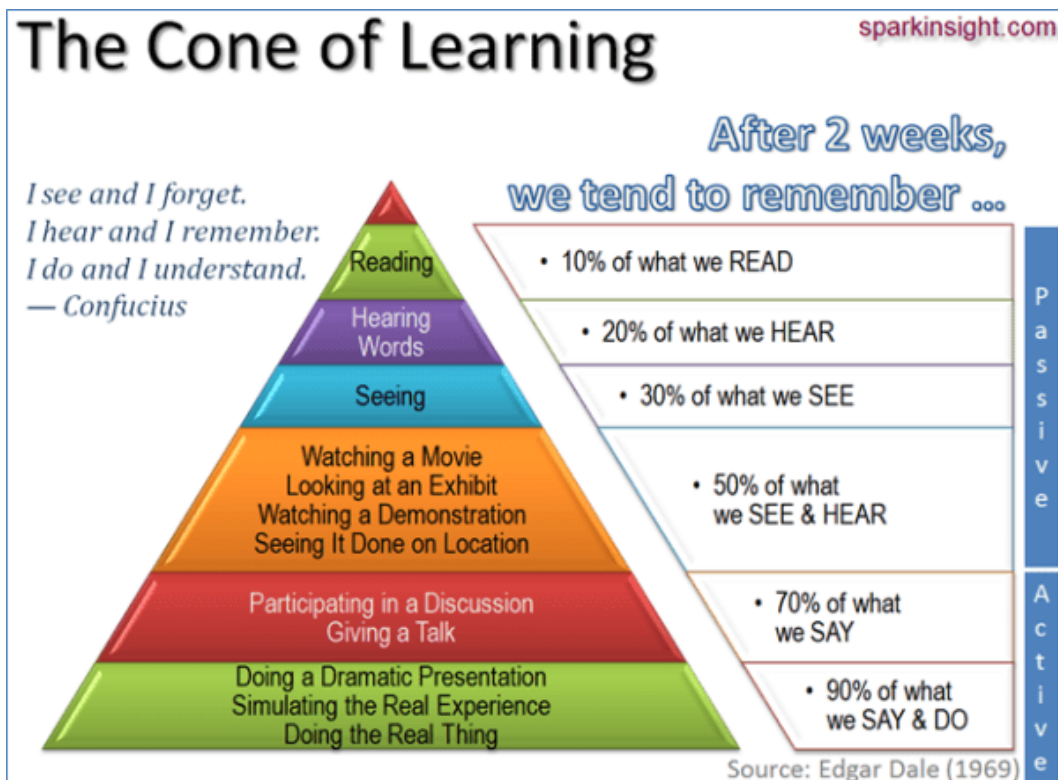

Figure 2: Edgar Dale, Audio-Visual Methods in Teaching (3rd Edition), Holt, Rinehart, and Winston (1969).

ДОДАТОК К

Зразки матеріалів для навчання іноземних мов за аудіовізуальним методом

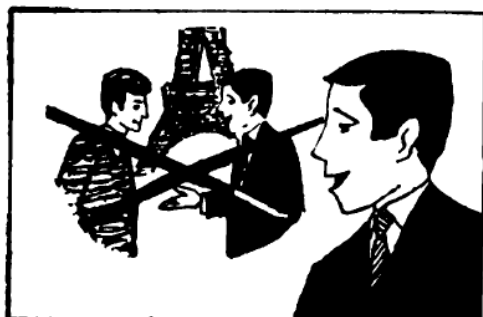
Зразок уроку з посібника «Voix et images de France» для навчання за аудіовізуальним методом

Leçon 5. — Un bon conseil

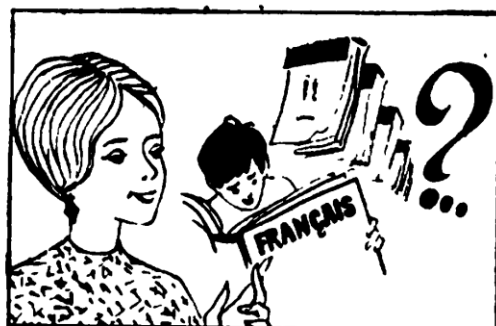
I. Conversation

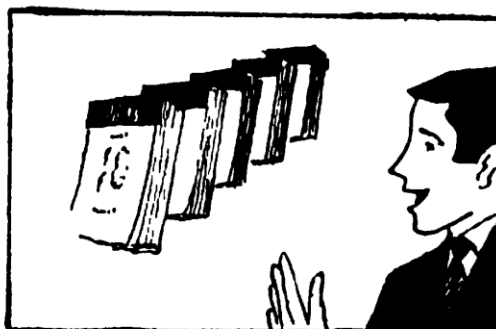
La jeune fille: Est-ce la première fois que vous venez en France ?

M. Titov: Oui, Mademoiselle, jusqu'ici, je n'ai pas eu l'occasion de parler français.

La jeune fille: Mais vous l'avez étudié longtemps à l'école ?

M. Titov: Oui, pendant cinq ans,

mais je n'y ai pas appris grand-chose.

La jeune fille: Comment! pas grand-chose! Vous parlez couramment!

M. Titov: C'est vrai; mais depuis quatre mois, j'étudie le français chaque jour avec des disques, et c'est pour cela que je commence à me tirer d'affaire.

La jeune fille: C'est merveilleux! En quatre mois!

Moi aussi, je veux étudier le russe avec des disques.

M. Titov : Essayez, Mademoiselle, je suis sûr que vous réussirez !

La jeune fille : Eh bien, je cours au magasin et j'y achète des disques.

II. Questions

1. Est-ce que M. Titov est déjà venu en France ? — 2. A-t-il eu l'occasion de parler français ? — 3. Où a-t-il appris le français ? — 4. Pendant combien de temps a-t-il étudié cette langue à l'école ? — 5. A-t-il appris beaucoup de choses à l'école ? 6. — Comment parle-t-il français ? 7. — Pourquoi parle-t-il maintenant couramment cette langue ? 8. Est-ce qu'il a fait de grands progrès en quatre mois ? — 9. Qu'est-ce qui l'a aidé à se tirer d'affaire ? — 10. Quel conseil a-t-il donné à la jeune fille ? — 11. Est-il sûr que cela donne de bons résultats ?

Публікації про аудіовізуальний метод

- Besse, H., (1985). Méthodes et pratiques des manuels de langue, Paris, CREDIF, Didier.
- Besse, H. (2005). Méthodes et pratiques des manuels de langue, Paris, CREDIF.
- Burney, P., Damoizeau, R. (1969). La classe de conversation, Coll. Le Français dans le Monde, Paris, Hachette.
- Kist J. C. (1963). Teaching with Voix et Images de France.
- Rondeau G., Vinay J-P.(1971). Le français international (LFI) - Méthode de français langue seconde au Canada.1971.

Зразок серії малюнків для навчання діалогічного мовлення за аудіовізуальним методом

LE FRANÇAIS ET LA VIE. Leçon

4. *Karl* : Oui, (moi aussi) je veux bien.

5. *Marco* : Mais je n'ai pas de feu.

6. *Marco* : Vous avez du feu, Karl ?

7. *Karl* : Non, je n'en ai pas non plus.

8. *Marco* : Mais Sophie en a peut-être ?

Основні публікації авторів методу

Rivenc P.

- Voix et images de France Méthode rapide de français . Cours deuxième degré. CREDIF.ENS Saint Cloud . Couverture jaune .Edition internationale,1964.
- Paul Rivenc avec Georges Gougenheim, René Michéa, et Aurélien Sauvageot : “Élaboration du français fondamental”, Paris, Didier, 1956.
- Avec Georges Gougenheim: La Préparation du vocabulaire scientifique général, dans les Cahiers de lexicologie (Actes du colloque international sur la mécanisation des recherches lexicologiques), Besançon 1961), n° 3, Paris, Didier et Larousse, 1962.
- Préface à Raymond Renard: La Méthode audiovisuelle structuro-globale, Bruxelles, Didier, 1964.
- Préface à Jean-Guy Savard: La Valence lexicale, Université Laval (Québec), Montréal, 1970.
- Lexique et langue parlée, dans “La grammaire du français parlé”, sous la direction d’André Rigault, Paris, Hachette, 1971.

Guberina P.

- Valeur logique et valeur stylistique des propositions complexes en français et en croate, « Gaj », Zagreb, Epoha, Zagreb, 1939.
- Bases théoriques de la méthode audio-visuelle structuro- globale (méthode Saint Cloud-Zagreb), Une linguistique de la parole, in Aspects d'une politique de diffusion du français langue étrangère depuis, 1945.

Зразок серії малюнків для контролю розуміння прослуханого тексту за аудіовізуальним методом

Питання для контролю:

1. Est-ce que ce monsieur s'habille de la même façon par tous les temps ?
2. Quel moyen de communication prend-il quand il est pressé ?
3. Si ce monsieur était moins distrait, est-ce qu'il se comporterait de la même façon ?
4. Pensez-vous que ce monsieur aime flâner, ou bien est-ce qu'il a hâte de rentrer chez lui ?

Принципи навчання за аудіовізуальним методом

• Принцип (П.) опори на розмовне мовлення • П. усної основи навчання та усного випередження • П. ситуативності	• П. функціональності • П. глобальності • П. неперекладності • П. зорово-слухового синтезу

Зразок серії малюнків для навчання монологічного мовлення за аудіовізуальним методом

Критерії оцінювання:

- Час говоріння.
- Обсяг висловлювання.
- Мовна та мовленнєва правильність.
- Різноманітність мовних засобів.

ДОДАТОК Л

Перелік публікацій з комунікативного методу навчання іноземних мов

- Bachman, Lyle (1990). *Fundamental considerations in language testing*. Oxford: Oxford University Press.
- Bax, Stephen (2003). The end of CLT: a context approach to language teaching. *ELTJournal*. 57 (3):278-287. doi:10.1093/elt/57.3.278.
- Brumfit, Christopher (1984). *Communicative Methodology in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Canale, M.; Swain, M. (1980). *Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing*. *Applied Linguistics* (1): 1–47. doi:10.1093/applin/I.1.1.
- Ferch, C., & Kasper, G. (1983). *Strategies in interlanguage communication*. London: Longman.
- Littlewood, William. *Communicative language teaching: An introduction*. Cambridge University Press, 1981, pp. 541-545
- Mitchell, Rosamond (1994). The communicative approach to language teaching. In Swarbick, Ann (ed.). *Teaching Modern Languages*. New York: Routledge. p. 33–42.
- Richards, Jack C.; Rodgers, Theodore S. (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching* (2nd ed.). Cambridge, New York: Cambridge University Press.
- Richards, Jack C. (2005). *Communicative language teaching today*. SEAMEO Regional Language Centre.
- Ridge, Elaine (1992). Communicative language teaching: Time for review?". *Stellenbosch Papers in Linguistics Plus*. 21. doi:10.5842/21-0-533.
- Nunan, David (1991). Communicative Tasks and the Language Curriculum. *TESOLQuarterly*. 25 (2):279-295. doi:10.2307/3587464.
- Savignon, Sandra (1997). *Communicative competence: theory and classroom practice: texts and contexts in second language learning* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Savignon, Sandra J. (2000). Communicative language teaching. In Byram, Michael (ed.). *Routledge Encyclopedia of Language Teaching and Learning*. London: Routledge.
- Swan, Michael (1985). A critical look at the Communicative Approach(1). *ELTJournal*. 39 (1): 2–12. doi:10.1093/elt/39.1.2.
- Whong, Melinda (2011). *Language Teaching: Linguistic Theory in Practice*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

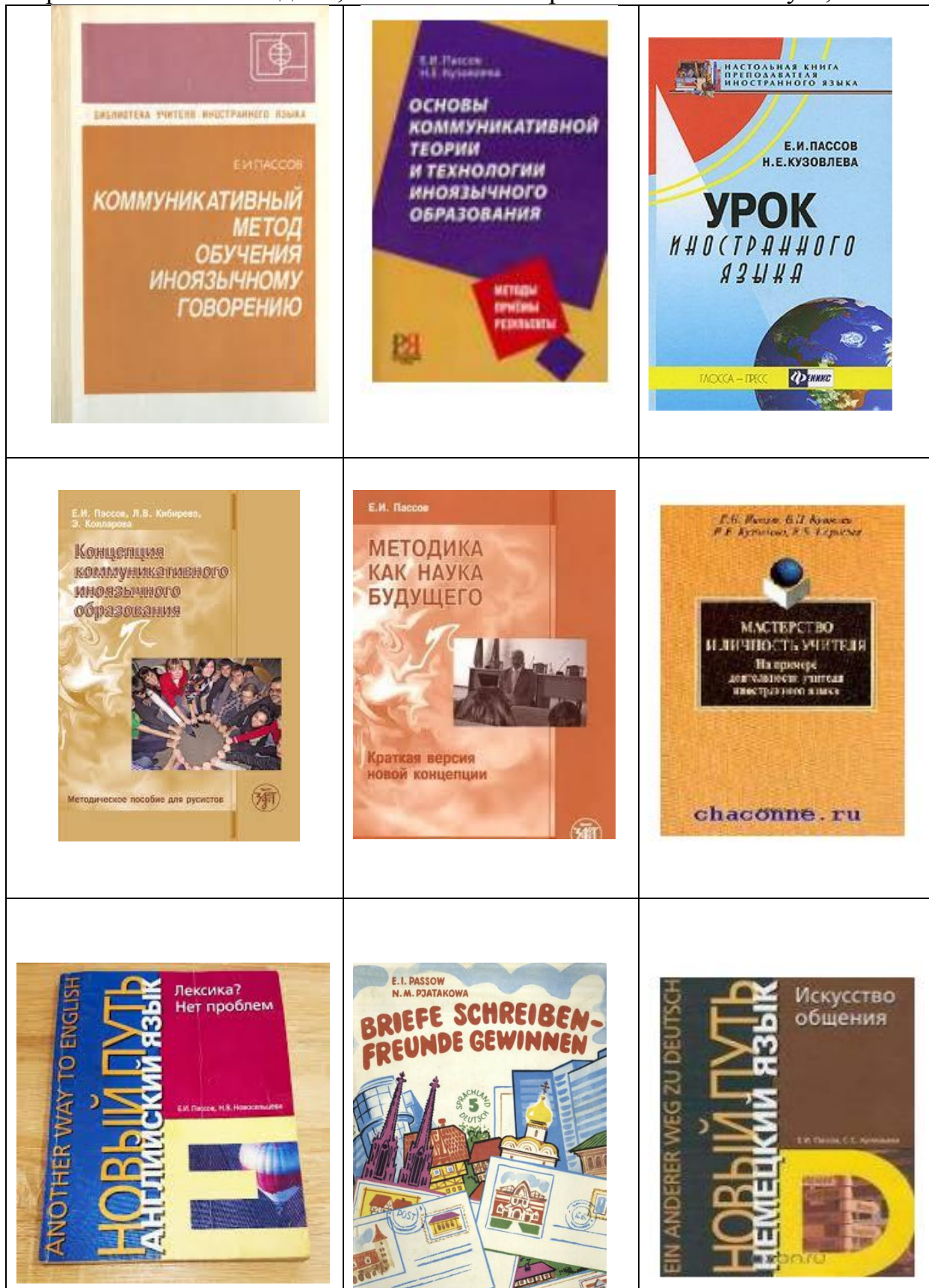
**Найбільш відомі публікації з комунікативного методу
навчання іноземних мов**

 <p>Notional Syllabuses D. A. Wilkins Oxford University Press</p>	 <p>Second-language learning and teaching D. A. Wilkins</p>	 <p>LINGUISTICS IN LANGUAGE TEACHING D. A. Wilkins</p>
 <p>Second Language Learning and Teaching David Arthur Wilkins <small>Note: This is not the actual book cover</small></p>	 <p>Communicative Language Teaching in Action Putting Principles to Work Klaus Brandl</p>	 <p>Communicative Language Teaching William Littlewood</p>
 <p>БИБЛИОТЕКА УЧИТЕЛЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА Е.И. ПАССОВ КОММУНИКАТИВНЫЙ МЕТОД ОБУЧЕНИЯ ИНОЯЗЫЧНОМУ ГОВОРЕНИЮ</p>	 <p>Е.И. ПАССОВ ОСНОВЫ КОММУНИКАТИВНОЙ МЕТОДИКИ ОБУЧЕНИЯ ИНОЯЗЫЧНОМУ ОБЩЕНИЮ</p>	 <p>НАСТОЯЩАЯ КНИГА ПРЕПОДАВАТЕЛЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА Е.И. ПАССОВ Н.Е. КУЗОВЛЕВА УРОК ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА МОСКВА-РЭКС</p>
 <p>DIRECTIONS FOR LANGUAGE LEARNING AND TEACHING MAKING COMMUNICATIVE LANGUAGE TEACHING HAPPEN JAMES F. LEE BILL VANPATTEN GENERAL EDITORS: JAMES F. LEE AND BILL VANPATTEN</p>	 <p>TEACHING COMMUNICATIVE SKILLS WITH VIDEO MAGGIE E. MORGAN To Foreign Language Students Includes Lesson Plans Teaching English As A 2nd Language</p>	 <p>Japanese Language Teaching A Communicative Approach Alessandro G. Benati</p>

Основні публікації Ю. І. Пасова з комунікативного методу навчання іноземних мов

- Коммуникативные упражнения. Москва: Просвещение, 1967. 96 с.
- Пасов Е. И., Колова Т. И., Волкова Т. А., Добронравова Т. Н. Беседы об уроке иностранного языка: Пособие для студентов педагогических институтов. Москва: Просвещение, 1971. 148 с.
- Беседы об уроке иностранного языка: Пособие для студентов педагогических институтов. Ленинград: Просвещение, 1975. 176 с.
- Основные вопросы обучения иноязычной речи. Воронеж: ВГПИ, 1974. Т. I. 164 с.
- Учебное пособие по методике обучения иностранным языкам. Воронеж: ВГПИ, 1975. 284 с.
- Условно-речевые упражнения для формирования грамматических навыков. Москва: Просвещение, 1978. 128 с.
- Урок иностранного языка в школе. Минск: Народная Асвета, 1982.
- Урок иностранного языка в средней школе. 2-е изд., испр. и доп. Москва: Просвещение, 1988. 223 с.
- Пасов, Е. И., Кузовлева, Н. Е. Урок иностранного языка. Москва: Феникс, Глосса-Пресс, 2010. 640 с.
- Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению: пособие для учителей иностранных языков. Москва: Просвещение, 1985. 208 с.
- Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению: пособие для учителей иностранных языков. 2-е изд. Москва: Просвещение, 1991. 223 с.
- Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению. Москва: Русский язык, 1989. 276 с.
- Пасов, Е. И., Кузовлев, В. П., Царькова, В. Б. Учитель иностранного языка. Мастерство и личность. Москва: Просвещение, 1993. 159 с. (Библиотека учителя иностранного языка).
- Пасов, Е. И., Кузовлев, В. П., Кузовлева, Н. Е., Царькова, В. Б. Мастерство и личность учителя: На примере деятельности учителя иностранного языка. 2-е изд., испр. и доп. Москва: ФЛИНТА, Наука, 2001. 240 с.
- Пасов Е. И., Двуреченская Т. А. Концепция высшего профессионального педагогического образования (на примере иноязычного образования). Липецк: ЛГПИ, 1998. 67 с.
- Коммуникативное иноязычное образование. Концепция развития индивидуальности в диалоге культур. Липецк: ЛГПИ - РЦИО, 2000. 204 с.
- Коммуникативное иноязычное образование: готовим к диалогу культур. Минск.: Лексис, 2003. 184 с.
- Пасов Е. И., Двуреченская Т. А. Грамматика? Нет проблем / Deutsche Grammatik - leicht gemacht. Иностранный язык, 2001. 360 с.
- Методология методики: теория и опыт применения (избранное). Липецк: ЛГПУ, 2002. 228 с.
- Сорок лет спустя, или Сто и одна методическая идея. Москва: Глосса-Пресс, 2006. 240 с.

ДОДАТОК М

Зразки матеріалів для навчання іноземних мов за комунікативним методом

Загальні характеристики сучасного комунікативного методу навчання іноземних мов

<https://www.professorjackrichards.com/wp-content/uploads/Richards-Communicative-Language.pdf>

1. Focusing greater attention on the role of learners rather than the external stimuli learners are receiving from their environment. Thus, the center of attention shifts from the teacher to the student. This shift is generally known as the move from teacher-centered instruction to learner-centered instruction.
2. Focusing greater attention on the learning process rather than the products that learners produce. This shift is known as the move from product-oriented to process-oriented instruction.
3. Focusing greater attention on the social nature of learning rather than on students as separate, decontextualized individuals.
4. Focusing greater attention on diversity among learners and viewing these difference not as impediments to learning but as resources to be recognized, catered to, and appreciated. This shift is known as the study of individual differences.
5. In research and theory-building, focusing greater attention on the views of those internal to the classroom rather than solely valuing the views of those who come from outside to study classrooms, investigate and evaluate what goes on there, and engage in theorizing about it. This shift is associated with such innovations as qualitative research, which highlights the subjective and affective, the participants' insider views, and the uniqueness of each context.
6. Along with this emphasis on context comes the idea of connecting the school with the world beyond as means of promoting holistic learning.
7. Helping students to understand the purpose of learning and develop their own purpose.
8. A whole-to-part orientation instead of a part-to-whole approach. This involves such approaches as beginning with meaningful whole text and then helping students understand the various features that enable texts to function, e.g., the choice of words and the text's organizational structure.
9. An emphasis on the importance of meaning rather than drills and other forms of rote learning.
10. A view of learning as a lifelong process rather than something done to prepare students for an exam.

Прийоми роботи за комунікативним методом

Mitchell, Rosamond (1988). Communicative Language Teaching in Practice. Great Britain: Centre for Information on Language Teaching and Research. p. 23–24, 64–68.

CLT teachers choose classroom activities based on what they believe is going to be most effective for students developing communicative abilities in the target language (TL). Activities vary based on the level of language class they are being used in. They promote collaboration, fluency, and comfort in the TL. The six activities listed and explained below are commonly used in CLT classrooms.

Role-play

Role-play is an oral activity usually done in pairs, whose main goal is to develop students' communicative abilities in a certain setting. Example:

1. The instructor sets the scene: where is the conversation taking place? (E.g., in a café, in a park, etc.)
2. The instructor defines the goal of the students' conversation. (E.g., the speaker is asking for directions, the speaker is ordering coffee, the speaker is talking about a movie they recently saw, etc.)
3. The students converse in pairs for a designated amount of time.

This activity gives students the chance to improve their communication skills in the TL in a low-pressure situation. Most students are more comfortable speaking in pairs rather than in front of the entire class.

Instructors need to be aware of the differences between a conversation and an utterance. Students may use the same utterances repeatedly when doing this activity and not actually have a creative conversation. If instructors do not regulate what kinds of conversations students are having, then the students might not be truly improving their communication skills.

Interviews

An interview is an oral activity done in pairs, whose main goal is to develop students' interpersonal skills in the TL. Example:

1. The instructor gives each student the same set of questions to ask a partner.
2. Students take turns asking and answering the questions in pairs.

This activity, since it is highly-structured, allows for the instructor to more closely monitor students' responses. It can zone in on one specific aspect of grammar or vocabulary, while still being a primarily communicative activity and giving the students communicative benefits. This is an activity that should be used primarily in the lower levels of language classes, because it will be most beneficial to lower-level speakers. Higher-level speakers should be having unpredictable conversations in the TL, where neither the questions nor the answers are scripted or expected. If this activity was used with higher-level speakers it wouldn't have many benefits.

Group work

Group work is a collaborative activity whose purpose is to foster communication in the TL, in a larger group setting Example:

1. Students are assigned a group of no more than six people.
2. Students are assigned a specific role within the group. (E.g., member A, member B, etc.)
3. The instructor gives each group the same task to complete.
4. Each member of the group takes a designated amount of time to work on the part of the task to which they are assigned.
5. The members of the group discuss the information they have found, with each other and put it all together to complete the task.

Students can feel overwhelmed in language classes, but this activity can take away from that feeling. Students are asked to focus on one piece of information only, which increases their comprehension of that information. Better comprehension leads to better communication with the rest of the group, which improves students' communicative abilities in the TL. Instructors should be sure to monitor that each student is contributing equally to the group effort. It takes a good instructor to design the activity well, so that students will contribute equally, and benefit equally from the activity.

Information gap

Information gap is a collaborative activity, whose purpose is for students to effectively obtain information that was previously unknown to them, in the TL.

Example:

1. The class is paired up. One partner in each pair is Partner A, and the other is Partner B.
2. All the students that are Partner A are given a sheet of paper with a time-table on it. The time-table is filled in half-way, but some of the boxes are empty.
3. All the students that are Partner B are given a sheet of paper with a time-table on it. The boxes that are empty on Partner A's time-table are filled in on Partner B's. There are also empty boxes on Partner B's time-table, but they are filled in on Partner A's.
4. The partners must work together to ask about and supply each other with the information they are both missing, to complete each other's time-tables.

Completing information gap activities improves students' abilities to communicate about unknown information in the TL. These abilities are directly applicable to many real-world conversations, where the goal is to find out some new piece of information, or simply to exchange information.

Instructors should not overlook the fact that their students need to be prepared to communicate effectively for this activity. They need to know certain vocabulary

words, certain structures of grammar, etc. If the students have not been well-prepared for the task at hand, then they will not communicate effectively.

Opinion sharing

Opinion sharing is a content-based activity, whose purpose is to engage students' conversational skills, while talking about something they care about.

Example:

1. The instructor introduces a topic and asks students to contemplate their opinions about it. (E.g., dating, school dress codes, global warming)
2. The students talk in pairs or small groups, debating their opinions on the topic.

Opinion sharing is a great way to get more introverted students to open up and share their opinions. If a student has a strong opinion about a certain topic, then they will speak up and share. Respect is key with this activity. If a student does not feel like their opinion is respected by the instructor or their peers, then they will not feel comfortable sharing, and they will not receive the communicative benefits of this activity.

Scavenger hunt

A scavenger hunt is a mingling activity that promotes open interaction between students. Example:

1. The instructor gives students a sheet with instructions on it. (e.g. Find someone who has a birthday in the same month as yours.)
2. Students go around the classroom asking and answering questions about each other.
3. The students wish to find all the answers they need to complete the scavenger hunt.

In doing this activity, students have the opportunity to speak with a number of classmates, while still being in a low-pressure situation, and talking to only one person at a time. After learning more about each other, and getting to share about themselves, students will feel more comfortable talking and sharing during other communicative activities.

Since this activity is not as structured as some the others, it is important for instructors to add structure. If certain vocabulary should be used in students' conversations, or a certain grammar is necessary to complete the activity, then instructors should incorporate that into the scavenger hunt.

Завдання для навчання читання за комунікативним методом

<https://www.teachingenglish.org.uk/article/making-reading-communicative>

Pre-reading

tasks

Pre-reading tasks often aim to raise the readers' knowledge of what they are about to read (their schematic knowledge) as this knowledge will help them to understand the text. In our L1 we use this knowledge subconsciously and as a result need to raise it consciously in an L2. This raising of awareness is most effectively done collaboratively. Approaches include:

- Tell your partner what you know about the topic.
- Do a quiz in pairs to find out what you know about the topic.
- Look at some pictures related to the topic.
- Skimming the first paragraph for gist and then predicting.

When reading in our L1 we are constantly using our schematic and linguistic knowledge to predict content (both related to the topic and the language itself). In class, predictions can be communicated to colleagues, of course. Some examples of what predictions can be based upon include:

- A title.
- Visuals.
- Knowledge of the author.
- A skim of the first paragraph.
- A set of keywords from the text.
- Reading the end, predicting the beginning.
- Reading the middle, predicting the beginning and the end.

While-reading tasks

Although reading is often a solitary activity and the idea of 'reading in pairs' seems odd, reading can be collaborative. Approaches I use include:

Running and reading: this approach especially lends itself to scanning as the idea is to encourage the students to read as quickly as possible in a race.

- Divide the class into student A and student B pairs. Student A sits at one end of the classroom.
- Stick the text to be read on the wall at the other end of the room.
- Give student A a list of questions.
- Student A reads the first question to student B who has to run down the classroom to find the answer in the text, and then run back to dictate the answer to student A, who then tells B question 2 and so on.
- The first pair to answer all the questions wins. (I ask the students to swap roles halfway through so everyone gets a chance to scan).
- Slashed / Cut up texts: This is a genuinely collaborative reading approach.
- Photocopy a suitable text and cut it diagonally into four.
- Seat students in fours. Give a piece of the text to each student. They mustn't show their piece to the others.

- Give each group a set of questions.
- The group have to work collaboratively to answer the questions since no one has the whole of the text.
- Groups can compare answers when they have finished.

Using websites: if you have a computer room available this is a very effective way of promoting communication as students can work on a reading task in pairs reading from the same screen.

While-reading tasks leading into post-reading tasks

Jigsaw reading is an old favourite but perennially effective.

- Divide a text into two parts or find two (or three) separate texts on the same topic.
- Students A get one text and a related task, students B get the other text and task.
- Students A complete their tasks in a group. Students B likewise. Compare answers in A & B groups.
- Students get into A & B pairs and tell each other about their tasks.
- Creating a class text bank: I encourage students to bring in interesting texts that they have found (perhaps as a homework task using the Internet) which can be submitted to the class text bank. For weekend homework each student selects a text to take away which they then discuss with the student who originally submitted it. This is, of course, what readers do in real life.
- Exploiting graded readers: this is a good way to help with detailed reading since this implies reading for pleasure. I have used two approaches:
- Using a class set of the same reader so that everyone reads the same book. This leads into class discussions of what everyone has read.
- Students read different books and then recommend their book (e.g. by writing reviews) to their colleagues.
- Exploiting students' written work: I often put students written work up on the walls for the others to read. Tasks can include guessing who the author is, voting on which is the most interesting, selecting some for a class magazine.

Post-reading tasks

As mentioned above, telling someone about what we have read is a very natural reaction to a text. I have already mentioned a few in connection to 'while-reading' (e.g. recommending readers to the class) but other ideas I have used include:

- Discussions about the text.
- Summarising texts.
- Reviewing texts.
- Using a 'follow-up' speaking task related to the topic.
- Looking at the language of the text (e.g. collocations).

Завдання для навчання письма за комунікативним методом

<https://www.teachingenglish.org.uk/article/making-writing-communicative>

The kinds of tasks we set learners may not be motivating, relevant or indeed very communicative. Writing is rarely incorporated into a lesson, ending up relegated to homework - which reduces the possibilities to be communicative. We need to give learners tasks that are intellectually satisfying, especially when writing. Adult learners become aware of their limitations very quickly when they try to express complex ideas on paper. As a final note coursebooks don't necessarily always help us develop writing. We need materials that provide relevant, real and communicative practice. This is rare.

Some solutions

We need to make a distinction between writing to learn (other things, like structures, spelling and vocabulary) and learning to write. If we understand this distinction and make sure our learners do too then the communicative purpose of writing will be clearer.

We need to work hard on developing ways of responding to the content of what our learners write - the message - and not just the level of language. If we can do this effectively, then our learners will make more effort to communicate when they write for us. This can support an emphasis on the importance of writing for a real audience, but we do also need to find real audiences for learner writing. This could include ourselves if we can respond as readers, other learners and groups, and public forums such as blogs, websites and letter pages.

We need to find ways to integrate writing with other skills and activities, giving it more relevance and importance – and also making it more interesting. We need to use meaningful, realistic and relevant writing tasks, based on our learners' needs and interests. We may need to design individual tasks based on what individual learners need to write. In addition, we should talk about writing with our learners, how we write well, why we write and for whom, and what makes it difficult. Learner training like this can provide valuable support and motivation.

Finally, we need to evaluate the impact on our learners' written English when most of our focus on writing is as homework. Are we supporting them as well as we could as they tackle the difficulties we discussed above?

Ideas for communicative writing tasks:

- Find ways to publish learners' writing, on websites like Storybird.
- They can also publish in blogs, in newspapers, and on posters. Get learners to create individual and group profiles on social utility sites such as Facebook. Publish a class magazine of previous writing work.
- Encourage learners to write with a clear purpose and for a clear audience, for example in letters to newspapers, pen friends, to teachers and other students.
- Find challenging and rewarding tasks which can support a variety of learning aims and integrate other skills and language systems, such as summarising,

project work, translation, writing up notes from interviews, and preparing a briefing or talk.

- Use relevant and realistic tasks such as writing notes, recipes, e-mails, filling in forms and preparing signs for the class.
- Respond to the content of the work that your learners give you as well as correcting the errors they make, by adding your own comments to their homework or establishing a dialogue through e-mail and learner diaries.
- Make writing easier and more fun by doing group writing activities and group correction and editing of work. Process writing includes elements of this.
- Support writing with reading. This not only helps learners develop the sub-skills they need but also helps them understand that good writing is a powerful and important communication tool.

Приклади комунікативних вправ для навчання письма англійською мовою

<https://www.cambridgeenglish.org/exams-and-tests/>

1. You see this notice on an English-language website.

Articles wanted!

FILMS

What kind of films do you enjoy?

Do you prefer watching them at the cinema or at home? Why?

Write an article answering these questions and we will put it on our website!

Write your **article**.

2. Your English teacher has asked you to write a story.

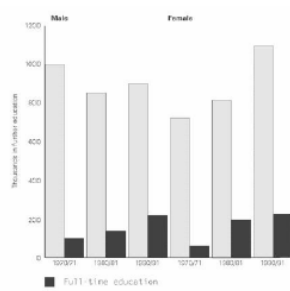
Your story must begin with this sentence.

As the plane flew lower, Lou saw the golden beaches of the island below.

Write your **story**.

3. You should spend about 20 minutes on this task

. The chart below shows the number of men and women in further education in Britain in three periods and whether they were studying fulltime or part-time. Summarise the information by selecting and reporting the main features, and make comparisons where relevant. **Write at least 150 words.**

Рекомендовані прийоми реалізації комунікативного методу навчання іноземних мов (Finocchiro and Brumfit, 1983)

1. Responding to directions or questions given by the teacher or another students.
  2. Giving directions for other students.
  3. Preparing original sentences with communicative expressions, structures or notions which have been presented.
  4. Answering questions asked by other students about any class or out of class experience.
  5. Asking the teacher or other students questions about reading or common experience.
  6. Describing objects from a picture or chart.
  7. Using their own words to tell or retell a well-known story or experience
  8. Reporting a prepared topic and be ready to answer questions on it.
  9. Improving realistic conversations about a class shop, a library, or other appropriate resources.
  10. Taking a role in a communicative language game.
  11. Participating in some oral group activities such as, a debate, a discussion, a forum, based on research where students are forced to listen attentively to the previous speaker in order to agree, disagree, express, uncertainty, or add other relevant information.
  12. Giving a report in the TL about newspaper article written in the native language.
- The following activities type underlies the specific speaking tasks listed above.

Other Activity Types in CLT (Jack C. Richards, 2006)

Task-completion activities: puzzles, games, map-reading, and other kinds of classroom tasks in which the focus is on using one's language resources to complete a task.

Information-gathering activities: student-conducted surveys, interviews, and searches in which students are required to use their linguistic resources to collect information.

Opinion-sharing activities: activities in which students compare values, opinions, or beliefs, such as a ranking task in which students list six qualities in order of importance that they might consider in choosing a date or spouse.

Information-transfer activities: These require learners to take information that is presented in one form, and represent it in a different form. For example, they may read instructions on how to get from A to B, and then draw a map showing the sequence, or they may read information about a subject and then represent it as a graph.

Reasoning-gap activities: These involve deriving some new information from given information through the process of inference, practical reasoning, etc. For example, working out a teacher's timetable on the basis of given class timetables.

Приклади вправ для навчання за комунікативним методом (Jack C. Richards, 2006)

Communicative practice refers to activities where practice in using language within a real communicative context is the focus, where real information is exchanged, and where the language used is not totally predictable. For example, students might have to draw a map of their neighborhood and answer questions about the location of different places, such as the nearest bus stop, the nearest café, etc

Exercise sequences in many CLT course books take students from mechanical, to meaningful, to communicative practice. The following exercise, for example, is found in Passages 2 (Richards and Sandy 1998).

Superlative adjectives

Superlative adjectives usually appear before the noun they modify.

The funniest person I know is my friend Bob.
The most caring individual in our school is the custodian.

They can also occur with the noun they modify

Of all the people in my family, my Aunt Ruth is **the kindest**.
Of all my professors, Dr. Lopez is **the most inspiring**.

Superlatives are often followed by relative clauses in the present perfect.

My cousin Anita is **the most generous** person I've ever met.
The closest friend I've ever had is someone I met in elementary school.

A Complete these sentences with your own information, and add more details.
Then compare with a partner.

1. One of the most inspiring people I've ever known is ...
One of the most inspiring people I've ever known is my math teacher. She encourages students to think rather than just memorize formulas and rules.
2. The most successful individual I know is ...
3. Of all the people I know .... is the least self-centered.
4. The youngest person who I consider to be a hero is ...
5. The most moving speaker I have ever heard is ...
6. The most important role model I've ever had is ...
7. Of all the friends I've ever had .... is the most understanding.
8. One of the bravest things I've ever done is ...

B Use the superlative form of these adjectives to describe people you know. Write at least five sentences.

brave honest interesting smart generous inspiring kind witty

C Group work

Discuss the sentences you wrote in Exercises A and B. Ask each other follow-up questions.

- A. My next-door neighbor is the bravest person I've ever met.
- B. What did your neighbor do, exactly?
A. She's a firefighter, and once she saved a child from a burning building ...

Приклади умовно-мовленнєвих вправ для навчання за комунікативним методом (Пассов Ю. І. - 1985 , переклад наш)

Комунікативний метод навчання іншомовного спілкування передбачає використання функціонального підходу до формування лексичних навичок говоріння. Ю. І. Пассовим розроблено умовно-мовленнєві вправи для формування лексичних навичок говоріння. Відмінною рисою таких вправ є наявність мовленнєвого завдання як інструкції до вправи.

Ю.І. Пассов розрізняє чотири види умовно-мовленнєвих вправ:

1. *Імітативні вправи* – при виконанні таких вправ учень для вираження своєї думки використовує мовленнєвий зразок, який він сприйняв у репліці вчителя, наприклад: Скажіть, що ви любите робити те ж саме.

Учитель: Я дуже люблю вірші Пушкіна. А ти?

Учень: Я теж люблю вірші Пушкіна.

2. *Вправи на підстановку* – учень здійснює дію з підставлення лексичної одиниці у граматичну структуру відповідно до задуму його висловлювання. Граматична структура міститься в репліці вчителя, наприклад: заперечіть мені, якщо це не вірно.

Учитель: Ти любиш читати вірші.

Учень: Ви не праві. Я люблю читати пригодницькі романи.

3. *Трансформаційні вправи* – передбачають трансформацію репліки вчителя, наприклад: Скажіть, що ви хочете зробити що-небудь інше.

Учитель: Я прочитав роман Марка Твена.

Учень: Я збираюся прочитати вірші Агнії Барто.

4. *Репродуктивні вправи* – учні самостійно відтворюють лексичні одиниці у висловлюваннях типу: Я прочитав вчора дуже цікаву книгу. Книга розповідає про тварин.

Принципи комунікативного методу навчання за Ю. І. Пассовим (1991)

- Мовленнєва спрямованість навчального процесу.
- Індивідуалізація процесу навчання ІМ при керівній ролі її особистісного аспекту як головного засобу створення мотивації та активності студентів.
- Функціональність, яка забезпечує відбір іншомовного матеріалу, адекватного процесу комунікації.
- Ситуативність: засіб мовленнєвої стимуляції як умова розвитку мовленнєвих навичок.
- Новизна: постійна зміна предмета розмови, обставин, завдань тощо.

ДОДАТОК Н

Перелік публікацій з інтенсивних методів навчання іноземних мов

- Аветисян Д. Д. Как заговорить на английском языке за 3 месяца. *II Всероссийская научно–практическая конференция «Информационные технологии в образовании XXI века»*: Сборник научных трудов. Москва: НИЯУ МИФИ, 2012. Т. 2. С. 103 – 108.
- Гегечкори Л. Ш. Обучение устной иноязычной речи на интенсивной основе. Тбилиси: Ганатлеба, 1988. 228 с.
- Гегечкори Л. Ш. К проблеме интенсификации процесса обучения взрослых иноязычной речи. Тбилиси: Изд–во Тбилиского университета, 1975. 297 с.
- Лозанов Г. Суггестология. *Суггестология*. София: Наука и искусство, 1971. 518 с.
- Лозанов Г. Основы суггестологии. *Проблеми на суггестологията*. София, 1973. С. 55 – 70.
- Лозанов Г., Новаков А. Суггестопедическая методика при обучении иностранным языкам. *Проблеми на суггестологията*. София, 1973. С. 127 – 135.
- Лозанов Г. Суггестопедия при обучении иностранным языкам. *Методы интенсивного обучения иностранным языкам*. Вып. 1. Москва, 1973. С. 9 – 17.
- Лозанов Г. Сущность, история и экспериментальные перспективы суггестопедической системы при обучении иностранным языкам. *Методы интенсивного обучения иностранным языкам*. Вып. 3. Москва, 1977. С. 7 – 16.
- Лозанов, Георги Кирилов. Педагогический энциклопедический словарь / Гл. ред. Б. М. Бим–Бад. Москва.: Большая Российская энциклопедия, 2002. С. 376. 528 с.
- Лозанов Георги Кирилов, гл. ред. Давыдов В. В. Российская педагогическая энциклопедия. Москва: Научн. изд. «Большая Российская энциклопедия», 1993. Т. 1. 608 с.
- Методика интенсивного обучения иностранным языкам : пособие. Киев: изд. Объединение «Выща школа», 1988. 342 с.
- Методика интенсивного обучения иностранным языкам: Обучение языку специальности. Сборник трудов. Выпуск 2. Москва: МГПИ им. М. Тореца, 1975. 260 с.
- Острандер Ш., Шредер Л., Острандер Н. Суперобучение 2000. Superlearning 2000. Минск: Попурри, 2002. 528 с.
- Пальчевський С. С. Суггестопедагогіка: новітні освітні технології : навч. посібник. Київ : Кондор, 2005. 351 с.
- Черемнова Н. В., Черемнов В.С., Технология освоения иностранных языков НЕОС. Минск : Современное слово, 2004. 608 с.
- Щукин А.Н. Современные интенсивные методы и технологии обучения иностранным языкам: учебное пособие. 2-е издание. Москва : Филоматис, 2010. 188 с.

- Bancroft W. J. Research in Nonverbal Communication and Its Relationship to Pedagogy and Suggestopedia ERIC. Institute of Education Sciences, 1995.
- Bancroft W. J. The Lozanov Language Class. Paper presented at the International Symposium on Suggestology. 1975.
- Bancroft W. J. The Two-Sided Mind: Teaching and Suggestopedia, 1995.
- Bancroft W. J. The Western Tradition of Suggestion and Lozanov's Suggestology/Suggestopedia. ERIC. Institute of Education Sciences, 1995.
- Caskey O. L., Flake M. H. Essentials of Suggestopedia: A Primer for Practitioners. ERIC. Institute of Education Sciences, 1976.
- Garza Th. J. Beyond Lozanov: Practical Applications of the Intensive Method in Foreign Language Teaching. ERIC. Institute of Education Sciences, 1984.
- Lozanov G. Suggestology and Suggestopedia – Theory and Practice. Working document for the Expert Working Group (11–16 December 1978, Sofia) ЮНЕСКО, 1978.
- Lozanov G. Suggestopaedia – Desuggestive Teaching Communicative Method on the Level of the Hidden Reserves of the Human Mind. Vienna: International Centre for Desuggestology, 2005. 140 p.
- Moon Ch. E. и др. A Meta-Analysis of Suggestopedia, Suggestology, Suggestive-accelerative Learning and Teaching (SALT), and Super-learning. ERIC. Institute of Education Sciences, 1986.
- Ostrander Sh., Schroeder L. Psychic discoveries behind the Iron Curtain. Upper Saddle River, Нью –Джерси: Prentice Hall, 1970. 443 p.
- Schuster D. H. и др. Suggestive, Accelerative Learning and Teaching: A Manual of Classroom Procedures Based on the Lozanov Method. ERIC. Institute of Education Sciences 1976.

Публікації Китайгородської Г. О.

- Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам, Москва: Изд-во МГУ, 1986. 176 с.
- Учебник французского языка для начального этапа обучения (1978 + пять переизданий, последнее 2000 г.)
- Интенсивное обучение иностранным языкам. Теория и практика: учебно-методическое пособие. 2-е изд. – Москва: Высшая школа, 2009. 277 с.
- Методика интенсивного обучения иностранным языкам.. 2-е изд., испр. и доп. – Москва: Высшая школа, 1986. 103 с.
- Интенсивное обучение иностранным языкам сегодня : сб. ст. [отв.ред. Г.А. Китайгородская и др.]. Москва : Науч.- образоват. центр «Школа Китайгородской», 1997. 235 с.
- Метод активизации возможностей личности и коллектива / Юбилейный сборник статей [отв. ред. Г. А. Китайгородская]. Москва: изд-во НОЦ «Школа Китайгородской», 2000 .
- Интенсивное обучение иностранным языкам. Сборник статей [отв. редактор Г. А. Китайгородская]. Москва: изд-во НОЦ «Школа Китайгородской», 2004.

Метод активизации возможностей личности и коллектива 25 лет спустя : сб. ст [редкол.: Г. А. Китайгородская , М. А. Всеволожская]. Москва: изд-во НОЦ «Школа Китайгородской», 2000. 173 с.

Методичні матеріали і підручники Школи Китайгородської

ДОДАТОК П

Зразки матеріалів для навчання

за інтенсивними методами навчання іноземних мов

Приклади завдань для навчання говоріння за методом Г. О. Китайгородської (Китайгородская Г. А., 1986 – переклад наш)

1. Ви не знаєте, чи заброньовано вам номер у готелі, ви не отримали відповіді на надісланий два тижні тому лист. Складіть телеграму і передайте її телефоном. На жаль, погана чутність.
2. Ви не отримали підтвердження про заброньований номер. Зателефонуйте в готель. Потрібно звернутися до адміністратора, чи можете ви розраховувати на отримання необхідного вам номеру.
3. Ви у відпустці. Приїхали на пару днів до незнайомого вам міста. Замовте зручний, але недорогий номер в готелі.
4. а) Ваша туристична група тільки що прибула в готель. Прослухайте інформацію про місця та готелі. (Аудіювання). б) У вас багато питань до адміністратора. Задайте їх йому.
5. Ви вже розмістилися в готелі. Зателефонуйте в довідкове бюро і дізнайтеся номери телефону служб, які можуть вам знадобитися. (Кожен третій отримує список телефонів усіх готельних служб).
6. На нашу групу надано 3 подвійних і 6 одномісних номерів. 3 одномісних - на 2 поверсі і дуже шумних. Два подвійних - на 1 поверсі над рестораном. Треба розмістити всю групу так, щоб усі були задоволені. Врахуйте, що Х. не переносить шуму. У. хоче жити разом з К, а Н. не любить естрадну музику.
7. Вам вчора дзвонив хтось із групи. Дізнайтеся у сусідів, чи не він дзвонив вам.
8. а) У мене немає ніяких відомостей про нашого знайомого Х. Хто його бачив? Уточніть і повідомте мені. б) Може хто-небудь йому дзвонив? Уточніть і повідомте мені.
9. У нас є можливість замовити номери в одному з трьох готелів міста. Я добре знаю ці готелі і до того ж у мене є їх проспекти. Вирішуйте, де ви зупинитеся. (Аудіювання, супроводжуване показом слайдів. Всі ставлять питання.) (Кожен повідомляє своє аргументоване рішення двом іншим.)
10. Зараз розпал туристичного сезону, а ваш приїзд в місто на конгрес не був задалегідь запланований. Переконайте адміністратора готелю, що вам необхідно зупинитися саме в цьому готелі.
11. Замість хворого колеги у відрядження на нараду їдете ви. Номер в готелі замовлений на ім'я колеги. Поясніть ситуацію адміністратору готеля.
12. Ви отримали номер в готелі, але коли ви хотіли його зайняти, він виявився зайнятим. Поясніться з адміністратором. Врегулюйте це непорозуміння.
13. У результаті розмови з адміністратором вам слід пояснити, хто зайняв ваш номер, яке непорозуміння сталося і як його можна врегулювати.
14. Проводиться анкетування всіх, хто проживає в готелі, з метою вивчення готельного обслуговування. Соціологічну службу цікавить: 1) з якого числа ви проживаєте в готелі; 2) через скільки днів ви їдете; 3) якою була мета приїзду; 4) чи задоволені ви обслуговуванням.

15. Нам належить турне з лекціями по Європі. Хоча ми трохи знаємо іноземні мови, починаючи лекцію, давайте попросімо заздалегідь вибачення за наш недостатньо професійний англійський, французький, німецький тощо. Пояснимо, чим це викликано.

16. а) Ви трохи знаєте дану іноземну мову, але свої знання оцінюєте невисоко. Записуючись на курси іноземних мов, поясніть викладачеві, скільки років тому ви її вчили, що вважаєте слабким у своїй підготовці, чого хотіли б навчитися. б) Оскільки ви відповідаєте за набір на курси, треба запитати у інших «викладачів» результати співбесіди, т. б. рівень знань, зарахованих на курси слухачів.

16. Проводимо конкурс на кращу пам'ять і увагу. У мене в руках кілька ваших речей. Скажіть, чиї це речі? (Не називаючи імен), (викладач позичає у кожного студента будь-якої предмет (годинник, ручку і т.д.). Дає команду запам'ятати всі речі, потім, коли група відвертається, ховає один або два предмети і просить сказати, чого не вистачає і чий це предмет.)

17. Проводиться телеконкурс на кращого водія агентства «Інтурист». Оцінюється культура обслуговування і знання іноземних мов. Ми знаходимося біля готелю «Національ».

18. Ви – водій агентства «Інтурист». Ваш пасажир – директор агентства. Його треба відвезти від готелю «Москва» до Університету. Вам відомо, що він цінує своїх працівників за гарне обслуговування і вміння рекламувати агентство. б) Директор залишився вами дуже задоволений. Він готує наказ-подяку і розповідає своєму секретарю про цю поїздку з вами. в) Прочитавши наказ, ваші колеги цікавляться, як це сталося. г) Складемо разом наказ, який видав директор після цієї поїздки. д) На основі цього наказу складемо інструкцію для водіїв агентства «Інтурист».

19. а) Ви прилетіли в Париж з Нью-Йорка і через кілька годин їдете поїздом до Москви. Візьміть таксі. Назвіться водію, поясніть ситуацію, попросіть водія зупинитися, щоб ви змогли зробити декілька фотознімків. При прощанні залиште йому сувенір на пам'ять про Москву. (Роздайте кожному другому сувеніри (наприклад, значки, листівки і т. п.) б) Показуючи сувенір, водій розповідає своїм друзям, коли і за яких обставин він його отримав.

20. а) У готелі ви повинні заповнити анкету на незнайомому вам мовою. Попросіть адміністратора вам допомогти. б) Отже, ви заповнили анкети. Що ж у вас вийшло?

21. У готелях проводять раціоналізацію з оформлення клієнтів, вас просять взяти участь в складанні анкет, які заповнюють гості готелю. Отже, складемо анкету.

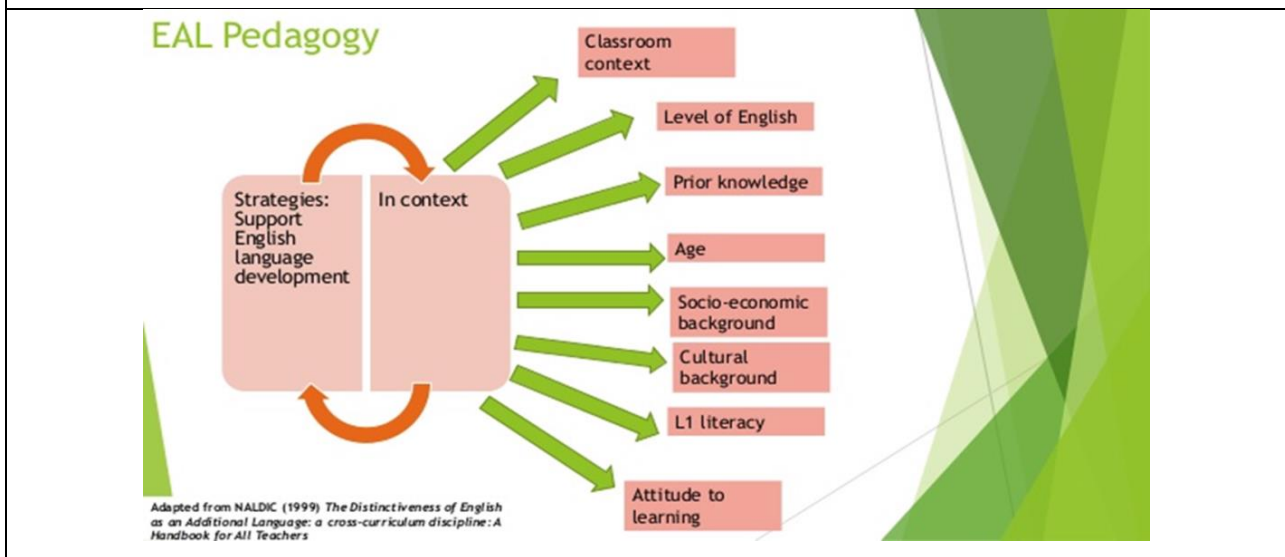
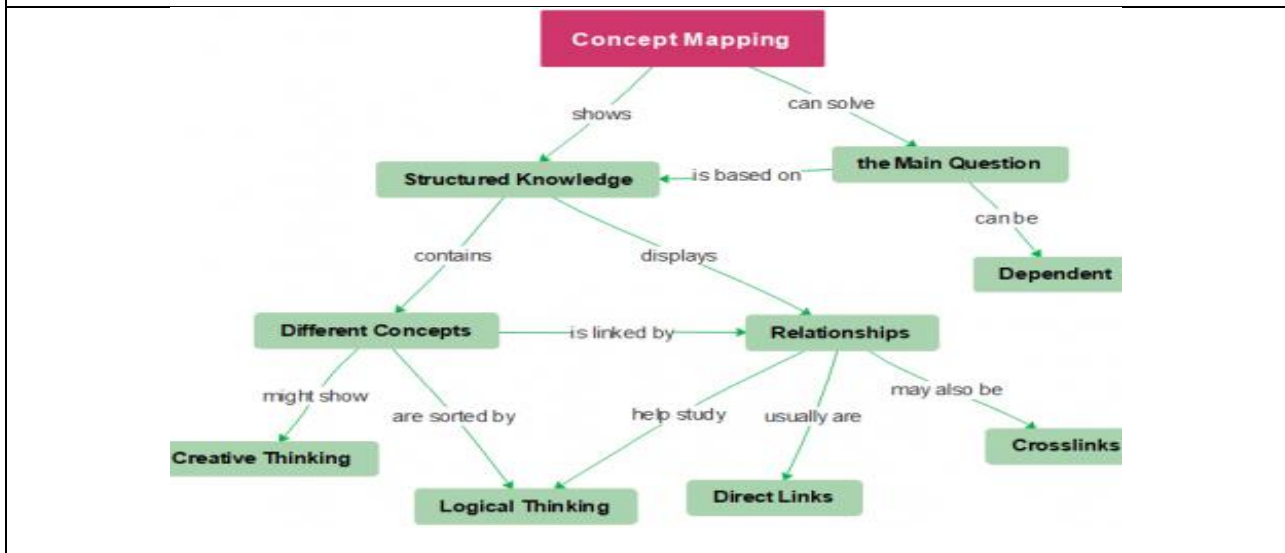
22. а) Знімається фільм. Одна зі сцен – приїзд героя в готель. Розкажіть акторові, які дії він повинен послідовно зробити. б) Перевірте, чи запам'ятав актор все, що повинен зробити. в) Знімаємо перший дубль.

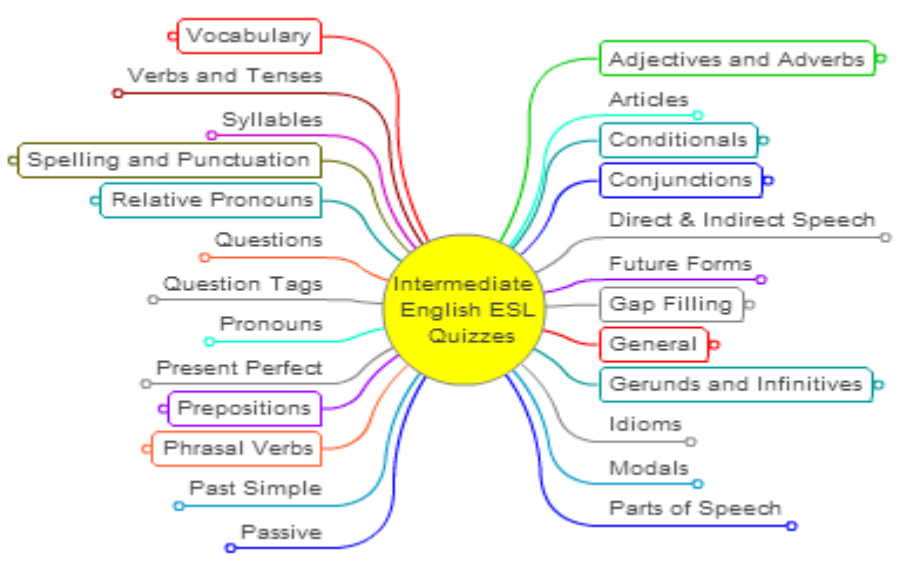
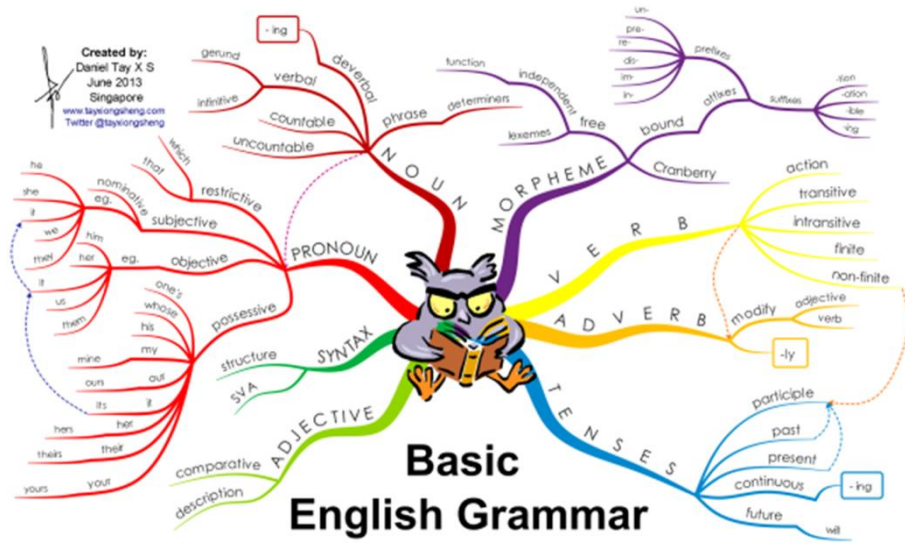
23. Ви повертаєтеся додому з роботи. Ви втомлені та поспішаєте. Ліфт не працює. Поясніться з ліфтеркою.

ДОДАТОК Р

Зразки сучасних засобів навчання іноземних мов Приклади опор для навчання за комунікативним та інтексивними методами

Вербальні опори

Writing/speaking frames

- ▶ Guided small group activity:
  - ▶ Teacher or TA explains the task, then models new vocabulary
  - ▶ Repetition and guided questioning
  - ▶ Can be used as a speaking frame
- ▶ Pair work / talk partners:
  - ▶ EAL learners are paired with a good linguistic role model for a purposeful speaking activity (e.g. making predictions in science)
  - ▶ A speaking frame and is modelled. This ensures that talk is focused and accurate.
- ▶ Display writing or speaking frames:
  - ▶ Mats, posters, on the whiteboard
  - ▶ Always orally rehearse the frames first
- ▶ Sentence frames:
  - ▶ Model a sentence frame on the whiteboard or on a wall
  - ▶ may be used as a starter or plenary.
- ▶ Sentence sequencing:
  - ▶ EAL learners make a writing frame with a teacher or TA
  - ▶ Learners decide how to order phrases to create their scaffold, e.g. First, we put..., Then we add...

Adapted from: British Council (2014) Great Ideas: Speaking and Writing Frames. Available at: [https://eal.britishcouncil.org/teachers/great-ideas-speaking-and-writing-frames] Accessed: 10 October 2014

Лозунги, афоризми, підписи

Вічний студент живе на вічну стипендію.

**Чудова думка втрачає свою цінність, коли вона погано висловлена.
Франсуа Вольтер**

Скасовано обов'язкове відпрацювання випускниками ВНЗ

A person who never made a mistake never tried anything new.

- Albert Einstein

**Take risk:
if you win,
you'll be happy;
if you lose,
you'll be wise.**

Схематичні опори

Back to start

Diagrams

Simple and effective.

Diagrams put verbal or written propositions another way.

Substitution tables

I	like love enjoy	reading	books.
You	don't like dislike hate	listening to	the radio.
He	likes loves	reading	books.
She	enjoys doesn't like	listening to	the radio.
It	dislikes hates	listening to	the radio.
We	like love	reading	books.
You	enjoy don't like	listening to	the radio.
They	dislike hate	listening to	the radio.

You can grow tea
You can't grow cotton
   mangoes
   wheat
   sugar cane
   rice
   barley
   sweet potatoes
   maize
   pineapples
   coconuts
   bananas

in Jamaica
England

because it's too hot
                 too cool
                 too wet
                 too dry
                 hot enough
                 cool enough
                 wet enough
                 dry enough

in winter
summer
throughout the year

S.Cooke's resource (2010) What can you grow? Available at: <http://www.collaborativelearning.org/whaticanyougrow.pdf>

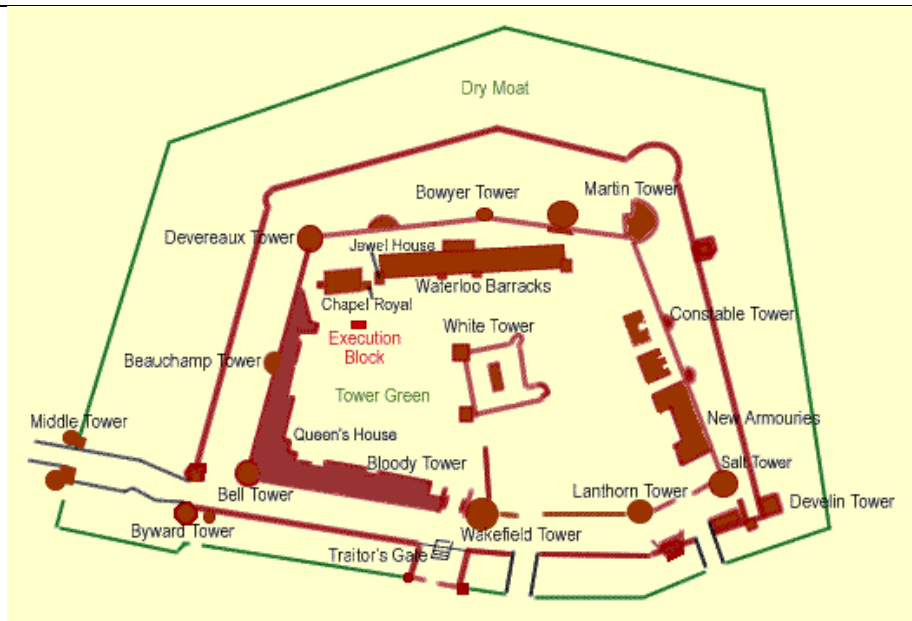
Схема метро Лондона

Автобусна система Лондона

Схема Гайдпарку в Лондоні

Map of the Tower of London

Ілюстративні опори

Проблемні картини відомих художників

Берклі Бризед

Сальвадор Далі

Вінсент Ван Гог

Леонардо да Вінчі

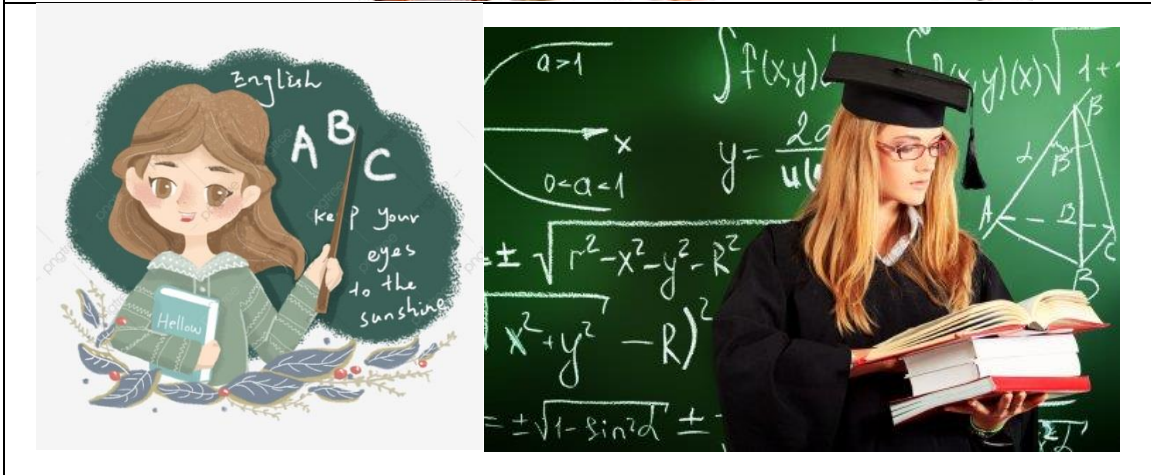
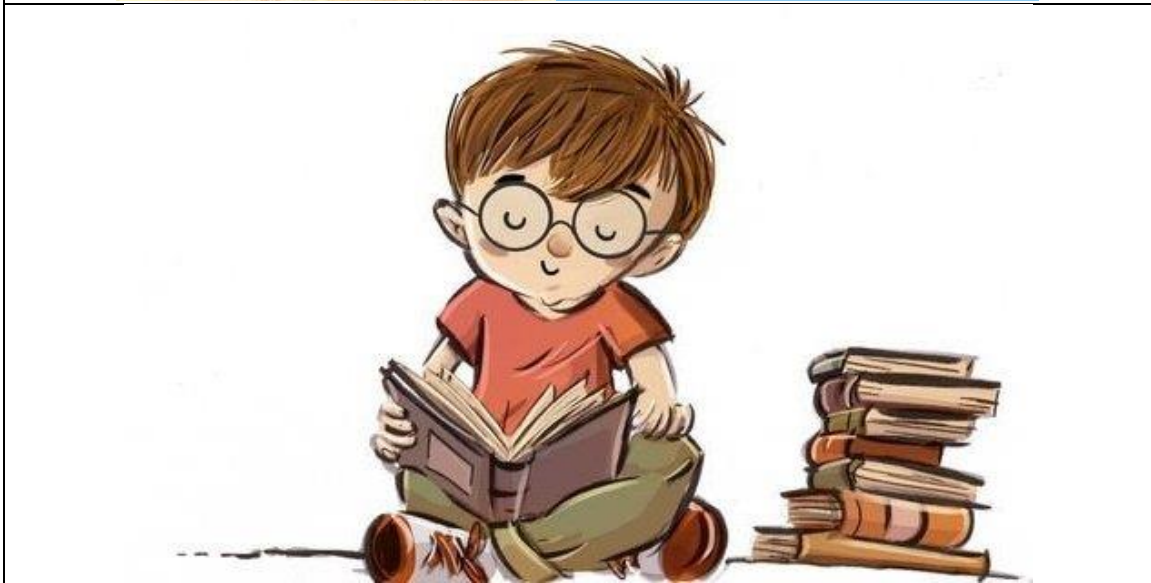
Олег Шупляк

Репродукція картини Олександра Мурашко
«Селянська родина», 1914

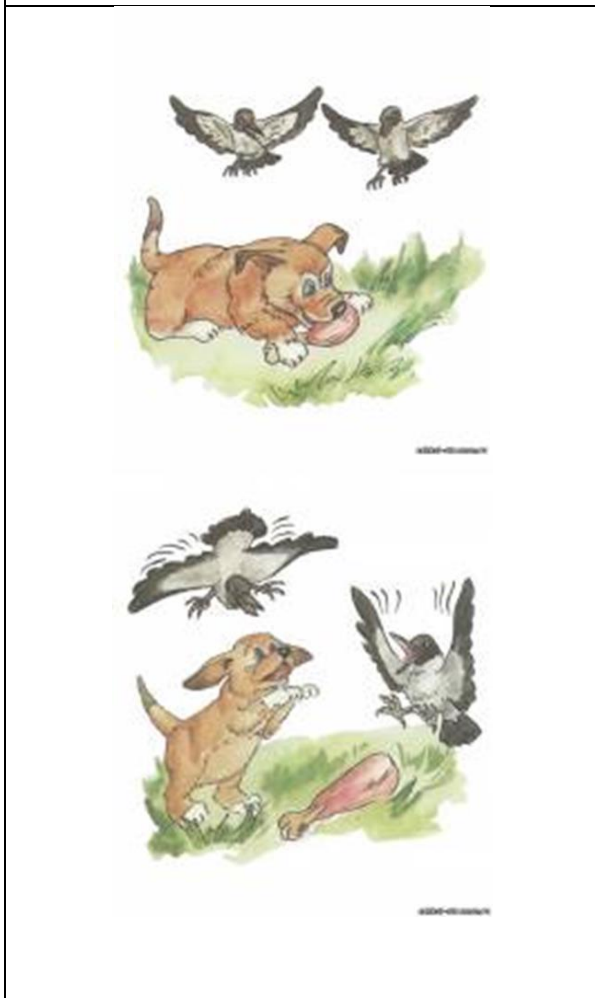
Олександр Мурашко

Малюнки

Серії малюнків

Фотографії

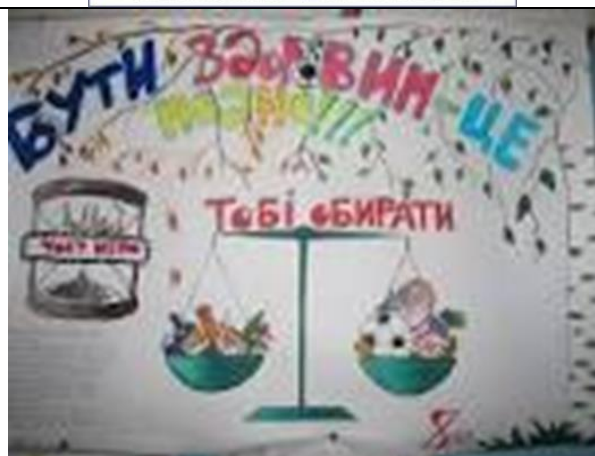

Символіка

		 <p>England Red Rose</p>	
 <p>Scotland Thistle</p>	 <p>Wales Daffodill</p>		
 <p>Northern Ireland Shamrock</p>			
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="188 1496 432 1861"> <p>Державний Герб УКРАЇНИ</p> </div> <div data-bbox="448 1496 692 1861"> <p>Державний Прапор УКРАЇНИ</p> </div> <div data-bbox="708 1496 952 1861"> <p>Державний Гімн УКРАЇНИ</p> <p>Ще не вмерла України і слава, і воля, Ще нам, браття українці, усміхнется доля. Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці, Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.</p> <p>Приспів: Душу и тіло ми положим за нашу свободу і покажем, що ми, браття, козацького роду.</p> <p><small>Слова: Петро Чубинський, Мукачеве. Мукачевський козацький полк.</small></p> </div> </div>			

Плакати

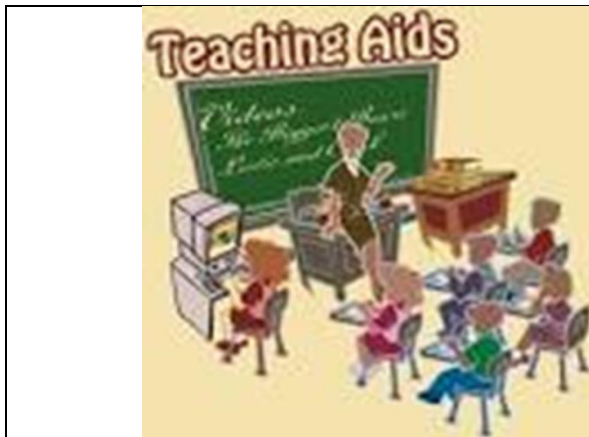

Карикатури

Роздавальний матеріал (виданий та саморобний)

he	BOY	she	GIRL	P R O N O U N S
him		her		
his		hers		
himself		herself		
ANIMAL/OBJECT		GROUP		
it		they		
its		them		
itself		theirs		
		themselves		

HEALTH PROBLEMS VOCABULARY IN ENGLISH

WALL CHARTS FLASH CARDS

a sore throat

Health Problems
What's wrong? What's the matter? I have...

asthma	a backache	a broken leg	a cold
a cough	an earache	a fever	the flu
a headache	a stomach ache	a rash	a toothache

**ESL
EFL**

English Teacher Resources
www.woodwardenglish.com

Pronoun Chart

boy	girl
he him his himself	she her hers herself
animal/ object	group
it its itself	they them theirs themselves

Name: _____

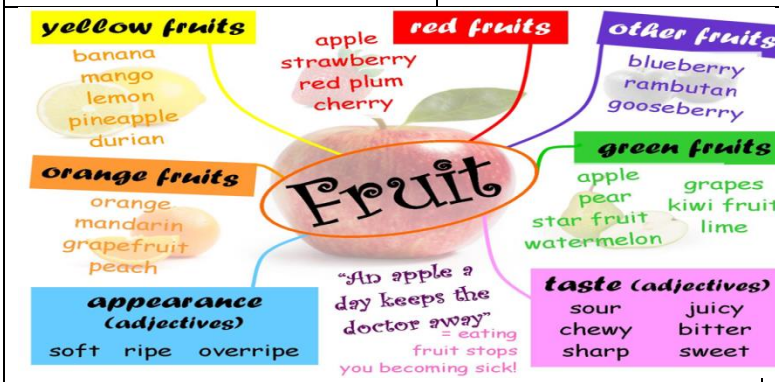
PRONOUNS

girl she her hers herself	boy he him his himself
animal/object it its itself	group they them theirs themselves

Printable Worksheets @ www.mathworksheetsland.com

Колажі

Прагматичні матеріали

КИНОБУМ **ВЕЛЕС**

Ваш персональний кінотеатр

10:00	Людсько муркога та Оса 3D	65/60* грн.
12:00	Містри на калібуках 3 Д	65/60* грн.
13:50	Хижаронос 3Д	65/60* грн.
15:50	Містри на калібуках 3 Д	65/60* грн.
17:45	Містри на калібуках 3 Д	70/65* грн.
19:40	Хижаронос 3Д	70/65* грн.
21:40	Людсько муркога та Оса 3D	65/60* грн.

NATALIYA PRIDATKO

Resume / Graphic Designer

1998-2008 | 2008-2012 | 2012-2014

School No 17, Lviv

Свердловський технічний ліцей

Свердловський національний технічний університет

Свердловський національний технічний університет

PERSONAL QUALITIES

- creative thinking
- focus on quality
- improving performance
- organize the allocation of work

PERSONAL EXPERIENCE

Freelance designer January 2011 - May 2012

Art designer June 2012 - to the present day

CV

- Personal Information - 5%
- Objective (мета) - 1%
- Education (освіта) - 10%
- Languages (знання мов) - 5%
- Work Experience (історія роботи) - 45%
- Qualifications & skills (кваліфікація, навички) - 15%
- Additional Skills (допоміжні навички, досягнення) - 1%
- Accomplishments (ваші досягнення) - 5%
- Computer skills (навички роботи з комп'ютером) - 2%
- Social activity (соціальна активність) - 5%
- Academic Interests (академічні інтереси) - 1%
- References (рекомендації) - 5%

SPOKEN ENGLISH

Complete Multimedia Learning With 100% Voiceovers

Practical real world day to day Spoken English & Conversations

Simple & Easy Way to Speak & Understand English

Subtitles for all ages and levels for Students, Teachers, Professionals, Call Centre & BPO Operators, Interviewees & Jobseekers.

SPOKEN ENGLISH & PERSONALITY DEVELOPMENT

For Students Studying Inter / B.A. / B.Com / B.Sc

SPOKEN ENGLISH COURSE CONTENT

- Basic Grammar
- Presentation Of Sentences
- Conversations
- Group Discussions
- Role Plays

PERSONALITY DEVELOPMENT COURSE CONTENT

- Communicative Skills
- Listening Skills
- Body Language
- Self Confidence
- Public Speaking
- Good Manners & Grooming

EXPERT TRAINERS FROM INDUSTRY | ACTIVITY BASED LEARNING

connect the dots

SIGHTSEEING TOURS

With live English guide or Multilingual tour!

FREE RIVER CRUISE & WALKING TOURS

BUY YOUR TICKETS HERE

Day Travelcard

Start date: 16 JUN 03 | Status: STD | Ticket type: 01 DAY OFF-PEAK | Class: STD

Expiry date: 16 JUN 03 | Zones: >>1234<<

Not for resale

Number: 042 P861570 786916 JNR03 0811 | Price: £4.50

Issued subject to conditions - see over

Travelcard

Class: STD | Ticket type: TRVL CD - 00M070 | Start date: RENEWAL | Price: £30.30 X

Status: Valid until: 19 JUN 04A | 4952 96886-47

Between: ROMFORD + | R1256 ZONES | Number: 13337

Route: ANY PERMITTED

Valid within zones(s) indicated. Issued only for use by N.

Travelcard examples:

- 23.59 - 28 JUN 11 | £10.00
- 23.59 - 28 JUL 11 | £10.00
- 23.59 - 28 MAY 11 | £10.00
- 21 JUN 11 | £10.00

Quick Response Time   **Reliable & Trusted**

Friendly Team   **Open 7 Days a week**

HOW IT WORKS?

PLEASE FOLLOW THESE STEPS

- 1 Select quantity "1" and size of the design
- 2 Check out
- 3 Send the information in a note to the seller or to rebeccadesigns22@yahoo.com
- 4 You will receive the proof via email within 1-2 business days
- 5 Once we receive your approval, we will email you the final files within 1 business day
- 6 Print at home, at any photo lab or at your local print shop

Rebecca DESIGNS CO. MORE QUESTIONS? Please check the item's description for more information or send us a message

IT'S A

PIZZA PARTY!

PLEASE JOIN US IN CELEBRATING

LUTHOR'S 26TH BIRTHDAY

FRIDAY, JULY 18TH AT 6PM
THE LOU BAR
323 COLLINS ST, MELBOURNE VIC 3000
COCKTAIL ATTIRE
RSVP - GRACERELLA@GMAIL.COM

LOOKING FOR KIDS SKATES OR SOMETHING A BIT MORE RECREATIONAL?

CHECK OUT OUR SISTER STORE: COOL SKATES

ONLINE-ONLY SKATES, PADS AND ACCESSORIES

Crispy Pan Fried Fish

• 8 min

2 thin fish fillets, around 150g/5 oz each, 1 cm / 2/5" thick, skin on or off ((Note 1)) Salt and pepper

1/4 cup / 35g flour ((plain/all purpose, wholemeal))

1 tsp paprika (, optional (Note 2))

2 - 3 tbsp oil, enough to mostly thinly cover base ((I use vegeta))

7 Steps Hand Washing

1. Wet your hands with water.

2. Apply soap.

3. Rub your hands together.

4. Scrub your palms.

5. Scrub your backs.

6. Scrub your fingers.

7. Dry your hands.

© fotolia

#166761113

Name: _____ Date: _____

Understanding Job Advertisements

Read the advertisements below carefully and then complete the tasks that follow:

<p>Shop Zine is looking for a:</p> <p>SHOP ASSISTANT</p> <p>We're looking for an expert shop assistant for our shop in Leeds. Minimum 3 years of experience.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Working days: Fridays, Saturdays, Sundays - £8 per hour + extra benefits <p>Please send your CV by email on shopzine@shopzine.com</p>	<p>BUS DRIVER</p> <p>Urgently Required</p> <ul style="list-style-type: none"> - bus driving license - minimum of 3 years experience. - available to work at weekends - an attractive salary and benefits will be offered to the appropriate candidate <p>Please call during office hours: 01642/785324 or send CV to: Arniee Buxx, 87 Parliament Road, Middlesbrough</p>
<p>SECRETARY</p> <p>A law firm is looking for a full-time secretary:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Degree in economics or computer services - Excellent computer skills - Problem solving abilities - Good communication skills - No experience required - £ 1,200 pcm <p>Please send your CV by email on staff_employment@hotmail.com</p>	<p>WANTED! SHOP ASSISTANT</p> <p>Top Shop</p> <p>We're looking for a shop assistant for our clothes shop in Middlesbrough.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Age: 15-30 - Working days: from Tuesday to Sunday - Flexible part-time - £6.50 per hour <p>Please send your CV by email on topshop@topshop.com or visit us at www.topshop.com</p>

© iStockphoto.com

Midtown Apartments

Convenient Downtown Location at Munson St., Potsdam

Affordable Housing

One Bedroom Apartments For Senior Citizens & Disabled Adults

Sandstone Senior Citizen Club, Inc.

100 Racquette Rd., Potsdam
265-3680
Hearing Impaired TDD
Relay Phone • 1-800-662-1220

Навчальне видання

Ніколаєва Софія Юріївна

Історія методики навчання іноземних мов

*Навчально-методичний посібник
для студентів магістратури та аспірантури*